

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: historie

Studijní program: Historická studia

Studijní obor Kulturněhistorická a muzeologická studia
(kombinace):

**NOVODOBÁ KOMUNÁLNÍ HERALDIKA
V OKRESE PRAHA-VÝCHOD
NEW MUNICIPAL HERALDRY IN DISTRICT
PRAGUE-EAST**

Bakalářská práce: 09-FP-KHI-005

Autor:

Pavel Kmoch

Podpis:

Adresa:

Zlenická 932

104 00, Praha 10

Vedoucí práce: PhDr. Klára Woitschová

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
137	5	149			

V Liberci dne: 30.4.2009

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

461 17 LIBEREC 1, Studentská 2 Tel.: 48535 2515 Fax: 48535 2332

Katedra: historie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát) Pavel Kmoch
adresa: Zlenická 932/28, 104 00 Praha 10
obor (kombinace): Kulturněhistorická a muzeologická studia
Název BP: Novodobá komunální heraldika v okrese Praha-východ
Název BP v angličtině: New Municipal Heraldry in District Prague-east

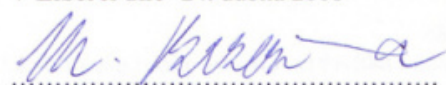
Vedoucí práce: PhDr. Klára Woitschová

Konzultant:

Termín odevzdání: květen 2009

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 24. dubna 2008

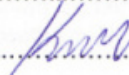
děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát):

Datum: 7. 5. 2008

Podpis:

Cíl:

Po roce 1989 zažívá komunální heraldika nový rozkvět. Obce znovu objevují a používají své znaky, které používaly v minulosti. Některé obce však svou heraldickou prezentaci vytvářejí teprve v současnosti. Udělení znaku se v současné době řídí zákonem č. 367/1990 Sb. a je v kompetenci Parlamentu ČR. Výzkum v rámci této bakalářské práce bude zaměřen na okres Praha-východ. Na základě archivních pramenů bude provedena analýza mechanismů a zákonitostí při vytváření nových znaků v této oblasti. Při plnění zadání bakalářské práce budou užívány a prohlubovány dosavadní studentovy poznatky z pomocných věd historických, zejména z praktické aplikace heraldické terminologie. Rovněž budou aplikovány poznatky o struktuře a fungování českého archivnictví, zejména v oblasti mechanismů moderního úřadování. Základem bakalářské práce bude výčet nově udělených znaků s přihlédnutím ke staršímu stavu komunální heraldiky této oblasti a interpretace získaných poznatků na základě současného stavu bádání v oblasti heraldiky.

Metody:

deskriptivní, analytická, syntetická

Teze práce:

1. Úvod, vymezení tématu
2. rozbor dosavadní heraldické literatury s důrazem na komunální heraldiku
3. Mechanismy udělování znaků v současnosti a jejich legislativní podklady
4. Výrazové prostředky městské heraldiky
5. Nově udělené znaky v okrese Praha-východ
5. Závěr
6. Seznam použitých pramenů a literatury

Archiv a jiné instituce:

Archiv Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
SOA Praha, pobočka SOKA Praha-východ

Literatura:

Buben, Milan, Encyklopedie heraldiky. Světská a církevní titulatura a reálie, Praha 2003

Čarek, Jiří, Městské znaky v českých zemích, Praha 1985

Mikule, Stanislav, Komunální heraldika v českých zemích 1848-1918, Genealogické a heraldické informace 9, 2004, s. 42-67

Vojtišek, Václav, O pečetech a erbech měst pražských a jiných českých, Praha 1922

Pozn.: Diplomant/-ka dodrží časový rozvrh zpracování textu. Vnitřní struktura práce se může měnit podle dochování pramenů a práce s odbornou a další literaturou. Konzultace k tématu průběžně podle potřeb diplomanta/-tky.

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 30. 4. 2009.

Pavel Kmoch

Poděkování:

PhDr. Kláře Woitschové, vedoucí práce, za mnohé dobré rady a významnou pomoc

Heraldikovi Bc. Janu Oulíkovi, za objasnění několika zapleklitých problémů

Heraldikovi PhDr. Pavlu Pokornému, za snahu a pomoc

PhDr. Evě Růžkové, vedoucí Archivu PS PČR, a paní Jirkové, pracovníci archivu, za vstřícnost

Starostům a vedoucím obecních úřadů - Marii Boudové - Louňovice, Ing. Trojánkovi - Všešary, Ing. Jiřímu Falkovi - Mratín, D. Fedákové - Struhařov, Jiřímu Melicharovi - Nová Ves, Ing. Vladimíře Sýkorové - Máslovice, panu Černému - Strančice, paní Zádové – Větrušice – za pomoc a vstřícnost při dohledávání informací o jejich obcích

Věře Maláčové z grafického studia Žirafa - za snahu

A v první řadě manželce Veronice a dětem, Richardovi a Markétě, za trpělivost.

Anotace:

Práce pojednává o novodobé komunální heraldice a vexilologii na okrese Praha-východ. Práce obsahuje úvod do obecné heraldiky a vexilologie, kapitoly o heraldice a vexilologii komunální a přehled literatury v daném oboru. Přináší výčet všech sídel okresu a poměr historických a novodobých znaků a vlajek. U novodobé symboliky popisuje stručnou historii sídla, průběh schvalovacího procesu symbolů, jejich odůvodnění, uvádí blason a barevné vyobrazení symboliky, jakož i přehled výrazových prostředků symboliky komunálních znaků.

Klíčová slova: Heraldika, vexilologie, obec, znak, vlajka, symbolika, historie, okres Praha-východ.

Annotation:

This work deals with new municipal heraldry in district Prague-East. The work includes an introduction into the general heraldry and vexillology, chapters of municipal heraldry and vexillology, and, summary of literature in the field given. The work brings a list of all the quarters of the district and the proportion between historical and new coats of arms and flags. With the new symbology it brings a brief history of the location, the course of the authorisation of symbology of the location, it's rationalization, shows the description of the symbology, and, colour images of it, as well as the review of expressional instruments of the symbology of municipal heraldry.

Key words: Heraldry, Vexillology, Municipality, Coat of Arms, Flag, Symbology, History, District Prague-East.

Die Annotation:

Das Werk behandelt die moderne Kommunalheraldik und Vexillologie des Bezirks Prag-Ost. Das Werk enthält eine allgemeine Einleitung in die Heraldik und Vexillologie, einigen Kapiteln Kommunalheraldik und Kommunalvexillologie betreffend und ein Überblick dieser Fachrichtung. Es stellt das Verzeichnis aller Siedlungsgebiete des Bezirks und das Verhältnis historischer und moderner Wappen vor. Zum Thema Kommunalsymbolik beschreibt das Werk die kurze Geschichte des Ortes, erklärt den Ratifikationsprozess des Kommunalsymbols, ihre Begründung, führt ihre Blasonierung und farbige Abbildung an, so wie ein Überblick der Symbolikausdrucksformen der kommunalen Wappen.

Schlüsselwörter: Heraldik, Vexillologie, Gemeinde, Wappen, Fahne, Symbolik, Geschichte, Bezirk Prag-Ost.

Obsah

Seznam použitých zkratk	1
1. Úvod	2
2. Heraldika a vexilologie	3
2.1 Historie heraldiky	3
2.2 Komunální heraldika	7
2.3 Historie vexilologie	10
2.4 Komunální vexilologie	13
3. Komunální heraldika a vexilologie: dějiny bádání a přehled literatury	14
4. Mechanismus přidělování komunálních znaků obcím v současnosti a jeho legislativní podklady	20
5. Okres Praha-východ	26
5.1 Všeobecné údaje	26
5.2 Sídla	27
6. Novodobá komunální heraldika sídel na okrese Praha-východ	28
7. Výrazové prostředky městské heraldiky	121
7.1 Stavby	122
7.2 Pán města	122
Světcí a patroni	123
7.3 Mluvící znaky	123
7.4 Reminiscence	123
7.5 Hlavní zaměstnání obyvatel	124
7.6 Přírodní podmínky	124
7.7 Symboly ctností a práva	124
7.8 Záhadné znaky	125
8. Závěr	125
9. Prameny a literatura	132
9.1 Internetové zdroje	134

Seznam použitých zkratek

a pod. –a podobně

atd. –a tak dále

c.k. –císařsko-královský

č. –číslo

ČSAV –Československá akademie věd

ČR –Česká republika

ČSR –Československá republika

ČSSD –České strana sociálně-demokratická

kap.- kapitola

KDU-ČSL –Křesťansko-demokratická unie-Česká strana lidová

km² -kilometr čtvereční

KSČM –Komunistická strana Čech a Moravy

mj. –mimo jiné

MěNV –Městský národní výbor

např. –například

NV –Národní výbor

ODS –Občanská demokratická strana

odst. –odstavec

př. n. l. –před naším letopočtem

PS PČR –Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

pův. –původně

REKOS - Registr komunálních symbolů

s.-strana

Sb. –sbírky

tzv.-takzvaný

VVVKMT - výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu

1. Úvod

Tématem mé bakalářské práce je novodobá komunální heraldika v okrese Praha-východ. Toto téma jsem si zvolil z toho důvodu, že má několik rovin, kterými mě upoutalo. Předně komunální heraldika a heraldika obecně jasně ilustruje, nebo by v ideálním případě ilustrovat měla, souvislost mezi minulostí a přítomností a kontinuitu vývoje. Dále studium komunální heraldiky určitého regionu umožňuje hlouběji proniknout jak do historie a tradic tohoto regionu, tak do vzájemných vztahů, které sídla v regionu mnohdy pojí. V neposlední řadě je mi heraldika blízká i díky mému koníčku a zaměstnání, jímž jsou historické militárie a v jejich rámci například i drobná plastika ve formě odznaků, řádů a vyznamenání. Těmi se sice zabývá faleristika, nicméně příbuznost heraldických znaků a drobné plastiky je zřejmá.

Prostorové vymezení předmětu mé práce je dané zadáním. Současný okres je ovšem pouze moderní, úřední, uměle vytvořené a nehistorické vymezení. Mnohdy chybí historická kontinuita a souvztažnost mezi sousedními sídly, protože hranice okresu nerespektují původní hranice panství nebo historických krajů, kterými se řídil ve své práci, kterou zmíním níže, například Jaroslav Schaller. Stejně tak nemají současné okresy dnes již v podstatě nic společného s okresy historickými. Ty vznikly císařským nařízením jako základní správní jednotky v r. 1850 jakožto náhrada za původní panství. Současná podoba okresu Praha-východ pochází z 1. ledna roku 2007, kdy došlo k zatím poslední změně hranic a přesunům určitého počtu obcí mezi okresy sousedními.¹

Výraz novodobá chápu v této souvislosti jako vzniklá za nových legislativních a společenských podmínek, které vznikly po takzvané sametové revoluci v roce 1989. Po tomto přelomu nastal nový rozkvět v mnoha oblastech, komunální heraldiku nevyjímaje. Udělení znaku se v současné době řídí zákonem č. 128/2000 Sb., který zrušil první porevoluční zákon o obcích č. 367/1990 Sb. Do časového vymezení své práce jsem se rozhodl zahrnout dobu platnosti obou těchto zákonů, protože jejich znění bylo ve srovnání se zákony dřívějšími velmi podobné a do značné míry přelomové. Města a obce se znovu navracejí ke znakům, které v minulosti používaly, a pokud žádné neměly, mají většinou snahu si je vytvořit. Tato snaha je motivována po revoluci nově nabytou možností ovlivňovat dění ve své obci, kterou občané mají, a s tím se pojícím nově probuzeným

¹ Obce Čakovičky, Kojetice a Postřižín připadly pod okres Mělník, obec Řehenice pod okres Benešov. Pod okres Praha-východ naopak přešly obce Borek, Dřísy, Konětopy, Křenek, Lhota a Záryby (dříve okres Mělník), Černé Voděradky, Jevany, Konojedy, Kostelec nad Černými Lesy, Kozojedy, Nučice, Oleška, Oplany, Prusice, Stříbrná Skalice, Štíhlce, Vlkančice, Výžerky a Vyžlovka (dříve okres Kolín) a Hlavenec, Kostelní Hlavno a Sudovo Hlavno (Dříve okres Mladá Boleslav). Okres tedy při poslední změně přišel o 4 obce a 23 jich získal.

zájmem o historii sídla a regionu a lokálním patriotismem. Obce mají od roku 1990 historicky poprvé možnost nabývat znak, danou právě výše zmíněnými zákony. Obecní znak je tak pro občany i obecní zastupitele vyjádřením identity a významu sídla, ve kterém žijí, reprezentuje obec navenek i dovnitř a jeho používání je symbolem sounáležitosti občanů s tímto sídlem a jejich hrdosti na něj. Na druhou stranu časové osy je moje práce omezena koncem roku 2008, respektive rozhodnutími z poslední schůze podvýboru v daném roce, tedy schůze č. 8, která se konala dne 19.11.2008.

Základním pramenem k novodobé komunální heraldice je Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009 v Archivu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, a s ní související Registr komunálních symbolů obcí ČR. Mnohé informace, které se v archivních materiálech nevyskytovaly nebo byly nejasné jsem byl nucen dohledávat v literatuře, webových stránkách příslušných obcí, nebo na obecních úřadech obcí samotných. Některé sporné případy mi nakonec objasnila až konzultace s autorem návrhů obecních symbolů.

2. Heraldika a vexilologie

Historie heraldiky

Heraldické znaky neboli erby patří mezi symboly v širokém slova smyslu, které provázejí lidskou společnost od jejích počátků. Takovými symboly jsou kromě jiného třeba piktogramy, tetování, totemy, ale i písmo.² „*Erb (heraldický znak) je barevné a stálé (dědičné) znamení na štítě a na některých dalších částech zbroje evropského bojovníka, vzniklé v evropském středověku, později rozšířené i na další jednotlivce, sociální skupiny a právnické osoby. Erb je sestaven podle určitých pravidel a je popisován určitým způsobem.*“³ Heraldika, nauka o znacích je trochu mladšího data, než vznik a počátek užívání vlastních znaků. „*Heraldika je pomocná věda historická, která zkoumá erby a jejich části jak po stránce výtvarného ztvárnění, které podléhalo změnám obecného vývoje uměleckých slohů, tak po stránce jejich společenské (vnitřní) funkce v širších sociálních, kulturních, historických a právních vztazích. Lze tedy říci, že heraldika je naukou na pomezí historických věd a výtvarného umění. Součástí heraldiky je také studium pravidel při sestavování erbů a tvorba nových erbů.*“⁴ Samotný termín „heraldika“ pochází

² Podle: Jarmila KREJČÍKOVÁ, Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Brno 1987, s. 17.

³ Tamtéž, s. 17.

⁴ Tamtéž, s. 17.

ze starogermánského slova „Hariowaldus“, jež označovalo znalce rodových totemů a symbolů.⁵

Podle kronikářských zpráv první ojedinělé heraldické znaky vznikaly již v první třetině 12. století, ale počátek erbů bývá kladen až do doby křížových výprav, ve své době dosud největších shromáždění ozbrojenců. V této souvislosti bývá připomínána zejména druhá křížová výprava z let 1147-1149.⁶ Byly to znaky jednotlivých šlechticů - je a jejich ozbrojené poddané bylo totiž nutno v množství vojska už nějak rozlišovat a označovat. Protože jednotné uniformy v té době ještě dávno neexistovaly, staly se východiskem ze situace znaky na štítech. Původně byl znak neustálený, jedna osoba často za život vystřídal několik znamení. Postupně vznikl fenomén jedinečnosti a nepřenositelnosti znaku.⁷ Návazně vznikla i dědičnost erbu; syn přejímal znak svého otce jako rodové znamení. Jednak bylo toto znamení jistou zárukou toho, že synovi přinese stejné štěstí v boji jako jeho otcí, a jednak se jeho přijetím syn přiznával k převzetí otcova, a později i rodového odkazu.⁸ „*V prvním období heraldiky striktně dodržované sepětí erbu s osobou bojovníka jej spolehlivě činilo odznakem svobodného (urozeného) člověka. Erb se stal výrazem zařazení určité osoby ve společenském žebříčku.*“⁹ První znaky si jednotliví šlechtici vymýšleli sami a v jejich tvorbě a formě neexistovala žádná pravidla. To se týkalo i průběžné úpravy znaků. „*Obrazové symboly byly pochopitelně pohodlné a výhodné pro společnost, v níž převážná část populace nedovedla číst nebo psát.*“¹⁰ Během třináctého století se uvolňuje sepětí erbu s válečnictvím, užívání erbů začíná pronikat i do nižších šlechtických vrstev a postupně dochází k velkému rozmachu erbovnictví. V téže době se začínají sporadicky objevovat i erby ostatních svobodných příslušníků feudální společnosti.¹¹

S nárůstem praxe užívání znaků a jejich množstvím ale došlo ke dvěma důležitým věcem: jednak se postupně kodifikovaly jak heraldické zvyklosti, tak názvosloví a znaky a jejich tvorba tedy začaly podléhat jistým pravidlům, jednak si právo udělovat či polepšovat (za odměnu upravit přidáním nějakého nápadného nebo honosného znamení) znak postupem času začal osobovat pouze panovník.¹² Podřízení tvorby a vzhledu znaků heraldické kodifikaci bylo nutné, protože bylo třeba přesně stanovit, jak má znamení

⁵ Tamtéž, s. 19.

⁶ Tamtéž, s. 21.

⁷ Tamtéž, s. 21–22.

⁸ Podle: Jiří LOUDA, *Znaky československých měst*, Praha: Mladá fronta 1972, s. 7.

⁹ Jarmila KREJČÍKOVÁ, Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Brno 1987, s. 18.

¹⁰ Tamtéž, s. 18.

¹¹ Tamtéž, s. 21.

¹² Podle: Jiří LOUDA, *Znaky československých měst*, Praha: Mladá fronta 1972, s. 8.

konkrétně vypadat, aby se dalo snadno rozpoznat a odlišit. To je otázka nejen přesného názvosloví například různého dělení znaků nebo erbovních figur, ale i jednoduchosti a jednoznačnosti zbarvení jednotlivých částí znaku a jejich možných kombinací.¹³ Bylo potřeba například určit, že znak se popisuje stranově vždy z hlediska toho, jenž štít drží, nikoli z hlediska pozorovatele. Bylo nutno stanovit, že vodorovný pás přes štít uprostřed se bude označovat jak břevno, svislý pak jako kůl, šikmý pás zleva zdola doprava nahoru je kosmý, tentýž zleva shora doprava dolů je šikmý, že orlice je jednohlavá, na rozdíl od dvouhlavého orla, že „lev ve skoku“ stojí pouze na jedné zadní noze, že drak má čtyři nohy, kdežto saň pouze dvě a tak dále.¹⁴ Heraldická pravidla ale nevznikla naráz. Vyvíjela se po staletí, dlouho nebyla ustálena a mnohé historické prameny se jich nedrží. Tato pravidla umožňují heraldikovi zásadní věc, a sice možnost si takto popsany (blasonovaný) erb nejen představit, ale přesně jej nakreslit, aniž měl dotyčný možnost jej vidět. Vznik těchto pravidel časově souvisí s nabytým právem panovníka na udělování znaků. V době, kdy se tímto způsobem přešlo od živelnosti k systematickosti vlastně vzniká heraldika jako teorie. Jejimi průkopníky byli „*zvláštní dvorní hodnostáři, jimž se říkalo herolti*“¹⁵ nebo častěji heroldi, kteří měli na panovnickém dvoře udělování a evidenci znaků na starosti. Heroldský úřad vznikl zhruba ve 13. století. Jako vědní obor je ovšem heraldika data pozdějšího, protože první práce o erbech přinesla až renesance a humanismus.¹⁶

Heraldika, respektive vznik a používání znaků se ale neomezily pouze na erby šlechty a dalších osob. „*Jednou z důležitých změn byl přesun znamení z osoby suverénního pána i na území jím ovládané*“¹⁷ Velmi záhy začaly vznikat také pečete a znaky měst. Pod souhrnný termín heraldika tak dnes spadá jak heraldika šlechtická, tak občanská, městská, církevní, zemská a státní, heraldika cechovní a heraldika institucí. „*Postupem doby ztrácí heraldika svou původní vojenskou funkci. Tím však heraldika nezanikla, a erby a pečete se nadále používaly. Už někdy počátkem 14. století se právo používat erbovní znamení rozšířilo i na církevní úřady a tituly, na cechy a na města a později i na měšťany a řemeslníky. Tak se postupně vyvíjela jedna z větví heraldiky, tzv. heraldika komunální.*“¹⁸ Dříve se tento typ označoval jako heraldika městská, ale v souvislosti se současnou výše

¹³ Tamtéž, s. 8.

¹⁴ Podle: Tamtéž, s. 8–11.

¹⁵ Tamtéž, s. 8.

¹⁶ Podle Jarmila KREJČÍKOVÁ, Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Brno 1987, s. 24.

¹⁷ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha: Academia 1985, s. 12.

¹⁸ <http://www.zbyneknovotny.cz/nf/a.asp?a=2004139&p=p&db=100> [22.11.2008].

zmíněnou možností udělování znaku všem obcím se termín komunální heraldika jeví jako výstižnější.

To, že používání znaků není jen reliktem středověku a raného novověku a že heraldika není tedy jen historickou vědou, dosvědčuje nejenom průběžné udělování znaků městům během 20. století. Svědčí o tom také například znaky vojenských jednotek, používané od dob první světové války dodnes třeba v armádě Spojených států, nebo v dobách III. říše, ale i v současnosti v armádě německé, nebo třeba heraldické znaky válečných lodí. Pravdou ovšem je, že zdaleka ne všechny vojenské znaky se držely a drží heraldických pravidel, takže mnohdy by bylo vhodnější spíše než o heraldice mluvit v těchto případech o emblematicce. V Armádě České republiky je tradice vojenské heraldiky a emblematicky, na rozdíl od vexilologie, poměrně mladá. Datuje se k době rozluky Československa, ale ke dnešnímu dni je systém znaků jednotek už velmi rozvinutý. S heraldikou státní se setkáváme každý den například na budovách a razítkách úřadů, nebo třeba na mincích a bankovkách. Dalším dokladem toho, že heraldika je i v dnešní době živá je třeba právě novodobá heraldika komunální.

V České republice se heraldikou zabývá několik organizací na bázi občanských sdružení. Jednou z nich je Klub pro českou heraldiku a genealogii. Založen byl v roce 1968 jako heraldická sekce při Muzeu zlata v Jílovém u Prahy, a jeho prvním předsedou byl PhDr. Miloš Zárybnický. Na práci klubu se podíleli m. j. Zdirad Čech, Milan Kočandrle a Milan Klášterský. V době normalizace byla Klubu přerušena činnost, podařilo se mu ale nalézt útočiště nejprve u Svazarmu a potom v závodním klubu Tesla ROH na Vinohradech. Teprve v roce 1990 se Klub opět dočkal samostatné existence. Od počátku své existence klub vydával časopis Heraldika a genealogie, který k letošnímu roku vychází tedy již přes 40 let. Od roku loňského se k němu pak přidružilo elektronické periodikum „Heraldické noviny“. Mimo to Klub vydává ve vlastním nákladu reprinty stěžejních děl heraldické a genealogické literatury.¹⁹

Další podobnou organizací je Česká genealogická a heraldická společnost v Praze, založená v roce 1969 a navazující na starší tradice Rodopisné společnosti československé. Společnost kromě další činnosti vydává časopis Genealogické a heraldické listy a odborné publikace s rodopisnou tematikou.²⁰

Mezi další organizace zabývající se heraldikou patří například Akademie heraldických nauk České republiky, Heraldická společnost v Praze, vydávající od roku

¹⁹ Podle <http://www.heraldica.cz/history.htm> [22.2.2009].

²⁰ Podle <http://www.genealogie.cz/o-cghsp/#c171> [22.2.2009].

1974 Heraldickou ročenku, Sekce heraldiky a genealogie Klubu přátel Českých Budějovic, Klub genealogů a heraldiků Ostrava, nebo Moravská genealogická a heraldická společnost, která vydává od roku 1981 ročenku Genealogické a heraldické informace.

Komunální heraldika

Komunální heraldika je součástí obecné heraldiky a zahrnuje heraldiku měst, obcí a úřadů. „*O počátcích heraldiky měst jak u nás, tak i v celé Evropě existuje mnoho učených historických sporů jako ostatně o počátcích všeho. Jedni tvrdí neústupně, že se městské znaky vyvinuly z městských pečeti, které se objevují v různých zemích nesterpně brzy (u nás nejdříve od konce 13. století), jiní zase stejně neústupně obhajují názor, že znaky měst se vyvinuly zcela nezávisle na pečetích a nemají s nimi pranic společného. Je jisté, že pečeti měst byly zpočátku hodně proměnlivé a obraz na nich dlouho nebyl ustálen...*“²¹ Některé pečeti nemají s později vzniklými znaky měst nic společného (např. Brno), jiné mají jasnou souvislost, třebaže nejsou totožné (jak je tomu v případě Hradce Králové).²² „*Ovšem od okamžiku, kdy můžeme hovořit o opravdovém znaku toho či onoho města, najdeme tento znak i na městské pečetě (např. Litoměřice).*“²³ Na rozdíl od pečeti města znaky dlouho vlastně nepotřebovala. „*Pečeť byla symbolem tehdejší samosprávy každé městské obce a jejích představitelů.*“²⁴ U znaků neexistoval ten primární důvod jejich vzniku, který jsem zmiňoval výše u znaků šlechtických, tedy potřeba označit znakem bojovníka v poli. Tento důvod se snad vyskytl až v pozdější době, za husitských válek. První městské znaky tak u nás vznikly až na přelomu 13. a 14. století, a to nejprve v královských městech.²⁵

Vývoj udělování znaků byl analogický k vývoji udělování znaků šlechtických. Zpočátku si tedy města volila svůj znak podle své libosti a „*osvojovala si je sama, bez královského udělení. Tak tomu bylo původně u Prahy, Litoměřic, Berouna i jiných starých královských měst.*“²⁶ S rozšířením městských znaků si právo udělovat znak jako formu odměny začal osobovat panovník. V případě měst koruny české to byl samozřejmě český král. „*První doklad o udělení městského znaku je z roku 1416, kdy král Václav IV. dal znak moravskému městu Slavkovu.*“²⁷ Právo udělovat znaky českým městům nebo je polepšovat měl ale i císař římský, třebaže český král tento akt musel schválit. Příkladem může být

²¹ Jiří LOUDA, *Znaky československých měst*, Praha: Mladá fronta 1972, s. 12.

²² Podle: Tamtéž, s. 12.

²³ Tamtéž, s. 12.

²⁴ Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečeti středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 9.

²⁵ Podle: Jiří LOUDA, *Znaky československých měst*, Praha: Mladá fronta 1972, s. 12–13.

²⁶ Tamtéž, s. 14.

²⁷ Tamtéž, s. 14.

třeba povýšení znaku Prahy císařem Friedrichem III. Stejně právo pak měl papež jako hlava všeho křesťanstva (využili jej např. Pavel II. a Řehoř XIII., oba v případě polepšení znaku města Plzně).²⁸

Co všechno tedy vlastně tvoří městský znak? Jeho podstatou je samozřejmě štít, který obsahuje příslušná znamení. Někdy znak kromě štítu obsahuje i přilbu (neboli helm), postavený na štítu, případně tzv. klenot -znamení, mnohdy převzaté ze štítu, posazené na přilbu. Po stranách přilby pak většinou splývají příkrývadla (fafrnochy). Takových přileb může být i více, například znak Prahy obsahuje tři. V některých případech je taková přilba s klenotem jediným rozlišením mezi dvěma jinak zcela shodnými znaky. Tak je tomu třeba v případě znaků měst Slaný a Brandýs nad Labem. Obě města –jakožto bývalá města královská- mají ve štítu českého lva, ale Slaný má navíc kolčí helm s párem černých orlích křídel, posetým zlatými lipovými lístky –klenotem znaku Českého království.²⁹ Některá města mají ve znaku štítonoše, lidské nebo zvířecí postavy, nesoucí či držící štít. Někdy je na štítu koruna, ať už ve formě koruny královské (císařské, knížecí), nebo koruny hradební, tvořené hradební zdí s pěti vížkami.³⁰ Konkrétním výrazovým prostředkům komunální heraldiky se budu věnovat v 7. kapitole této práce.

*„Pro studium městských erbů a sledování jejich vývoje mají prvořadý význam zachované panovnické erbovní listy a majestáty, ve kterých byly udělovány městské znaky nebo polepšovány stávající přidáním různých znamení nebo symbolů.“*³¹ Udělení nebo polepšení znaku bylo výrazem panovnické odměny městu například za udatnost jeho vojenských oddílů, ale i za nějaký jiný čin města či dokonce jednotlivých měšťanů, který měl význam pro stát nebo panovníka. S udělením či povýšením znaku se většinou pojila i další privilegia, jako třeba právo tržové, mílové, povolení pečeti listiny voskem jiné, „hodnotnější“ barvy atd.³² Znaky města využívala nejrozumnějším způsobem: mocná města je umísťovala na korouhve, které vztyčovala na městských hradbách nebo pod nimi vysílala své oddíly do boje, města menšího významu je umísťovala nad městské brány, nebo jimi alespoň označovala městský majetek.³³

V době průmyslové revoluce, tedy v 19. století, už docházelo k udělení či povýšení znaku i z jiných důvodů. Nový znak, nebo právo užívat kdysi nabytý starobylý erb dostávaly rychle se rozvíjející průmyslové obce nebo pražská předměstí v rámci povýšení

²⁸ Tamtéž, s. 13.

²⁹ Podle: Tamtéž, s. 14, 23.

³⁰ Podle: Tamtéž, s. 13–14.

³¹ Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečete středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 21.

³² Podle: Tamtéž, s. 23.

³³ Podle: Tamtéž, s. 22.

na města či městečka.³⁴ Se vznikem republiky v roce 1918 se pravidla samozřejmě opět změnila. „Právo povyšovat obce na městyse a města mělo ministerstvo vnitra v Praze, které mohlo na žádost udělit i městský znak, ovšem až po doporučení poradního orgánu tohoto ministerstva... To platilo i v době nacistické okupace a také po druhé světové válce v osvobozené Československé republice, prakticky až do roku 1960.“³⁵

Zde spíše než prakticky by se hodilo použít výrazu teoreticky. Zásadní změna v udělování znaků a především v možnosti jejich užívání nastala totiž v roce 1949, kdy zákonem č.279 přestaly být obce právními subjekty. Právní subjektivita přešla na Národní výbory. Ty dostaly navíc v roce 1951 příkaz užívat na svých razítkách státního znaku. V tomto roce zastavilo ministerstvo vnitra i svoji znakovou agendu. Městský znak degradoval jen na jakousi tradiční, ale nedůležitou značku a mnohdy byl dokonce vnímán jako feudální přežitek.

Obrat k lepšímu přineslo až vydání nového vzorového statutu městských národních výborů, vydaného v souvislosti s novým zákonem o národních výborech č. 69 z r. 1967. Zde se znovu objevuje uznání městských znaků. Statut ovšem dával právo užívání znaku pouze městským národním výborům, nikoli všem bývalým městům a městečkům, která znak dříve měla. Ta, která neměla městský, ale jenom místní národní výbor nadále nesměla znaku užívat, ani si jej měnit, nebo žádat o nový. Města, respektive městské národní výbory, které znak neměly, pak potřebovaly pro zavedení nového, nebo změnu starého znaku pouze schválení návrhu Komisí pro otázky znaků měst při Archivní správě ministerstva vnitra ČSR a příslušným plénem městského národního výboru.³⁶

Co se týče celkového počtu městských znaků v Čechách a na Moravě, dochází J. Čarek k roku 1985, tedy v rámci ČSR, k následujícím číslům: Na území ČSR bylo zhruba 1200 měst a městeček, ale mnohá z nich nikdy znak neměla. Přesto historická literatura uvádí asi 1060 měst a městeček, která znak údajně měla. Pokud ale vyloučíme případy, kdy se očividně nejedná o znak, ale o pečetní obraz, dostaneme počet 983 sídel, která znak měla, ať už lépe, či hůře doložený.³⁷

³⁴ Podle: Tamtéž, s. 24–25.

³⁵ Tamtéž, s. 25.

³⁶ Podle: Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha: Academia 1985, s.5, s.37.

³⁷ Podle: Tamtéž, s.19.

Historie vexilologie³⁸

„Principy používání praporů a vlajek (případně jejich předchůdců) a znaků, erbů byly velmi podobné.“³⁹ Vývoj praporů a vlajek lze rozdělit na dvě etapy, a sice na etapu předheraldickou a heraldickou.

„Etapa předheraldická zahrnuje rozsáhlý časový úsek od prvních dokladů o prevexilologických symbolech, tedy předchůdcích praporů a vlajek z oblastí Egypta, Mezopotámie, Číny, až prakticky po třetí křížovou výpravu (1189–1191), kdy se vůdcové křížáckých vojsk dohodli, že jejich oddíly se zúčastní bitev pod prapory se znamením kříže. Tady můžeme hledat základy dnešních praporů a vlajek.“⁴⁰ Důvody vzniku vlajek a praporů a heraldických znamení a čas, kdy k němu v obou případech došlo, se tedy do velké míry shodují.

Druhou etapu vývoje vlajek a praporů charakterizuje postupný rozvoj jejich typů. Graficky až do poloviny 14. století úzce navazují na heraldiku a jsou označovány jako heraldické vlajky. Středověké a raně novověké prapory měly v podstatě jen dvě funkce. Jednak to byla funkce nábožensko-vojenská, jednak reprezentovaly především korouhevního pána, případně vládce, nebo stát. Vlajky reprezentující národ a mající i výraznou politickou funkci se zrodily až s francouzskou revolucí.

Nejstarší vexilologické objekty, neboli vexiloloidy, se svojí funkcí sice velmi blížily pozdější funkci praporů a vlajek, lišily se ovšem materiálem. Nejednalo se o tkaninu, ale o pevné materiály, především kovy. První zpráva o vlajce z látky se pak vztahuje k roku 1122 př. n. l., kdy měl jakousi blíže nepopsanou vlajku používat čínský císař Wu Wang, zakladatel dynastie Čou.

Textilní vlajky či praporce používali i staří Řekové, buď jako lodní standarty, nebo jako praporky na kopích. Jejich použití se tedy omezovalo na armádu nebo válečné loďstvo. Pro římskou armádu byl charakteristický propracovaný systém vojenských odznaků a symbolů, identifikujících jednotlivé jednotky a jejich typy. Většina z těchto odznaků, souhrnně nesoucích název signum, byla soustavou znaků a symbolů, vyrobených většinou z kovu, na společné žerdi. Roku 105 př. n. l. došlo v souvislosti s vojenskou reformou Gaia Maria k zavedení nového symbolu pro jízdu, pomocné oddíly a jednotky pro zvláštní účely. Tímto symbolem bylo vexillum, u kterého těžké kovové prvky nahradilo příčné ráhno s purpurovým, bílým či zeleným sukem. Barva sukna určovala

³⁸ Podle: <http://web.uhk.cz/cvp/skripta/vexilolo.htm> [16.2.2009].

³⁹ <http://web.uhk.cz/cvp/skripta/vexilolo.htm> [16.2.2009].

⁴⁰ Tamtéž [16.2.2009].

druh zbraně, tedy skutečnost, jestli se jednalo například o pěchotu (zelená) nebo jízdu (červená). Do 4.století, přesněji do roku 312 se datuje vznik nového vexilologického symbolu, nazývaného labarum, souvisejícího s oficiálním přijetím křesťanství. Bylo jednodušší než vexillum, neslo větší látkový list se znamením kříže a sloužilo jako osobní standarta císaře. Stalo se prototypem náboženských praporů, které jsou užívány dodnes.

Podobným vývojem, i když oproti Římu poněkud opožděným, prošly symboly a standarty i u jiných národů, například Keltů nebo anglosaských kmenů. *„Z hlediska historického vývoje se jako nejdůležitější forma prosadily v průběhu 1. tisíciletí skutečné látkové prapory, které vynikaly nad bývalé vexilologické objekty svou lehkostí a s ní související praktičností a předčily je i esteticky.“*⁴¹ Na jejich přijetí měly vliv středněvýchodní standarty a dálnévýchodní prapory, u kterých byl list připojen z boku. V Evropě jeden z prvních látkových praporů v dnešním slova smyslu používal údajně v 5. století vůdce Hunů Attila.

Jak už jsem uvedl, zásadním impulsem pro rozvoj praporů a vlajek byly křížové výpravy, a důvody jejich zavedení a rychlého rozšíření byly analogické s důvody vzniku a rozšíření erbů. Asi do poloviny 14. století se list praporu prakticky nelišil od znaku a barev erbovního pána na štítě. Poté se začala objevovat snaha pole praporu zjednodušit. Na praporech se objevovaly jednodušší heraldické figury než na štítě, nebo se na prapor používaly tzv.livrejní barvy, tedy jednak barvy erbu, ale i barvy, které nosil ten který erbovní pán na oděvu, nebo na vojenské ústroji. Nakonec se vývoj praporů a vlajek obsahově zcela odtrhl od vývoje erbů. Teprve v 17. století se do středu praporu opět vrací buď celý erb, jeho heraldická figura či její část, nebo dokonce jen pruhy v barvě štítu.

*„Pokud jsou dodržovány určité zásady převodu (pro různé země se mohou odlišovat), hovoříme o tzv. "heraldické vlajce (praporu)." V naší oblasti platí, že horní vodorovný nebo první svislý pruh u žerdi dostává barvu figury, další pruh nese barvu štítu a u případného třetího pruhu jsou barevně zastoupeny vedlejší heraldické prvky (zbroj, tráva).“*⁴² Na rozdíl od erbu, kde hlavním rozlišovacím prvkem je figura, se tedy u praporů tímto prvkem staly barvy. Co se tvarů listu praporů a vlajek týče, existovalo jich ve středověku velké množství. Důvody k tomu byly praktické, protože tvar pomáhal opět odlišovat např. jízdní jednotku od pěší, nebo odlišit jednotlivé menší jednotky, např. roty pěchoty nebo eskadrony jezdecké od sebe. Stejně tak se tvarově lišily prapory rytířů a vyšší šlechty nebo prapory církevní, cechovní či královské.

⁴¹ Tamtéž [16.2.2009].

⁴² Tamtéž [16.2.2009].

V 16. stol. se rozšířily obdélníkové prapory, upevněné užší částí k žerdi, pod nimiž původně bojovaly jednotky lancknechtů. Zásadní vliv na používání vexilologických symbolů pak mělo 18. a 19. století a v jejich rámci Velká francouzská revoluce a další zásadní společenské změny. Vlajky a prapory se staly politickými symboly národů. Teprve v této době došlo k postupné kodifikaci práv a zásad používání vexilologických objektů. Tehdy se také ustálil rozdíl mezi vlajkou a praporem: vlajka by měla reprezentovat stát, prapor potom lid a národ. Vlajka by měla mít předepsané rozměry, u praporu tato zásada striktně neplatí. Vlajka se na stožár vytahuje pomocí vlajkové šňůry, kdežto prapor je pevně připojen k žerdi. Pokud jsou vlajka a prapor rozdílné, pak je prapor vždy svou formou jednodušší. Liší se rovněž pravidla a možnosti užívání vlajky a praporu, kdy pro vlajku platí pravidla poměrně striktní, kdežto pro prapor nikoli. Tato vexilologická pravidla respektoval zákon č. 367/1990 Sb. o obcích ve svém § 5, kde byl uváděn pojem prapor. Stejný pojem užíval i zákon o obcích č.128/2000 Sb. v §34a. Dne 8.dubna 2004 ale vešel v platnost zákon č. 216/2004 Sb., změna obecního zřízení, krajského zřízení a zřízení o hlavním městě Praze, kterým se v textu zákona č.128/2000 Sb., jakož i v textu zákonů č.129/2000 Sb. o krajích a č.131/2000 Sb. o hlavním městě Praze mění ve všech případech slovo prapor na slovo vlajka. V souvislosti s platným zákonem tedy budu používat termín vlajka v rámci komunální vexilologie i já.

Vexilologie, tedy „*věda, zabývající se výzkumem historie praporů a vlajek, zejména historie nejnovější*“, ⁴³ je oproti heraldice vědou velmi mladou, vzniklou, respektive osamostatnivší se až po 2. sv. válce. V 60. letech 20. století se nejprve v heraldických společnostech vydělily sekce zabývající se vlajkami a prapory a později se zcela osamostatnily v rámci nového vědního oboru. „*Slovo vexilologie poprvé použil dr. Whitney Smith ve svém článku "Flags of the Arab World" z roku 1959, v Čechách se termín vexilologie (tehdy ještě se dvěma l) objevil ve studii, kterou napsal J. Česák a publikoval ji v knize J.P.Kroumana Sbíráme odznaky (Praha 1969).*“ ⁴⁴ V roce 1972 byl v Československu založen Vexilologický klub, v té době teprve desátá vexilologická organizace na světě. U jeho zrodu stáli mj. Zbyšek Svoboda a Ludvík Mucha. Hlavním vnějším projevem jeho činnosti se stal čtvrtletní zpravodaj Vexilologie, který vychází dodnes. Mimo tento zpravodaj se členové klubu podíleli na vzniku a vydání nejrůznějších odborných publikací. Klub sám se v pozdější době transformoval v Českou vexilologickou

⁴³ Tamtéž [16.2.2009].

⁴⁴ <http://web.uhk.cz/cvp/cvp..htm> [16.2.2009].

společnost.⁴⁵ Další organizací, zabývající se vexilologií je Středisko vexilologických informací. To založil v roce 1994 v Hradci Králové ing. Petr Exner a zabývá se „*použitím počítačů ve vexilogii a soustředováním vexilologických metainformací a jejich publikací.*“⁴⁶

Komunální vexilologie

Městské prapory jsou u nás známy a doloženy už z doby před husitskými válkami. Účel jejich vzniku byl analogický k účelu vzniku městských erbů, šlo zřejmě o snahu o identifikaci městských vojenských jednotek. Tento význam po husitských válkách ustoupil do pozadí a na důležitosti získala dekorační a reprezentační funkce praporů a vlajek. Na nejstarších praporech a korouhvích se většinou vyskytovaly městské znaky. Později byl prapor zjednodušován v tom smyslu, že ze znaku přebíral pouze převažující barvy, nejčastěji ve formě pruhů. Provázanost městské heraldiky a vexilologie lze doložit třeba i na následujícím příkladu: Při změně znaku Hlavního města Prahy v roce 1927 došlo –kromě několika dalších změn– i k tomu, že byly změněny klenoty. Praporce staroměstských setnin nahradily vlajky erbovních měst, sjednocených v tehdejší Velké Praze. Městské vexilologické symboly se tak objevily ve znaku heraldickém.

Vznik a tvorba městských praporů a vlajek byla do značné míry činností živelnou, neřízenou žádnými přesnými pravidly. První zákon, který existenci městských vlajek zohledňoval se váže až k roku 1936. Ani poté nebylo použití městských vlajek nijak zvlášť systematizované, praxe záležela přímo na jednotlivých městech a na tom, jakou formu vlajky a jejího užití, případně neužití preferovala. Podle Frajdla a Zálabského například k roku 1989 platilo, že městská symbolika, tedy vlajky, ale i znaky se používaly především v pohraničních oblastech Čech.⁴⁷

K velkému rozvoji komunální vexilologie došlo, stejně jako tomu bylo v případě komunální heraldiky, na základě zákona České národní rady č. 367/1990 Sb., který povoloval obcím užívat znak a prapor obce, a v případě, že tento znak a prapor obce nemají, si o jeho udělení zažádat. Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. pak přinesl další změnu. Stanovoval možnost získání a používání znaku a praporu nejen pro obce, ale i pro městský obvod, nebo městskou část. Díkce v současnosti platného zákona v oblasti komunální vexilologie je tedy analogická k jeho díkce v oblasti komunální heraldiky. Prozatím

⁴⁵ Podle <http://web.uhk.cz/cvp/vk/vk.htm> [22.2.2009].

⁴⁶ <http://web.uhk.cz/cvp/fdc/fdc.htm> [7.4.2009].

⁴⁷ Podle: <http://web.uhk.cz/cvp/skripta/vexilolo.htm> [16.2.2009].

poslední změnou, týkající se komunální vexilologie, byl již zmíněný zákon č. 216/2004 Sb., změna obecního zřízení, krajského zřízení a zřízení o hlavním městě Praze, který změnil v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích, slovo prapor na slovo vlajka.

3. Komunální heraldika a vexilologie: dějiny bádání a přehled literatury

Komunální heraldika jako věda je o mnoho mladší, než heraldika šlechtická. První díla, která se systematicky věnují komunální heraldice pocházejí až z 18. století. Nejvýznamnějším z nich je zřejmě šestnáctisvazková práce Jaroslava Schallera **Topographie des Königsreichs Böhmen**⁴⁸ rozdělená podle jednotlivých krajů. Není to práce vysloveně heraldická. Schaller popisuje, jak z názvu díla vysvítá, topografii Království českého, sídla, počet domů v nich, patrony kostelů a kaplí, jména příslušných kněží a držitelů panství a mnoho dalšího. V rámci popisu podniká časté velmi hluboké exkurzy do historie jak lokální, tak i zemské. Současně s tímto kvantem informací uvádí i stručné popisy znaků mnoha českých měst a městeček. Jiří Čarek stanovuje jejich počet na více než 300, ale s tou výtkou, že „*popisy těchto znaků jsou velmi kusé a zaznamenávají obvykle jen hlavní znamení, opomíjejí detaily a uvádějí obyčejně jen hlavní barvu štítu.*“⁴⁹

Dalším významným dílem, ve kterém lze mimo jiné dohledat i komunální heraldiku, je opět šestnáctisvazková práce J. G. Sommera **Das Königreich Böhmen statistisch-topographisch dargestellt**⁵⁰. Autor měl přístup k výsledkům rozsáhlé dotazníkové akce o znacích a pečetích českých měst, pořádané na popud profesora Josefa Eichlera a uložené českými stavy v Muzeu království Českého (nynější Národní muzeum) v Praze. „*Také Sommer však popisuje znaky jen velmi stručně a neúplně, všímaje si nejčastěji jenom hlavního znamení.*“⁵¹ Současně si ale Sommer všímá i třeba městských privilegií, práva pořádat trh a všeobecného ekonomického významu jednotlivých měst.

K Eichlerově sbírce je nutno dodat několik slov. Její počátek se datuje do let 1825–1826, sbírání materiálu trvalo do roku 1834 a popudem k jejímu vytvoření byla nově plánovaná redakce Schallerovy Topografie. Jedná se o kolekci vyplněných formulářů, které Eichler rozesílal městům a farářům v obcích, obsahujících mj. i popis komunálních heraldických znaků a někdy i otisky mnohých dnes už ztracených pečetidel. Původní záměr profesora Eichlera, zpracovat výsledky bádání v rozsáhlé publikaci, se z důvodu

⁴⁸ Josef František Jaroslav SCHALLER, *Topographie des Königsreichs Böhmen*, 1-16, Praha a Vídeň 1785-1790.

⁴⁹ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha: Academia 1985, s. 14.

⁵⁰ Johann SOMMER, *Das Königreich Böhmen statistisch-topographisch dargestellt*, 1-16, Praha 1833-1849.

⁵¹ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha: Academia 1985, s. 14.

jeho špatného zdravotního stavu bohužel nerealizoval. Materiál pak částečně využil Sommer ve výše zmíněném díle. Vzhledem k bohatosti sbírky je s podivem, že v pozdějších dobách byla využita jen příležitostně, například jako pramen ke knize Aloise Příbyla a Karla Lišky **Znaky a pečete středočeských měst**.⁵²

Obě tyto práce ale nejsou, jak už jsem uvedl, díly vysloveně heraldickými. Za první komplexní zpracování českých městských znaků lze považovat až publikaci V.R.Widimského, lékárníka, ale i milovníka městské historie a amatérského heraldika, nesoucí titul **Stadtwappen des oesterreichischen Kaiserstaates I., Königreich Böhmen**.⁵³ Téhož roku, tedy 1864, vyšel i svazek věnovaný Slezsku. Díl věnovaný Moravě byl sice zpracován, a je dodnes zachován v rukopise ve Slezském muzeu v Opavě, tiskem nicméně nevyšel. Toto dílo „*je dodnes základním pramenem poznání znaků českých měst, ačkoliv obsahuje též řadu chyb a nedostatků v popisech znaků a datech, týkajících se udělení městského erbu určitému městu nebo povýšení obce na městys. V této publikaci je zachycena nejen podoba tehdejších městských znaků českých měst a městeček z poloviny minulého století, vyobrazených na 37 tabulích s 560 znaky, ale jsou v ní i odkazy na řadu pramenů a zjištění –i když někdy zcela nevěrohodných nebo nedoložených. Tento heraldik uvedl popisy a vyobrazení městských znaků většinou podle městských pečetí nebo na základě informací z druhé ruky, nerozeznává, kdy jde o udělený znak nebo pečetní znamení, které mohlo být, především v starší době, zcela rozdílné od později získaného nebo z pečeti odvozeného městského znaku.*“⁵⁴ Velké negativum Widimského práce spočívá paradoxně v tom, že nehledě na četné chyby byla jedinečná svojí komplexností a rozsahem. Proto z ní, podle J. Čarka, čerpali mnozí další autoři (Jaroslav Kořán v časopise Světozor V, 1871–XI, 1877, Ottův slovník naučný, A. Sedláček –Místopisný slovník historický království českého⁵⁵), kteří znaky i s chybami prostě opsali a obkreslili a tím uváděli chybné nebo nepřesné údaje v další život.

Menší díla zabývající se komunální heraldikou vyšla ve 2. polovině 19. a počátkem 20.století. Za zmínku stojí například souborná publikace H. G. Ströhla z roku 1904, monografie o znacích měst habsburské monarchie.⁵⁶ Rozsahem je mnohem skromnější než Widimského práce, proto je v ní pouze výběr některých městských znaků (jmenovitě se jedná o 241 znaků). Vzhledem k tomu, že je založena na dochovaných archivních

⁵² Podle: Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečete středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 10.

⁵³ Vincenz Robert WIDIMSKÝ, *Stadtwappen des oesterreichischen Kaiserstaates I., Königreich Böhmen*, Vídeň 1864, 146 s.

⁵⁴ Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečete středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 9–10.

⁵⁵ Podle: Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha: Academia 1985, s. 14.

⁵⁶ Hugo Gerhard STRÖHL, *Städte-Wappen von Österreich-Ungarn*, Vídeň 1904, 106 s.

a jiných historických podkladech, je ale tato práce hodnověrnější.⁵⁷ J. Čarek nicméně tvrdí, že i Ströhl se dopouštěl omylů v barvách i v kresbě, takže na jeho údaje nelze vždy spoléhat.

Popis znaků mnoha českých měst přinesla také práce dvou významných českých heraldiků, M. Koláře a A. Sedláčka. Kolář sesbíral množství údajů v archivech, Sedláček pak výsledky jeho bádání zúročil vydáním **Českomoravské heraldiky I.**⁵⁸ O mnoho let později pak vydal Sedláček již samostatně druhý, rozsáhlejší díl této práce,⁵⁹ který se ale zabývá spíše erby šlechty a měšťanů-erbovníků. „*Mnoho údajů o městských znacích je uvedeno v patnáctisvazkovém díle posledně zmíněného badatele Hradů, zámků a tvrze království Českého*⁶⁰ a v *Místopisném slovníku historickém království Českého*.⁶¹ Také v *Ottově slovníku naučném*, kam oba zmínění autoři přispívali, jsou uvedeny popisy a vyobrazení mnoha českých a moravských městských znaků.“⁶² Zde je ale třeba připomenout již zmíněnou inspiraci Widimským a přejímání jeho chyb, kterému se neubránili ani tito renomovaní autoři.

Významným dílem je práce prof. V. Vojtíška **O pečetěch a erbech měst pražských i jiných českých** z roku 1928.⁶³ Její význam spočívá především v tom, že zde autor jasně proklamuje, že pečeť a znak není totéž, protože jsou nestejněho stáří a jejich vznik na sobě nutně nezávisel. Podle profesora Vojtíška „*vznikly erby českomoravských měst až v době husitských válek jako potřeba odlišit městskými znameními označené vojenské oddíly různých českých měst od oddílů královských nebo korouhevních pánů, nesoucích znaky svých vrchností*.“⁶⁴ Toto tvrzení je dodnes předmětem sporu, protože některá města měla znaky prokazatelně už dříve. J. Čarek dokladuje na příkladu vyobrazení městských znaků na bavorském hradě Laufu a v kutnohorském Vlašském dvoře, jakož i na dalších jednotlivých případech existenci minimálně 18, ale zřejmě až 22 městských znaků v době předhusitské.⁶⁵ Faktem, vyplývajícím z náhlého rychlého nárůstu množství městských znaků v této době ale je, že husitské války užívání a rozvoj městských znaků přinejmenším akcelerovaly. Jednak to bylo tím, že války vyvolaly výše zmíněnou potřebu identifikace

⁵⁷ Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečetě středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 10.

⁵⁸ Martin KOLÁŘ, *Českomoravská heraldika I.*, Praha 1902, 436 s.

⁵⁹ August SEDLÁČEK, *Českomoravská heraldika II.*, Praha 1925, 743 s.

⁶⁰ August SEDLÁČEK, *Hradů, zámků a tvrze království Českého*, 1-15, Praha 1882–1927.

⁶¹ August SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický království Českého*, Praha 1909, 1043 s.

⁶² Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečetě středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 11.

⁶³ Václav VOJTÍŠEK, *O pečetěch a erbech měst pražských i jiných českých*, Praha 1928, 253 s.

⁶⁴ Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečetě středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 11.

⁶⁵ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha: Academia 1985, s. 23–30.

bojovníků, ale jednak i tím, že upevnilly postavení a důležitost měst a sebevědomí jejich obyvatel i představených. Městský znak byl pak jen dokladem a potvrzením řečeného.

Druhým významným bodem Vojtíškovy práce je to, že „*badatel se v ní poprvé vyslovuje podle vědeckých zásad o vzniku městských pečeti a erbů v zemích bývalé koruny české a svoje názory dokládá množstvím odkazů na písemné archivální doklady.*“⁶⁶

Vojtíšek uveřejnil ještě další menší studie o znacích některých měst (např. Plzně, Tábora a Mostu). Stejně tak učinila řada jiných regionálních badatelů (např. L.Domečka, F.M.Čapek, F.Čada, Hostáš aj.) V letech 1948–1949 uveřejnil F.Zvolský 4 sešity plánovaného díla **Znaky českých měst**,⁶⁷ které obsahovaly pouze fotografie znaků českých měst ze zachovaných erbovních diplomů.⁶⁸ Čtvrtý díl byl bohužel poslední, poté řada přestala vycházet.

V poválečném období vyšlo množství publikací, zabývajících se komunální heraldikou už většinou podle vědeckých zásad, tedy doložených spolehlivými prameny. Z publikací s širším záběrem bych chtěl zmínit například dílo V. Rudy a kolektivu, **Znaky severočeských měst**,⁶⁹ práci L. Baletky **Znaky měst Severomoravského kraje**,⁷⁰ knihu A.Příbyla a K.Lišky **Znaky a pečeti středočeských měst**,⁷¹ populárně psanou práci Jiřího Loudy **Znaky československých měst**,⁷² Krejčíkovu **Znaky a pečeti jihomoravských měst a městeček**,⁷³ **Českou heraldiku**⁷⁴ Zdeňka M.Zengera, Liškův a Muchův **Klíč k našim městům**,⁷⁵ výjimečný svým přihlédnutím k vexilologii. V neposlední řadě je třeba zmínit dílo Jiřího Čarka **Městské znaky v českých zemích**,⁷⁶ komplexní a zřejmě nejvýznamnější práci v oblasti městské heraldiky, vydanou ve 2. polovině 20.století. Nelze zapomenout ani na skripta autorů Krejčíkové a Krejčíka **Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky**.⁷⁷ Z porevolučních prací zabývajících se komunální heraldikou stojí za zmínku Bubnova **Encyklopedie heraldiky**⁷⁸ nebo Augustinova **Velká encyklopedie měst a obcí ČR**.⁷⁹ Posledně jmenované dílo je ale přes svůj všezahrnující název poněkud

⁶⁶ Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečeti středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 12.

⁶⁷ František ZVOLSKÝ, *Znaky českých měst 1–4*, Brno: 1948–1949.

⁶⁸ Podle: Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečeti středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, s. 12.

⁶⁹ Vladimír RUDA, *Znaky severočeských měst*, Most: 1971, 189 s.

⁷⁰ Ladislav BALETKA, *Znaky měst Severomoravského kraje*, Ostrava 1980, 97 s.

⁷¹ Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečeti středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, 273 s.

⁷² Jiří LOUDA, *Znaky československých měst*, Praha: Mladá Fronta 1972, 63 s.

⁷³ Tomáš KREJČÍK, *Znaky a pečeti jihomoravských měst a městeček*, Brno 1979, 515 s.

⁷⁴ Zdeněk M. ZENGER, *Česká heraldika*, Praha: Vyšehrad 1978, 158 s.

⁷⁵ Karel LIŠKA, Ludvík MUCHA, *Klíč k našim městům*, Praha: Nakladatelství Práce 1979, 252 s.

⁷⁶ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha 1985, 454 s.

⁷⁷ Jarmila KREJČÍKOVÁ, Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987, 352 s.

⁷⁸ Milan BUBEN, *Encyklopedie heraldiky*, Praha 2003, 505 s.

⁷⁹ Josef AUGUSTIN, *Velká encyklopedie měst a obcí ČR*, Sokolov 2001, 992 s.

poplatné době svého vzniku. Jednotlivé obce se na jeho vydání podílely finančně a mnohdy dodaly autorovi vlastní výtvarnou podobu znaku, která nebyla vždy provedena podle heraldických pravidel. Některé obce navíc v textu chybí úplně (z okruhu mého zájmu jsou to obce Kaliště, Louňovice, Oplany, Předboj, Světice a Tehov). Kniha není zaměřena primárně heraldicky a kromě znaků obsahuje i velké množství dalších informací, z nichž mnohé jsou zcela zbytečné, až kontraproduktivní. K takovým informacím patří třeba detailní jmenné složení parlamentu nebo výčet firem, působících v jednotlivých obcích v době přípravy knihy.

Kromě jmenovaných širokospektrálních prací vyšla samozřejmě celá řada publikací zabývajících se jednotlivými znaky měst a obcí, například z pera J.Nuhlíčka,⁸⁰ A.Příbyla,⁸¹ M.Oliveriuse⁸² a mnoha dalších.⁸³

V oblasti vexilologie je literatura vzhledem k relativní novosti oboru podstatně chudší. Starší literatura, a to jak předválečná, tak i relativně novodobá, se zabývá většinou jen vlajkami státními.⁸⁴ Novější literatura se zabývá buď odbornou stránkou vexilologie jako vědy, nebo je zaměřena poměrně úzce. Odborně je koncipována stručná práce Josefa Česáka **Odborné výrazy a stylistické konstrukce používané ve vexilologii**.⁸⁵ Další odborné vexilologické hledisko nabízí třeba dílo **Vlajky, prapory a jejich používání** autorů Exnera, Fojtíka a Svobody.⁸⁶ Poměrně široký pohled na vexilologické objekty, ovšem nejružnějšího druhu, a související pouze územně, přináší práce Marie Janákové **Soupis vlajek, praporů a stuh z let 1848–1981 uložených v muzeích Severomoravského kraje**.⁸⁷ K poměrně úzce zaměřeným publikacím, které se ale vexilologií zabývají toliko mimochodem, patří např. Křivohlávkova práce **Znaky, vlajky, pečeti a správní vývoj okresu Ústí nad Orlicí**.⁸⁸ Většina odborněji zaměřené vexilologické literatury, především co se týká komunální vexilologie, vychází ovšem ve formě článků v odborných časopisech, nebo v odborných periodických řadách.

⁸⁰ Např. Josef NUHLÍČEK, *Kutná Hora v památkách sedmi století*, Kutná Hora 1949, 62 s.

⁸¹ Např. Alois PŘIBYL, *Erb a pečeť města Polné*, Jihlava 1965, 31 s.

⁸² Miroslav OLIVERIUS, *Rukověť k symbolům měst a obcí Kladenska a Slánska*, Slaný 2007, 199 s.

⁸³ Např. Jiří SEDLÁČEK, *Znak a prapor obce Čelechovice na Hané*, Čelechovice na Hané 2002.

⁸⁴ Např. Zdeněk KALISTA, *Vlajky: Barevná romance*, Praha 1925, 55 s., Josef ŠUBRT, *Vlajky a znaky celého světa*, Praha 1977, 183 s., nebo Ludvík MUCHA, *Vlajky a znaky země světa*, Praha 1987, 215 s.

⁸⁵ Josef ČESÁK, *Odborné výrazy a stylistické konstrukce používané ve vexilologii*, Praha 1990, 55 s.

⁸⁶ Petr EXNER, Pavel FOJTÍK, Zbyšek SVOBODA, *Vlajky, prapory a jejich používání: základní pravidla pro vyvěšování vlajek na území České republiky*, Liberec 2004, 64 s.

⁸⁷ Marie JANÁKOVÁ, *Soupis vlajek, praporů a stuh z let 1848–1981 uložených v muzeích Severomoravského kraje*, Ostrava 1988, 246 s.

⁸⁸ Jan F. KŘIVOHLÁVEK, *Znaky, vlajky, pečeti a správní vývoj okresu Ústí nad Orlicí*, Ústí nad Orlicí 2005, 384 s.

V České republice vychází několik heraldických periodik. Ta se věnují heraldice všeobecně, ale vycházejí v nich i příspěvky o heraldice komunální. Na přelomu 60. a 70. let 20. stol. vydávala Heraldická sekce Klubu vojenské historie při Vojenském historickém ústavu v Praze **Erbovní sešity**. Klub pro českou heraldiku a genealogii vydává od počátku své existence, tedy od r. 1968, časopis **Heraldika a genealogie**. Od roku 2008 se k němu pak rozšířila svojí aktivitu o vydávání elektronického periodika **Heraldické noviny**. Česká genealogická a heraldická společnost v Praze kromě další činnosti vydává časopis **Genealogické a heraldické listy**. Heraldická společnost v Praze vydává od roku 1974 **Heraldickou ročenku**, Moravská genealogická a heraldická společnost vydává od roku 1981 ročenku **Genealogické a heraldické informace**. V posledně jmenovaném periodiku vyšel např. článek S. Mikuleho, věnovaný komunální heraldice v českých zemích mezi lety 1848–1918.⁸⁹ Milan Daněk, vedoucí Sekce heraldiky a genealogie Klubu přátel Českých Budějovic, vydává od r. 2001 časopis **Jihočeský Herold**, který se zabývá mj. i komunální heraldikou. Časopis má dnes i svou internetovou podobu.⁹⁰ Články o komunální heraldice vycházejí také v regionálních časopisech⁹¹ nebo odborných neheraldických periodikách,⁹² a samozřejmě i ve sbornících z heraldických konferencí.⁹³ Příspěvky v odborných sbornících jsou samozřejmě spíše v komplexní a teoretické rovině, než aby se zabývaly konkrétními případy⁹⁴. Heraldikou a vexilologií včetně heraldiky a vexilologie komunální, se zabývá i mnoho webových stránek, např. Hukvaldská heraldická galerie⁹⁵ a mnohé další.⁹⁶

V roce 1972 začal Vexilologický klub vydávat čtvrtletní zpravodaj **Vexilologie**, který vychází dodnes. Jako základní práci moderní československé, potažmo české vexilologie je třeba uvést článek Zbyška Svobody, **Vexilologické názvosloví**.⁹⁷ V letech

⁸⁹ Stanislav MIKULE, *Komunální heraldika v českých zemích 1848–1918*, Genealogické a heraldické informace 9, 2004, s. 42–67.

⁹⁰ <http://www.jihoceskyherold.cz/old/index.html>.

⁹¹ Např. J. M. PULEC *znaky na Tanvaldsku*, Stráž severu, Liberec 1948, s. 138; J. LÁNY, *O erbech a stručně o historii měst severočeského pohraničí*, Stráž severu 4. 4. 1948, Liberec 1948; V. ZAJÍČEK, *Znaky měst jabloneckého okresu*, Noviny Jablonecka 1965, č. 25; V. ZAJÍČEK, *Znaky měst našeho okresu*, Vpřed, Liberec 1967, č. 12; V. ZAJÍČEK, *Znáte znaky měst okresu?*, Nástup, Česká Lípa 1967, č. 29.

⁹² Jiří SCHENK, *Znaky českých horních měst vzniklých do 17. století a jejich obrazová znamení*, Rozpravy Národního technického muzea 67, 1976, s. 92–137.

⁹³ Např. Sborník příspěvků I. setkání genealogů a heraldiků 1980. Vítkovice, 1980, Sborník příspěvků II. setkání genealogů a heraldiků 1983. Ostrava, 1984, nebo Heraldica Viva II.: sborník příspěvků z konference českých, moravských a slezských heraldiků: Pardubice 21.–22.10.1999, Pardubice 2002.

⁹⁴ Např. Karel MÜLLER, *Současný stav a úkoly naší obecní (komunální) heraldiky II*, in: Heraldica viva II., Pardubice 2002.

⁹⁵ <http://www.hhg.cz/>

⁹⁶ Např. <http://www.heraldika.net/>, <http://archivnictvi.eu/web.cz/heraldika.html>, <http://vexilolognet.hyperlink.cz/MV.htm>.

⁹⁷ Zbyšek SVOBODA, *Vexilologické názvosloví*, Heraldika č.3/1972, Jilové 1972.

1994–1995 vydávalo Středisko vexilologických informací jednostránkový zpravodaj **Informace**, posléze **Vexilologické informace**, obsahující, přirozeně, aktuální informace z oboru vexilologie. Od roku 1996 vydává pravidelně 6x do roka zpravodaj **vexiINFO**. V roce 2005 se spolu se změnou designu zpravodaje změnilo i jeho jméno na **vexi.info**. Pro vexilologický klub připravilo středisko několik čísel **Vexilokontaktu** a kromě toho se podílelo i na organizaci vexilologických kongresů. Od června 1996 provozuje webové **České vexilologické stránky**, přinášející aktuální informace o vexilologickém dění v ČR.⁹⁸ Komunální vexilologie se ale z této přehrášle informací netýká ale zdaleka všechno. Zásadní pro komunální vexilologii v ČR je řada **Vexilologický lexikon**, který vydává Petr Exner. Ten je většinou i výhradním autorem jednotlivých dílů. Mezi jeho příležitostné spolupracovníky patřili Jiří Tenora, Zbyšek Svoboda a Pavel Fojtík. Řada Vexilologický lexikon, vycházející od r. 1996, se v počátcích svého vzniku věnovala základům vexilologie, tedy vexilologickým společnostem a aktivitám (spoluautor Jiří Tenora) a stanovení vexilologického názvosloví (spoluautor Zbyšek Svoboda). Dalších dnes již téměř 20 dílů se věnuje praporům (dnes už vlajkám) obcí ČR, uděleným v jednotlivých letech, symbolům krajů ČR, vlajkám městských částí hl. m. Prahy a vlajkám městských částí Brna, Opavy a Ostravy. Na jaro letošního roku je připravováno vydání dílu, zabývajícího se vlajkami měst ČR do roku 1990, tedy do doby platnosti nového zákona. Jádrem každého dílu lexikonu je chronologický přehled přijatých vlajek s blasonem a vyobrazením, v přílohových tabulkách jsou pak uvedeny všechny obce, kterým byla v daném období udělena vlajka, ale i znak. Lexikon tedy slouží i jako informace o komunální heraldice. Vexilologický lexikon má i svojí internetovou sumární podobu.⁹⁹

4. Mechanismus přidělování komunálních znaků obcím v současnosti a jeho legislativní podklady

„V současnosti existují v Česku obecná heraldická pravidla ve formě zvykového (avšak živého) práva. Ve většině zemí Evropské unie má však heraldika mnohem významnější postavení. Existují zde různé registry s oficiálně zapsanými znaky a to tak, aby byly v souladu s heraldickými pravidly. Povětšinou jsou garantovány státem, včetně

⁹⁸ Podle: <http://web.uhk.cz/cvp/fdc/fdc.htm> [6.4.2009].

⁹⁹ <http://web.uhk.cz/cvp/vexilexi/vexilexi.htm> [7.4.2009].

slovenského registru při ministerstvu vnitra Slovenské republiky, který se nazývá "Heraldický register Slovenskej republiky".¹⁰⁰

Jak už jsem uvedl v úvodu, situace v oblasti komunální heraldiky se změnila v roce 1990. Dne 4. září tohoto roku byl přijat zákon České národní rady č.367/1990 Sb. a §5 tohoto zákona zněl: „*Není-li zvláštním zákonem stanoveno jinak, mohou obce, jejich orgány a organizace užívat znak a prapor obce. Jiné orgány, organizace a zařízení, právnické a fyzické osoby tak mohou učinit jen se souhlasem obecní rady. Pokud obec nemá historický znak a prapor, mohou ji být na její návrh předsednictvem České národní rady znak a prapor uděleny.*“¹⁰¹ Jinými slovy, právo na znak a prapor nejnověji neměla už pouze města, ale všechny obce. Tento zákon samozřejmě odstartoval velký boom komunální heraldiky.

Zákon č.367/1990 Sb. o obcích byl zrušen v roce 2000 novým zákonem o obcích, č.128/2000 Sb. Jeho §34a (s přihlédnutím ke změně, kterou přinesl zákon č.216/2004 Sb., změna obecního zřízení, krajského zřízení a zřízení o hlavním městě Praze, kterým se v textu zákona č.128/2000 Sb., jakož i v textu dalších zákonů mění ve všech případech slovo prapor na slovo vlajka), v současné podobě praví:

- (1) *Obce mohou mít znak a vlajku obce.*
- (2) *Předseda Poslanecké sněmovny může obci, která nemá znak nebo vlajku obce, na její žádost znak nebo vlajku obce udělit. Předseda Poslanecké sněmovny může na žádost obce změnit znak nebo vlajku obce.*
- (3) *Obce a jimi zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby mohou užívat znak a vlajku obce. Jiné subjekty mohou užívat znak obce jen s jejím souhlasem. K užívání vlajky obce není nutný její souhlas.*
- (4) *Má-li městský obvod nebo městská část svůj znak a vlajku, platí pro jejich užívání odstavec 3.*¹⁰²

Tento zákon, „na rozdíl od předchozího zákona, umožňuje užívat znak a vlajku městským částem statutárních měst. Užívání znaků a vlajek městských částí hlavního města Prahy je upraveno zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze (v platném znění). Užívání znaků a vlajek krajů je umožněno na základě zákona č. 129/2000 Sb. (v platném

¹⁰⁰ <http://www.zbyneknotovny.cz/nf/a.asp?a=2004139&p=p&db=100> [22.11.2008].

¹⁰¹ http://www.lexdata.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571d20046a0b20000000000000000/c12571d20046a0b2c12566d400737553?OpenDocument [22.11.2008].

¹⁰² http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=128/2000&PC_8411_l=128/2000&PC_8411_pi=30&PC_8411_ps=10⩅ [22.11.2008].

znění).¹⁰³ Znaky a vlajky obcím, krajům a městským částem statutárních měst České republiky, respektive právo jejich užívání uděluje předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na základě doporučení výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu (VVVKMT). Žádosti o udělení obecních symbolů projednává podvýbor pro heraldiku a vexilologii, který je součástí VVVKMT. „*Jednání podvýboru jsou ze zákona č. 90/1995 Sb. v platném znění, o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, neveřejná.*“¹⁰⁴ Podvýbor pro heraldiku a vexilologii spolupracuje s odborníky ze Střediska vexilologických informací a náplní každé z jeho schůzí je schvalování několika desítek žádostí o obecní symboly - znaky, vlajky a jejich blasony. V současné době jsou symboly - znaky a vlajky - uděleny více než čtyřem tisícům obcí (včetně znaků historických) a předpokládá se, že v budoucnosti budou uděleny ještě přibližně dvěma tisícům dalších obcí.¹⁰⁵ Celkový počet obcí v ČR byl k roku 2007 6249.¹⁰⁶

Kritériem pro přijetí znaku je - kromě formální správnosti - jeho jedinečnost a unikátnost v rámci České republiky.¹⁰⁷ Velkou pomůckou a vodítkem při orientaci v komunálních symbolech ČR je internetový Registr komunálních symbolů,¹⁰⁸ dále jen REKOS, jenž byl spuštěn na podzim 2006. Databáze REKOS obsahuje ke dni 3.4.2009 symboliku 3480 obcí, 3071 znaků a 3426 vlajek. REKOS podává systematický a přehledný výčet jednak barevných vyobrazení znaků a vlajek, jednak jejich blasonů. Velkou slabinou REKOSu ale je, podle mého názoru skutečnost, že obsahuje pouze novodobé symboly, tedy takové, které byly uděleny po dobu platnosti výše zmíněných zákonů, nebo, pokud jsou historické, tedy pokud u nich obec zažádala o stanovení blasonu nebo schválení současné kresebné podoby. Historické znaky, které nedoznaly změn databáze bohužel neobsahuje.

Pokud se obec rozhodne pořídit si obecní symboliku, je postup, který nestanoví žádný zákon ani vyhláška, většinou následující: Obec pověří vypracováním návrhů symboliky buď některou renomovanou heraldickou kancelář, grafické studio, které má s tvorbou komunální heraldiky zkušenosti, nebo heraldika např. z Genealogické a heraldické společnosti. Mnohdy obec zvolí problematičtější variantu a symboliku nechá vypracovat heraldika amatérského, výtvarníka, případně někoho, kdo se v heraldické problematice příliš neorientuje a jeho jedinou kvalifikací pro vytvoření znaku a vlajky

¹⁰³ <http://www.zbyneknovotny.cz/nf/a.asp?a=2004139&p=p&db=100> [22.11.2008].

¹⁰⁴ <http://www.psp.cz/cgi-bin/win/rekos/intro.aspx> [3.4.2009].

¹⁰⁵ Podle sdělení PhDr. Evy Růžkové, vedoucí archivu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

¹⁰⁶ [http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/\\$File/130207001.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/$File/130207001.xls) [3.4.2009].

¹⁰⁷ Podle: <http://www.zbyneknovotny.cz/nf/a.asp?a=2004139&p=p&db=100> [22.11.2008].

¹⁰⁸ <http://www.psp.cz/cgi-bin/win/rekos/intro.aspx>.

je skutečnost, že v dané obci žije, nebo má prostě jen dobrou vůli takovou práci provést. Tento postup v sobě pak většinou skrývá úskalí nepřijetí takto vypracované symboliky, nebo přinejmenším úpravy návrhů.

Ve většině případů bývá vypracováno návrhů více, někdy až několik desítek. Návrhy povětšinou kombinují různou historickou symboliku, spjatou s obcí, s místními pamětihodnostmi a podmínkami. Výběr mezi těmito návrhy pak probíhá ve většině případů formou výběru občany, ať už prostřednictvím veřejné schůze, nebo – a to je častější případ – prostřednictvím ankety v obecních novinách, nebo metodou rozeslání dotazníku občanům. Některé obce nechávají tyto návrhy předběžně posoudit heraldikem, ve většině případů členem expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii. Tímto postupem se obce jistí proti možnosti, že by zažádaly o schválení návrhu, který by byl posléze zamítnut z důvodů nedodržení heraldických pravidel. Takovým výběrem je většinou vybráno několik (2–5) návrhů, z nichž konečnou verzi vybírá a schvaluje zastupitelstvo. Po schválení návrhů obec podává vlastní žádost o doporučení udělení komunálních symbolů Podvýboru pro heraldiku a vexilologii. V některých případech obec současně žádá některého z členů expertní skupiny podvýboru o zastupování ve věci udělení symboliky.

Žádost o udělení obecních symbolů musí být obsahovat několik náležitostí. Jednak je to žádost samotná a dále kopie usnesení obecního zastupitelstva, které návrhy symbolů schválilo. Tuto skutečnost bylo dříve možné doložit i pouhým uvedením data zasedání do žádosti. Dále musí obec k žádosti přiložit barevná vyobrazení návrhů, návrh jejich popisu a důvodovou zprávu, tedy důvody, proč návrhy obsahují figury a tinktury, které obsahují. Z důvodu přehlednosti a jednoznačnosti dodávají ti z autorů návrhů, kteří pracují na odborné úrovni, k důvodové zprávě i historii obce, ze které většinou vyplývá návaznost symboliky. Co se barevných vyobrazení týče, jejich formát a provedení je dnes již specifikován formátem A4, ale dříve tomu tak nebylo. V případě návrhů, vypracovaných profesionálními heraldiky se nicméně běžně jedná o čistě zpracované grafické listy formátu A4. V případě návrhů vypracovaných autory více či méně amatérskými je provedení barevných vyobrazení leckdy tristní, často se jedná o „obrázky“ nakreslené temperovými barvičkami, bez měřítka a provedené spíše formou náčrtku na libovolném kusu papíru nevalné kvality.

Podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky je orgánem, který posuzuje návrhy komunální symboliky a rozhoduje o tom, zda je doporučí k udělení. Členy podvýboru jsou samozřejmě poslanci. Jeho předsedou

je v současné době Zbyněk Novotný (ODS), místopředsedkyní Mgr. Ivana Levá (KSČM), členy potom Tomáš Hasil (ODS), Mgr. Vítězslav Jandák (ČSSD), Josef Ježek (ODS), Ing. Jan Kasal (KDU-ČSL), Mgr. Soňa Marková (KSČM) a PhDr. Olga Zubová (nezařazená).¹⁰⁹ Podvýbor stanovuje expertní skupinu, která je jeho poradním orgánem a je složena z odborníků v oboru heraldiky a vexilologie. Expertní skupinu v současnosti tvoří Ing. Petr Exner, Mgr. Pavel Fojtík, PhDr. Karel Müller, Prof. Pavel Palát, PhDr. Zbyšek Svoboda, PhDr. Ivan Štarha a Pavel Štulc.¹¹⁰ Členové podvýboru i expertní skupiny mají možnost konzultovat svoje názory a návrhy k znakům, připraveným k projednání i mimo řádná zasedání právě prostřednictvím výše zmíněného systému REKOS, v jehož neveřejné úrovni mají přístup k dalším interním informacím. Do systému tak lze zasahovat z každého počítače a práce s návrhy tedy může probíhat průběžně, mimo řádné schůze. Náplní schůzí podvýboru je proto dnes většinou už jen schválení návrhů, které byly předběžně prodiskutovány, opraveny a připraveny. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii zasedá podle potřeby několikrát do roka -např. v roce 2007 byly schůze podvýboru tři, o rok později již čtyři. První schůze letošního roku se konala 7.–9. 4. 2009. Schůze podvýboru trvala dosud jen jeden den, ale první schůze letošního roku trvala tři dni. Měla navíc výjezdní formu; místo v budově Poslanecké sněmovny se konala v provozním středisku Kanceláře Poslanecké sněmovny v Lipnici nad Sázavou. Vzhledem k tomu, že trvá nějakou dobu, než jsou rozhodnutí schůze uvedena do praxe a podklady předány archivu, výsledky rozhodnutí z této schůze již ve své práci nezpracovávám.

Statut metodicky závazné autority pro Podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky má oficiální kompendium historických městských znaků České republiky z roku 1985 (Jiří Čarek, Městské znaky v českých zemích) a podvýbor všechny znaky prezentované v kompendiu považuje za historické a platné. Ani využití takto rozsáhlé a kvalitní práce jako směrodatného vodítka však není vždy bez problémů, jak se ukazuje v případě města Úvaly (viz kapitola 6, Úvaly).

Pokud návrhy komunální symboliky projdou jednáním Podvýboru pro heraldiku a vexilologii a ten jejich udělení doporučí, je obec o této skutečnosti informována dopisem, který obsahuje závazné blasony symbolů, jakož i stručná pravidla, týkající se jejich dodržování a případných budoucích změn symboliky. „*Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu (VVVKMT) následně doporučí předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, aby ve smyslu § 5 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích svým rozhodnutím*

¹⁰⁹ <http://www.psp.cz/sqw/snem.sqw?id=808> [3.4.2009].

¹¹⁰ <http://www.psp.cz/cgi-bin/win/rekos/info/experti.aspx> [3.4.2009].

udělil obci či městu právo užívat znak a vlajku. Slavnostní akt udílení symbolů obcím se odehrává na půdě Poslanecké sněmovny v místnosti státních aktů. Při této příležitosti předseda Poslanecké sněmovny pronáší krátkou řeč.“¹¹¹

Po schválení komunální symboliky se ukládají materiály, které se konkrétní obce týkají, do archivu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Zde má každá obec, které byly symboly schváleny, složku, která je abecedně zařazena v kartonu. Složka by měla obsahovat veškeré podklady, tedy návrh symbolů s barevným vyobrazením (v případě profesionálního zpracování pak i s důvodovou zprávou a stručnou historií obce), kopii rozhodnutí zastupitelstva obce o schválení návrhů, žádost obce o udělení symboliky a rozhodnutí podvýboru. Stává se ale, že ve složce některé materiály chybí. Často je to třeba doklad o rozhodnutí zastupitelstva, důvodová zpráva, nebo vůbec uvedení autora návrhů. Takové informace je potom třeba zdlouhavě poptávat u zastupitelstev obcí samotných. Důvod, proč nejsou ve složce vždy zařazeny všechny potřebné materiály je nejasný. Na můj dotaz mi pracovnice archivu odpověděly pouze, že jim tyto dokumenty podvýbor nedodal a ony s tím nemohou v podstatě nic dělat. Na druhou stranu obsahují složky mnohdy i další zajímavé materiály, jako jsou původní návrhy znaků, které nebyly z různých důvodů přijaty, nebo rukopisné poznámky členů expertní komise, komentující jednotlivé návrhy. Bádání v archivu je možno pouze v termínech mimo schůze Poslanecké sněmovny. Žádost o studium v Archivu PS PČR podléhá souhlasu vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Tato skutečnost jde v podstatě proti dikci archivního zákona. Důvod tohoto postupu je ten, že v Archivu PS PČR se nacházejí, kromě podkladů ke komunální symbolice, samozřejmě i neveřejné či utajované materiály, např. zápisy z jednání výboru pro bezpečnost a pod.

V souvislosti s legislativními podklady je třeba zmínit ještě zákon č.234/2006 Sb., *„kterým se mění zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č.182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č.22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, a zákon č.312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č.46/2004*

¹¹¹ Petr EXNER, *Vexilologický lexikon, Prapory obcí ČR (2008)*, Hradec Králové 2009, s. 5.

Sb. „¹¹² Ten se sice přímo nedotýká komunální heraldiky, ale ve svém §3, odstavec 1 až 4 umožňuje obcím možnost získat, respektive znovuzískat status města či městyse.

5. Okres Praha-východ

Všeobecné údaje

Okresy vznikly jako základní správní jednotky v r. 1850 císařským nařízením z r. 1849 jakožto náhrada za původní panství, která zanikla s koncem patrimoniální správy. Členění na okresy není specialita České republiky, člení se tak i některé další, zejména evropské státy. Současné okresy vznikly v r. 1960 (s jedinou výjimkou, okres Jeseník vznikl v r.1996). Jejich hranice se často měnily, naposledy v r.2007. Celkový počet okresů ČR je dnes 76.

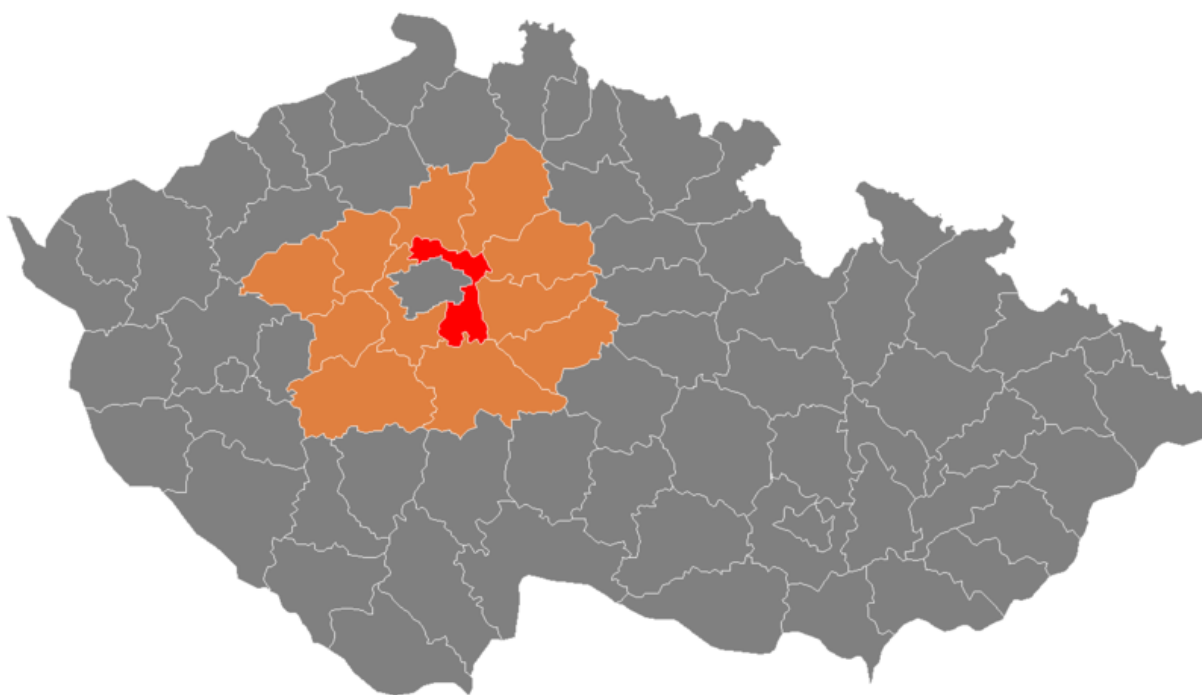
Okres Praha-východ je okresem ve Středočeském kraji a obklopuje východní část hlavního města Prahy; to ovšem není součástí okresu, třebaže je jeho sídlem. V rámci kraje sousedí okres ze severu s okresem Mělník, z východu s okresy Kolín, Nymburk a Mladá Boleslav, z jihu pak s okresem Benešov. Na západě má kromě Prahy společné hranice také s okresem Praha-západ.¹¹³ Spolu s okresem Praha-západ vytváří okres Praha-východ pražskou metropolitní oblast. V obou těchto okresech z tohoto důvodu dochází k suburbanizačnímu procesu - to znamená, že zde velkou roli hrají přistěhovalci, kteří v okrese sice bydlí, ale pracují v metropoli. Tam tráví i většinu času a s místem svého bydliště nemají pevnější vazby.

Současná podoba okresu pochází z 1. ledna roku 2007, kdy došlo k zatím poslední změně hranic a přesunům několika obcí mezi okresy sousedními. Jak už jsem uvedl v úvodu práce, okres touto změnou 4 obce ztratil a 23 obcí získal. Počtem obcí patří okres Praha-východ mezi větší okresy. Mezi 76 okresy České republiky se řadí na 17. –18.místo. Okres má rozlohu 754,91 km² a k roku 2007 v něm žilo 121 085 obyvatel (hustota zalidnění je 160 obyvatel na 1 km²). Kód okresu je CZ0209.¹¹⁴

¹¹² <http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-25-dubna-2006-kterym-se-meni-zakon-c-1282000-sb-o-obcich-obecni-zrizeni-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-1292000-sb-o-krajich-krajske-zrizeni-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-1312000-sb-o-hlavnim-meste-praze-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-1821993-sb-o-ustavnim-soudu-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-222004-sb-o-mistnim-referendu-a-o-zmene-nekterych-zakonu-a-zakon-c-3122002-sb-o-urednicich-uzemnich-samospravnich-celku-a-o-zmene-nekterych-zakonu-ve-zneni-zakona-c-462004-sb-15388.html> [20.4.2009].

¹¹³ http://www.komora.cz/hk-cr/inmp/knihovna-informaci-pro-podnikani/regionalni-informace/kraje-cr/stredocesky-kraj-s/art_23378/okres-praha-vychod.aspx [6.10.2008].

¹¹⁴ [http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/\\$File/130207001.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/$File/130207001.xls) [6.4.2009].

Obrázek 1 - poloha okresu Praha východ v kontextu Středočeského kraje a České republiky

Sídla

V okrese Praha-východ se nachází 110 sídel. Z nich je osm měst, čtyři městyse a 98 obcí. Počet obyvatel v těchto sídlech se pohybuje od 56 (Prusice) až po 15 850 (Brandýs nad Labem-Stará Boleslav).¹¹⁵ Z měst tři mají historické znaky a v době platnosti obou zmiňovaných zákonů tato města nezažádala ani o schválení jejich nové kresebné podoby nebo o stanovení blasonu, ani o vlajku (Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Kostelec nad Černými lesy a Mnichovice). Totéž platí pro městys Nehvizdy a obec Stříbrná Skalice (bývalé horní město) a Mochov (bývalé městečko). Město Čelákovice má znak historický a ve zmíněném období požádalo pouze o udělení vlajky. Města Klecany a Odolena Voda a městyse Lázně Toušeň a Zápý historické znaky neměly, a žádaly proto o jejich udělení, stejně jako o udělení vlajek. Města Říčany a Úvaly, městys Škvorec a obec Ondřejov historické znaky měly a žádaly o jejich opravu, respektive uznání jejich současné kresebné podoby a stanovení blasonu, stejně jako o udělení vlajky. Obec Máslovice žádala pouze o udělení znaku, nikoli o udělení vlajky. Celkem 59 obcím okresu byl v dané době udělen jak znak, tak vlajka, 34 obcím okresu Praha-východ nebyly do současnosti komunální symboly uděleny a 1 obec (Světice) o schválení symbolů požádala, ale proces nebyl nikdy

¹¹⁵ [http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A36/\\$File/130207019.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A36/$File/130207019.xls) [6.4.2009].

dokončen, a obecní symboly schváleny nejsou. Popisu symboliky této obce se nicméně věnuji, protože procesem schvalování prošla, třebaže bez výsledku.

6. Novodobá komunální heraldika sídel na okrese Praha-východ

Tato kapitola popisuje novodobou komunální heraldiku 70 sídel okresu Praha-východ ve stavu ke konci r. 2008. Kromě 63 sídel, kterým byl v dané době udělen znak a vlajka popisují i 2 sídla, kterým byla udělena jen vlajka nebo jen znak, a 4 sídla, kterým byl zároveň s udělením vlajky opraven historický znak, respektive schválena jeho současná kresebná podoba a stanoven blason. V těchto čtyřech případech samozřejmě popisují i tyto historické znaky. Stejně tak tomu je v případě města Čelákovice, které sice svůj historický znak tímto způsobem neaktualizovalo, nicméně nově získaná vlajka z tohoto znaku vychází. Kromě výše uvedeného popisují i 1 sídlo, které sice schvalovacím procesem prošlo, nicméně tento proces nebyl nikdy dokončen a celá věc je po více než 16 letech v patovém stadiu (viz podkapitola Světlá nad Sázavou).

Každá podkapitola, věnovaná obci, obsahuje stručnou historii obce, postup tvorby a schvalování komunálních symbolů, blason a vyobrazení znaku a vlajky a odůvodnění jejich symboliky. Blasony obsahují datum a číslo rozhodnutí. Jedná se o datum rozhodnutí předsedy PS PČR, kterým se symboly fakticky schvalují, a toto datum není totožné s datem schůze podvýboru, na které byly předmětné symboly doporučeny ke schválení.

Všechny blasony, stejně jako barevná vyobrazení znaků a vlajek jsou, pokud není uvedeno jinak, převzaty z registru komunálních symbolů Parlamentu České republiky REKOS.¹¹⁶ Pokud se mi během zpracovávání tématu podařilo nalézt popis nebo vyobrazení nepřijatých nebo později upravených návrhů znaků, v textu je stručně popisují. Jejich vyobrazení do přílohy nezařazuji, protože to překračuje rámec pro tuto práci vymezeného tématu. Dále nejsou tyto návrhy ve složce obce v archivu PS PČR nebo jinde vždy k dohledání v kresebné podobě, a pokud jsou, je kvalita vypracování vyobrazení těchto návrhů mnohdy značně pochybná. V neposlední řadě publikování kresebné podoby těchto návrhů podléhá autorskému zákonu a jejich použití v této práci by tedy vyžadovalo písemný souhlas autorů všech návrhů.

¹¹⁶ <http://www.psp.cz/cgi-bin/win/rekos/intro.aspx> [8.12.2008-30.3.2009].

Babice¹¹⁷

Stručná historie obce: První zmínka o existenci osady pochází z roku 1381. Dnešní Babice vznikly v roce 1910 sloučením původních Velkých Babic a kilometr vzdálených Malých Babic, neboli též Babiček. Babice byly od svých raných počátků až do zániku patrimoniální správy součástí uhřetvického panství. Asi od roku 1312 až do husitské revoluce byli tedy pány Babic johanité z komendy u Panny Marie na Malé Straně v Praze. Roku 1436 postoupil císař Zikmund panství svému podkomořímu Janovi z Kunvaldu a jeho tchyni Anně Kbelské. Od Janových synů koupilo panství Staré Město pražské, ale roku 1547 mu bylo Ferdinandem I. za odboj zkonfiskováno a prodáno Hanušovi Renšpergárovi z Renšperka a Drškovic. Poté byli pány panství včetně Babic na několik desetiletí Smiřičtí. Krátce je pak držel Albrecht z Valdštejna, který je prodal Karlovi z Lichtenštejna. Jeho rod pak držel panství až do zániku patrimoniální správy.

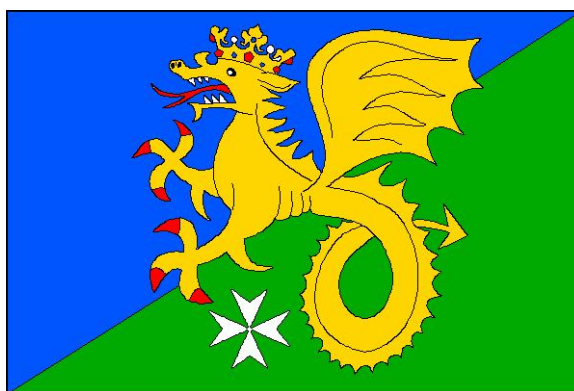
Udělení znaku a vlajky: Autorem několika variant návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Obecní zastupitelstvo schválilo návrhy 8. 8. 2005, a 23. 8. 2005 požádalo o jejich udělení. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 7. 9. 2005, s kladným výsledkem.

Znak: V modro-zeleně šikmo děleném štítě zlatý korunovaný drak s červenou zbrojí, pod ním v zeleném poli stříbrný maltézský kříž. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Vlajka: Modro-zeleně šikmo dělený list. Uprostřed žlutý korunovaný drak s červenou zbrojí, pod ním bílý maltézský kříž. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Obrázek 2 - znak obce Babice

Obrázek 3 - vlajka obce Babice

¹¹⁷ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Babice (1).

Odůvodnění: Zlatý korunovaný drak je převzat z erbu Jana z Kunvaldu, osmihrotý kříž připomíná další majitele vsi, johanity. Modrá tinktura je převzata rovněž z erbu Dražických z Kunvaldu a taktéž symbolizuje potok protékající obcí. Zelená tinktura symbolizuje zemědělství a okolní lesy. Vlajka opakuje figury znaku.

Bašť¹¹⁸

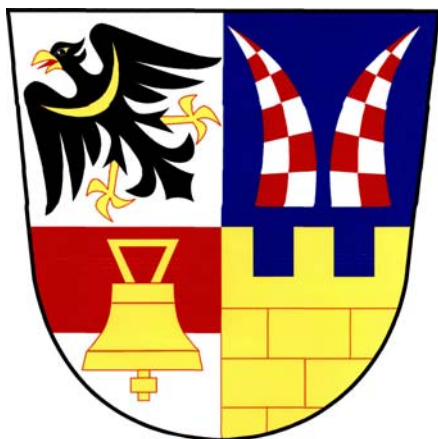
Stručná historie obce: Jméno vsi je poprvé písemně připomínáno v roce 1088 a pak roku 1130 v listinách pro vyšehradskou kapitolu. Koncem 14.století drželo majetek v obci několik měšťanských držitelů. Tehdy se začaly rozlišovat dvě vsi–vlastní Bašť, tedy Velká Bašť a Baštěk, neboli Malá Bašť. Dnes obě tyto vsi tvoří současnou obec. V roce 1407 je ve vsi připomínána tvrz. V následujícím období se v držení vystřídalo mnoho majitelů, mj. Bašťští z Lerojid, Popelové z Lobkovic, pražská kapitula nebo Kateřina Smolíková z Harasova. Ta v obci vystavěla novou prostou tvrz, která ale záhy, během třicetileté války, zanikla. Roku 1680 se ves stala součástí pakoměřického panství, a tedy majetkem hrabat Nosticů, jímž byla až do zániku patrimoniální správy. První nejistá písemná zpráva o Baštěku pochází z roku 1296. I v držbě této vsi se vystřídalo mnoho majitelů, např. Hochhauzerové z Hochhauzu. V roce 1575 je i v Baštěku písemně doložena tvrz. Roku 1694 připojili Nosticové k panství Pakoměřice i Baštěk a další osudy i samotná existence obou vsí splynuly.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Obecní zastupitelstvo schválilo návrhy 30.9.2002, a 7.10.2002 požádalo o jejich udělení. Současně požádalo o zastupování PhDr. Karla Müllera, člena expertní skupiny podvýboru. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 28.5.2003, a udělení symbolů doporučil.

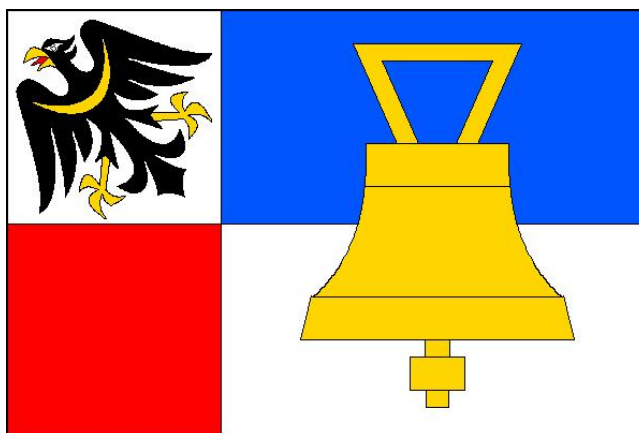
Znak: Polcený štít, vpravo dělený. Nahoře ve stříbrném poli kosmá černá orlice se zlatou zbrojí a perizoniem, dole v červeno-stříbrně děleném poli zlatý zvon se závěsem. V levém modrém poli nad zlatou kvádrovanou hradbou s cimbuřím dva odvrácené stříbrno-červeně šachované rohy. Datum rozhodnutí: **18.6.2003** Číslo rozhodnutí: **23**

Vlajka: List tvoří bílé karé nad stejně velkým červeným polem a dva vodorovné pruhy, modrý a bílý. V karé kosmo černá orlice se žlutou zbrojí a perizoniem. Přes vodorovné pruhy žlutý zvon se závěsem. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **18.6.2003** Číslo rozhodnutí: **23**

¹¹⁸ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Bašť (1A).

Obrázek 4 - znak obce Bašť

Obrázek 5 - vlajka obce Bašť

Odůvodnění: Kvádovaná hradba s cimbuřím je připomínkou historických tvrzí v obou částech obce. Bývalé majitele obce připomíná figura orlice a červeno-stříbrně dělené pole (převzaté z erbu Popelů z Lobkovic) a také stříbrno-červeně šachované rohy (z erbu hrabat z Nostic). Figury zvonu symbolizuje kaple v Bašti i v Baštěku, modrá tinktura pak potok a rybníky nacházející se v obci. Vlajka vychází ze znaku.

Bořanovice¹¹⁹

Stručná historie obce: V současné době Bořanovice tvoří ucelenou aglomeraci s obcí Pakoměřice a od roku 1922 jsou i sídlem společné samosprávy. Obě obce spojili do jednoho statku Bořanovští z Bytíšky během 16. století. Bořanovice (původně Bořenovice, podle možného zakladatele obce, Bořena) jsou poprvé písemně zmiňovány před polovinou 13. století v listinném falzu, datovaném do roku 1227, Pakoměřice (pův. Pakomilice) pak o sto let později (1352). Bořanovice patřily ženskému klášteru u svatého Jiří na Pražském hradě, který ves zastavoval světským osobám. Prvním známým majitelem Pakoměřic byl Mengart Wigolais, který polovinu svého majetku v obci prodal roku 1357. Nejméně od roku 1432 stávala v Pakoměřicích tvrz, na jejímž místě vznikl v 17. století zámek. K dalším majitelům patřili Slavatové z Chlumu, Libštejnští, a nakonec, od roku 1645, Nosticové. Za jejich držby se Pakoměřice staly sídlem stejnojmenného panství. Nosticům byl zbylý majetek v obci zkonfiskován v roce 1945.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů obecní symboliky je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Žádost o udělení těchto symbolů podalo

¹¹⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Bořanovice (3). Historie obce též: http://www.boranovice.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=39 [30.3.2009].

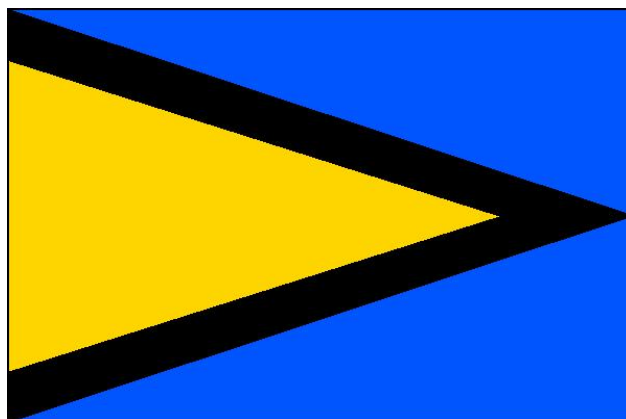
zastupitelstvo 19. 2. 1998. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 4. 5. 1998, se souhlasným závěrem.

Znak: V černém štítě pod modrou hlavou se třemi hvězdami hlava jelena s krkem šikmo prostřeleným šípem. Datum rozhodnutí: **4. 6. 1998** Číslo rozhodnutí: **52**

Vlajka: Modrý list se žlutým žerďovým klínem lemovaným černou krokví s vrcholem na vlajícím okraji. Ramena krokve vycházejí z první a poslední osminy žerďového okraje. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **4. 6. 1998** Číslo rozhodnutí: **52**

Obrázek 6 - znak obce Bořanovice

Obrázek 7 - vlajka obce Bořanovice

Odůvodnění: Figura hlavy jelena s prostřeleným krkem je převzata z erbu Bořanovských z Bytíšky, bývalých majitelů obce a zároveň jediného šlechtického rodu, který používal jméno vsi ve svém rodovém jméně. Hvězdy v modré hlavě štítu odkazují na existenci obce Pakoměřice připomínkou patrimonie zdejšího kostela Narození Panny Marie (jedním z jejích atributů je modrý plášť posetý hvězdami). Vlajka vychází ze znaku.

Brázdim¹²⁰

Stručná historie obce: První zmínka o vsi je v zakládací listině boleslavské kapituly z roku 1052. Jméno tehdejších dvou tvrzí (Malý a Velký Brázdim) a několika chalup je zde zkomoleno na Prisnin. Mezi nejstarší majitele tvrzí patřili postupně Pavlík z Újezda, Jan z Duban a páni z Benešova. V pozdějších dobách se vystřídalo mnoho majitelů vsi: Mikuláš Benešovský, Albert Cammerer, pražští měšťané Antonín a Vaněk, Bernard Borman z Lauchu, Jan Hůlka z Počernic, Beřkovští a Trčkové z Lípy. Ti ves prodali v roce 1610 Rudolfovi II., který ji připojil k brandýskému panství. Majetkem Habsburků tak byla

¹²⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991 - 2009, složka Obec Brázdim (3B). Historie obce: <http://www.obecbrazdim.cz/index.php?nid=1051&lid=CZ&oid=85907> [30.3.2009].

obec až do roku 1918. Obec dnes sestává z částí Starý Brázdim (původní Malý a Velký Brázdim) a Nový Brázdim, který byl založen roku 1777.

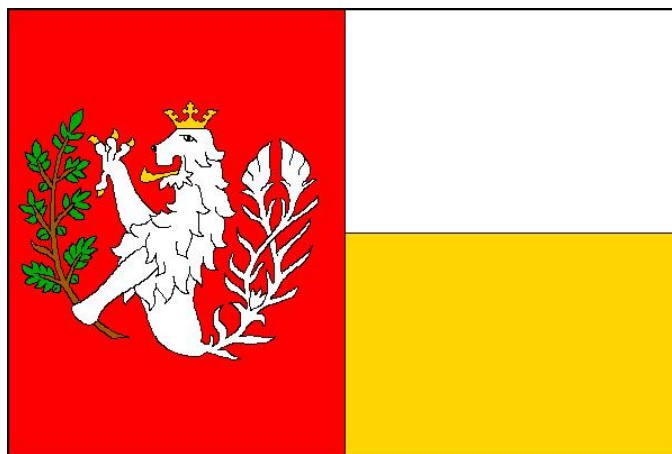
Udělení znaku a vlajky: Autory návrhů jsou heraldik PhDr. Michal Fiala a Věra Maláčová, grafické studio Žirafa. Zastupitelstvo podalo žádost o udělení obecních symbolů 4. 10. 2004. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 8. 12. 2004 a udělení symbolů doporučil.

Znak: V červeném štítě vyrůstá ze zlatého návrší stříbrný korunovaný dvouocasý lev se zlatou zbrojí držící v levé tlapě větev ořešáku s listy a plody přirozené barvy. Datum rozhodnutí: **20. 1. 2005** Číslo rozhodnutí: **50**

Vlajka: List tvoří červený žerďový pruh široký polovinu délky listu a dva vodorovné pruhy, bílý a žlutý. V červeném pruhu polovina bílého korunovaného dvouocasého lva se žlutou zbrojí, držícího v levé tlapě větev ořešáku s listy a plody. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **20. 1. 2005** Číslo rozhodnutí: **50**

Obrázek 8 - znak obce Brázdim

Obrázek 9 - vlajka obce Brázdim

Odůvodnění: Lev připomíná příslušnost ke komornímu panství Brandýs nad Labem. Větev odkazuje na porost ořešáků v Novém Brázdimu, díky němuž se této části obce přezdívalo Ořechov. Vlajka vychází ze znaku.

Březí¹²¹

Stručná historie obce: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1358. Majiteli Březí bývali většinou pražští měšťané, jako např. Donát Rost, Endrlin, Merklín, nebo Rynart ze Sluštic. Ves patřila k panství Sluštice, od poloviny 16.století pak k panství Uhřetěves.

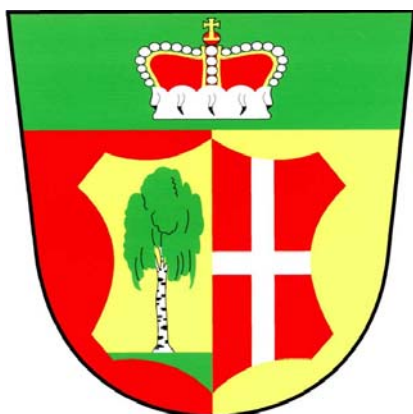
¹²¹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Březí (4).

Jeho pány, a tedy i pány Březí se stali v roce 1622 páni z Lichtenštejnu, a zůstali jimi až do zániku patrimoniální správy.

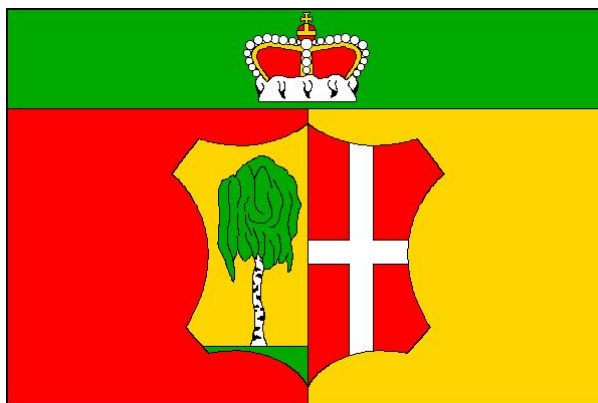
Udělení znaku a vlajky: Autorem několika variant návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo návrhy schválilo 9. 5. 2005, a 30. 5. 2005 podalo žádost o jejich udělení. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 7. 9. 2005, se souhlasným závěrem.

Znak: V červeno-zlatě polceném štítě pod zelenou hlavou s knížecí korunou zlato-červeně polcená useň, v ní vpravo na zeleném trávníku bříza přirozené barvy, vlevo stříbrný heroldský kříž. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Vlajka: List tvoří zelený vodorovný pruh, široký čtyři sedmnáctiny šířky listu, a dva svislé pruhy, červený a žlutý. V zeleném pruhu knížecí koruna, pod ním uprostřed žluto-červeně polcená useň. V její žerďové polovině na zeleném trávníku bříza, ve vlající polovině bílý středový kříž. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Obrázek 10 - znak obce Březí

Obrázek 11 - vlajka obce Březí

Odůvodnění: Bříza je mluvícím znamením evokujícím jméno obce. Useň jakožto atribut sv. Bartoloměje připomíná patronymium zdejšího kostela. Zlatá a červená tinktura jsou převzaty z erbu Lichtenštejnů, stříbrný heroldský kříž pak z erbu knížat Savojských. Spolu s knížecí korunou tyto figury připomínají kněžnu Marii Terezii Savojskou, rozenou Lichtenštejnovou, obnovitelku zdejšího kostela. Zelená tinktura symbolizuje zemědělský charakter obce. Vlajka opakuje figury znaku.

Čelákovice¹²²

Stručná historie města: Nejstarší písemná zpráva o městě se nachází v listinném falzu, datovaném do roku 1290. Čelákovice byly původně královské zboží a právě uvedená listina dokládá jejich prodej Václavem II. sedleckému klášteru. V historii se vystřídalo mnoho majitelů, ale k nejvýznamnějším asi patří Krajířové z Krajku, kteří Čelákovcím udělili výsady a práva městečka, včetně městského znaku. Krajířům byl majetek, včetně města, zkonfiskován v souvislosti s jejich účastí na stavovském povstání v roce 1547. Čelákovice poté přešly pod komorní správu v rámci brandýského panství. Titul města nesou Čelákovice od roku 1848.

Udělení znaku a vlajky: Znak města je historický a údajně byl městu udělen roku 1517 Konrádem Krajířem z Krajku a na Mladé Boleslavi. Doklad o tom se však nedochoval. Původně byl ve znaku použit přímo znak Krajířů, jak uvádí i Widimský. Po konfiskaci panství v roce 1547 byl zřejmě znak změněn do dnešní podoby. Znak byl potvrzen císařem Ferdinandem I. v roce 1556.¹²³

Autorem návrhu vlajky je Mgr. Pavel Fojtík. Zastupitelstvo návrh schválilo 25. 3. 1998 a o jeho udělení požádalo 26. 3. 1998. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 8. 4. 1998, se souhlasným závěrem.

Znak: „Na modrém štítě je dub s pěti kořeny a se zelenými ratolestmi, které nesou listí a žaludy. Na pravé straně kmene je jeden suk uprostřed výšky, na levé dva suky po utátých větvích. Vpravo od kmene je zlatý štítek se dvěma rozloženými černými křídly, která se navzájem nedotýkají, vlevo je pak úplný znak s prázdným červeným štítkem, nad nímž je kolčí, doprava obrácený helm s červeno-bílými pokryvadly, zlatou korunou a v klenotu se dvěma rozloženými černými křídly.“¹²⁴

Vlajka: Světle modrý list se dvěma svislými pruhy na vlajícím okraji, žlutým a červeným, každým o šířce jedné šestiny délky listu. Ve světle modrém poli vykořeněný dub se zelenými listy, žlutými žaludy a hnědým kmenem se třemi suky a pěti kořeny. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **4. 6. 1998** Číslo rozhodnutí: **51**

¹²² Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Čelákovice (5A). Historie města též: Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, I. díl*, Praha: Libri 1996, s. 467–472.

¹²³ Podle: Vincenz Robert WIDIMSKÝ, *Stadteappen des oesterreichischen Kaiserstaates I., Königreich Böhmen*, Vídeň 1864, s. 28, a Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha 1985, s. 10.

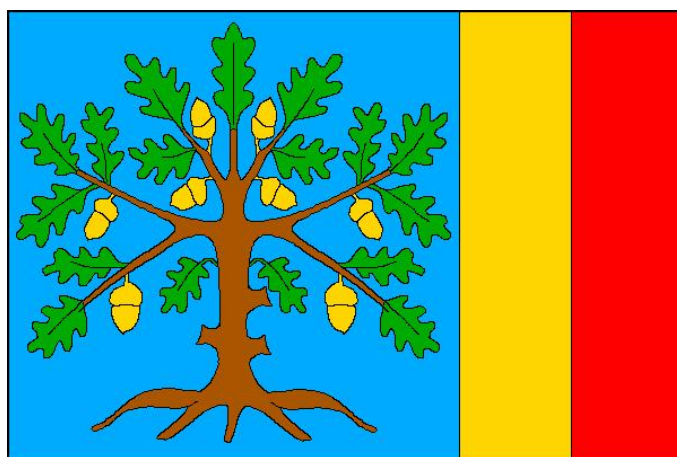
¹²⁴ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha 1985, s. 10.

Obrázek 12 – znak Čelákovice -Widimský

Obrázek 13 - znak Čelákovice -Čarek

Obrázek 14 - vlajka města Čelákovice

Odůvodnění: Erb na levé straně od dubu byl pravděpodobně původně erbem Krajířů z Krajků. Po konfiskaci majetku byl zřejmě pozměněn do dnešní podoby. Erb na pravé straně od dubu je podle tvrzení PhDr. Fialy, které uvádí v důvodové zprávě k obci Zlonín, erbem Jindřicha z Lerojid. Smysl jeho výskytu v městském znaku Čelákovice by podle tohoto tvrzení byl nejasný, protože mu zde podle dostupných informací nikdy nepatřil ani majetek, ani místní Hrádek. Podle Widimského patří tento erb pánům Mezeříeckým. Heraldik PhDr. Pavel Pokorný se při konzultaci, kterou jsem s ním absolvoval, nepřiklonil ani k jednomu tvrzení, a zastává názor, že je správnější ponechat tento erb bez komentáře, stejně jako to činí všichni moderní autoři. Význam figury dubu a tinktury štítu je vzhledem k okolnostem jeho vzniku nejasný. Vlajka vychází ze znaku.

Černé Voděrady¹²⁵

Stručná historie obce: Ves byla poprvé zmíněna roku 1291 jako Voderad villa. Tehdy patřila k panství hradu v Ratajích, držného stejnojmenným rodem. Potom panství držel krátce Hroznata z Úžic, kterému bylo králem záhy odebráno za spojenectví s odbojným Závišem z Falkenštejna. Panství připadlo pražskému biskupství. Mezi dalšími majiteli obce jsou uváděni páni z Náchoda, páni ze Smržova a Slavatové z Chlumu a Košumberka. Poté byl osud obce podobný osudu většiny obcí okolních; po konfiskaci obce Ferdinandem I. za účast Slavatů na stavovském povstání roku 1547 se majiteli stali Smiřičtí, pak nakrátko Albrecht z Valdštejna a nakonec rod Lichtenštejnů. Ten držel obec až do zániku patrimoniální správy.

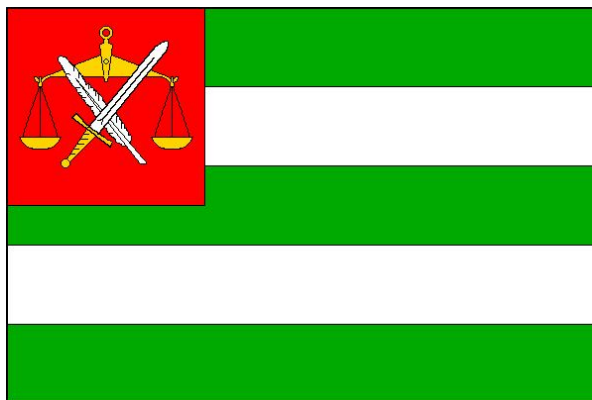
Udělení znaku a vlajky: Autorem obecních symbolů je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo návrhy schválilo 15. 12. 2003 a o jejich udělení požádalo 14. 7. 2004. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii tuto žádost projednal dne 8. 12. 2004, se souhlasným závěrem.

Znak: Ve stříbrno-červeně vlnitě děleném štítě nahoře na zeleném trávníku tři listnaté stromy přirozené barvy, dole zlaté miskové váhy kosmo přeložené stříbrným brkem a šikmo vztyčeným stříbrným mečem se zlatým jílcem. Datum rozhodnutí: **20. 1. 2005**
Číslo rozhodnutí: **50**

Vlajka: List tvoří pět vodorovných pruhů, střídavě zelených a bílých, s červeným karé. V něm žluté miskové váhy kosmo přeložené bílým brkem a šikmo bílým mečem se žlutým jílcem, hrotem nahoru. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **20. 1. 2005**
Číslo rozhodnutí: **50**

Obrázek 15 - znak obce Černé Voděrady

Obrázek 16 - vlajka obce Černé Voděrady

¹²⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Černé Voděrady (5B).

Odůvodnění: Vlnité dělení štítu je narážkou na jméno obce. Znamení vah, brku a meče je převzato z historického obecního razítka, jehož vznik má kořeny v době kolem roku 1850 v souvislosti se vznikem obecních samospráv. Červená a zlatá tinktura má vazbu na erb Lichtenštejnů, nejvýznamnějších vlastníků obce. Stromy v horní polovině štítu symbolizují národní přírodní rezervaci Voděradské bučiny. Vlajka vychází ze znaku.

Čestlice¹²⁶

Stručná historie obce: Obec je pod jménem Setzlizi poprvé písemně zmíněna v listině pocházející přibližně z roku 1227 jako majetek kláštera benediktinek při bazilice sv. Jiří na Pražském hradě. Později přešla do šlechtické držby a vystřídala více majitelů, např. Slávka z Čestlic, Vznatu ze Záp, pány z Říčan, Jana děkana u sv. Apolináře, Bartoloměje Štuka, Mikeše z Čestlic, Závise z Valdštejna, Martina Bořka z Lukavce, Viléma z Chlebova nebo Heřmana ze Sulic. Od roku 1541 patřila ves k panství Průhonice.

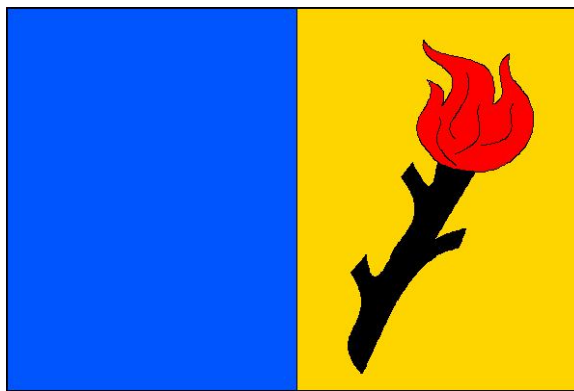
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu znaku a vlajky je Michal Hořava, na návrhu vlajky spolupracoval také ing. Zdeněk Kysela. Důvodovou zprávu a kresebnou podobu návrhů vypracoval Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Ten také návrhy předem konzultoval s členem expertní skupiny podvýboru, prof. Pavlem Palátem, který stanovil odborné popisy návrhů. Zastupitelstvo schválilo návrhy na zasedání 22. 3. 2000, a žádost o jejich udělení podalo 5. 5. 2000. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii návrhy projednal 14. 2. 2001 a udělení symbolů doporučil.

Znak: Ve zlatém štítě vpravo tři modrá, do poloviny zkrácená břevna, vlevo šikmá černá hořící ostrev. Datum rozhodnutí: **5. 4. 2001** Číslo rozhodnutí: **83**

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy, modrý a žlutý. Ve žlutém pruhu šikmo černá hořící ostrev. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **5. 4. 2001** Číslo rozhodnutí: **83**

Obrázek 17 - znak obce Čestlice

Obrázek 18 - vlajka obce Čestlice

¹²⁶ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Čestlice (6).

Odůvodnění: Tři modrá břevna symbolizující tři cesty vedoucí k obci. Hořící ostrev symbolizuje historickou událost, kdy obyvatelé obce v roce 1427 upálili v jedné z chalup rabující vojáky císaře Zikmunda. Pochodeň je rovněž symbolem nových myšlenek, zapálení pro věc a světla, které ukazuje cestu ve tmě, a konečně i vyjádřením naděje a důvěry v budoucnost. Zlatá tinktura vyjadřuje prosperitu obce, která kromě zmíněné události nikdy výrazně nestrádala. Modrá tinktura vyjadřuje klid a stabilitu. Vlajka vychází ze znaku.

Dobřejovice¹²⁷

Stručná historie obce: Zápisy o obci pocházejí již ze 12.století. Již v roce 1309 zde stála tvrz, sídlo jistého Bohuslava. Majitelů obce se vystřídalo mnoho: Jindřich z Dobřejovic, Ojír z Očedělic, Oldřich z Konipasů, Václav z Tedražic, Oldřich Zápský ze Záp, pání z Valdova, Vokové ze Rzávého, Odolen z Věrník, Vojtěch Voračický, Křištof z Mitrovic, Dorota Převorovská, Valdštejnové a v roce 1710 Šternberkové. Od nich koupil panství v roce 1763 arcibiskup hrabě Jan Gustav Manderscheid. Dobřejovice byly přejmenovány po novém majiteli na Manderscheid, ale obyvatelstvo to nepřijalo. Proto byl původní název obce v polovině 19. století obnoven. Hrabě tuto svoji držbu odkázal do majetku arcibiskupské stolice, která jej držela až do zabrání státem v roce 1920 a potom ještě krátce v letech 1941–1948.

Udělení znaku a vlajky: Autory návrhů jsou heraldik PhDr. Michal Fiala a Věra Maláčová, grafické studio Žirafa. Zastupitelstvo návrhy schválilo 30. 11. 2005 a žádost o jejich udělení podalo 7. 12. 2005. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 8. 2. 2006, skladným výsledkem.

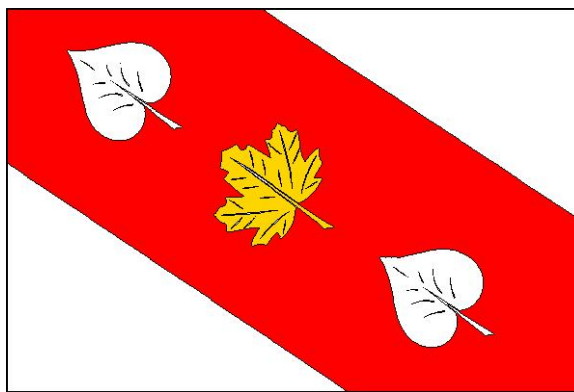
Znak: Ve stříbrném štítě kosmé červené břevno se třemi kosmými vztyčenými listy, zlatým javorovým mezi stříbrnými lipovými. Datum rozhodnutí: **17. 2. 2006** Číslo rozhodnutí: **65**

Vlajka: Bílý list s červeným kosmým pruhem, širokým polovinu délky listu. V pruhu kosmo za sebou tři vztyčené listy, žlutý javorový mezi dvěma bílými lipovými. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **17. 2. 2006** Číslo rozhodnutí: **65**

¹²⁷ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Dobřejovice (7). Historie obce: <http://www.dobrejovice.eu/index.php?page=obec&page1=historie> [28.3.2009].

Obrázek 19 - znak obce Dobřejovice

Obrázek 20 - vlajka obce Dobřejovice

Odůvodnění: Stříbrný štít s červeným kosmým břevnem je znakem Vítů ze Rzávého, historických majitelů obce, kteří zde v 17. století měli, s výjimkou pražského arcibiskupství, nejdelší kontinuální držbu. Listy připomínají místní chráněné stromy. Vlajka opakuje figury znaku.

Doubek¹²⁸

Stručná historie obce: Oblast obce Doubku patřila pod správu Karlovy univerzity a vznikla pravděpodobně někdy kolem roku 1350. V průběhu staletí byla vesnice zahrnuta mezi vlastnictví Lichtenštejnů, jejichž jedna větev sídlila v nedalekém Škvorci.

Udělení znaku a vlajky: Autorem třiceti různých variant návrhů znaku a vlajky je Mgr. Jan Tejkal. Obec si před výběrem finální podoby návrhů vyžádala odborné stanovisko člena expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karla Müllera, které bylo vydáno 12. 1. 2006. Zastupitelstvo návrhy schválilo 22. 2. 2006, přičemž „*při rozhodování vzalo v úvahu názory občanů na předložené varianty*“. Dne 1. 3. 2006 podalo zastupitelstvo žádost o jejich udělení obecní symboliky. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 3. 5. 2006, se souhlasným závěrem.

Znak: Dělený štít, v horním červeno-zlatě polceném poli tři dubové listy opačných barev, v dolním stříbrno-červeně polceném poli koruna opačných barev. Datum rozhodnutí:

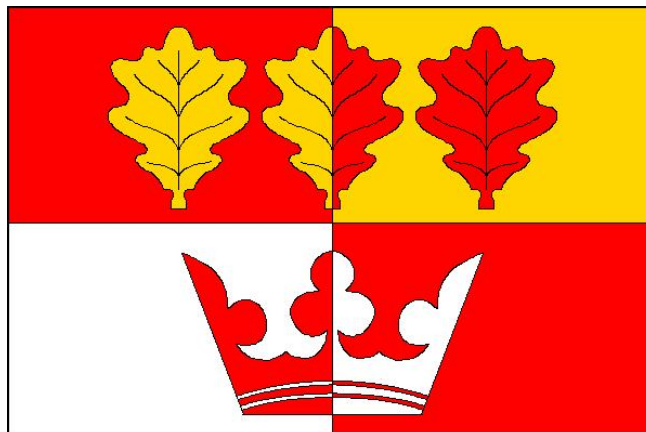
11. 5. 2006 Číslo rozhodnutí: **70**

Vlajka: List tvoří dva vodorovné pruhy, červeno–žlutě polcený a bílo–červeně polcený. V horním pruhu tři vztyčené dubové listy opačných barev, v dolním pruhu koruna opačných barev. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **11. 5. 2006** Číslo rozhodnutí: **70**

¹²⁸ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Dřevčice (8A). Historie obce: <http://www.obecdoubek.cz/view.php?cislocianku=2008070001> [28.3.2009].

Obrázek 21 - znak obce Doubek

Obrázek 22 - vlajka obce Doubek

Odůvodnění: Zlatočervené dělení štítu navazuje na původní erb Lichtenštejnů, historických majitelů obce. Stříbrno-červené polcení štítu symbolizuje schematicky rozevřenou knihu jako symbol vzdělanosti, a připomíná příslušnost obce ke zboží Univerzity Karlovy. To podtrhuje i figura koruny odvozená z univerzitní pečeti. Figury dubových listů jsou mluvícím znamením evokujícím jméno obce. Vlajka opakuje figury znaku.

Dřevčice¹²⁹

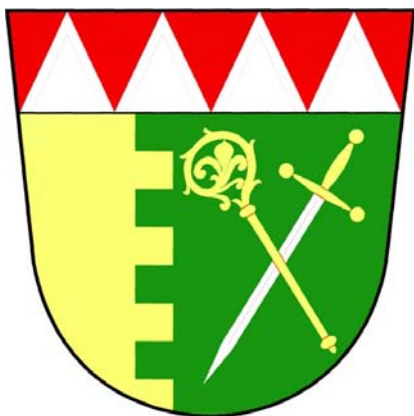
Stručná historie obce: Obec je poprvé zmiňována v listinném falzu z 12. století, týkajícím se darování několika vesnic, včetně Dřevčic, staroboleslavské kapitule při jejím založení v polovině 11.století. Během 14.století se ve vsi zakupovali i němečtí měšťané a vladyčtí majitelé, sídlící na místní tvrzi. V roce 1382 byla ves připojena k mensálním statkům olomouckého biskupství. Biskupy byla ves často zastavována, např. roce 1437 Vrábským a Tluksům z Vrábí. V roce 1586 byl jejich majetek, spolu s Dřevčicemi, připojen k brandýskému komornímu panství, jehož součástí zůstal až do roku 1848.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo návrhy schválilo 27. 6. 2002, a 23. 7. 2002 podalo žádost o jejich udělení. Současně zaslalo žádost o zastupování členovi expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karlu Müllerovi, pracovníku Zemského archivu Opava. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 16. 4. 2003, se souhlasným závěrem.

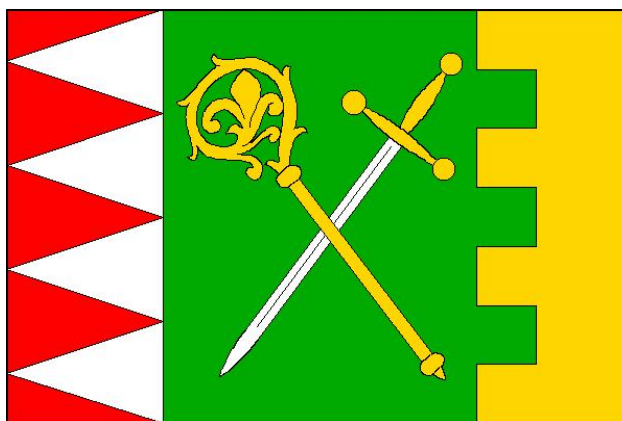
¹²⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Dřevčice (8B).

Znak: Ve zlato-zeleně cimbuřovitě vpravo polceném štítě pod červenou hlavou se čtyřmi stříbrnými kužely kosmá zlatá berla šikmo podložená postaveným stříbrným mečem se zlatým jílcem. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Vlajka: List tvoří tři svislé pruhy, červený, zelený a zubatý žlutý, v poměru 1:2:1. V červeném pruhu čtyři bílé vlající klíny s vrcholy na žerďovém okraji listu. V zeleném pruhu kosmo žlutá berla závitem k žerdi, šikmo podložená bílým mečem se žlutým jílcem hrotem k dolnímu okraji. Žlutý pruh má čtyři čtvercové zuby a tři stejné mezery. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Obrázek 23 - znak obce Dřevčice

Obrázek 24 - vlajka obce Dřevčice

Odůvodnění: Stříbrné kužely v červené hlavě štítu, biskupská berla a červená a stříbrná tinktura jsou odkazem na olomoucké biskupství, historického majitele obce. Figura meče je převzata z erbu Vrábských a Tluksů z Vrábí. Cimbuřovité polcení štítu je připomínkou zdejší historické tvrze. Zelená tinktura symbolizuje zemědělský charakter obce. Vlajka vychází ze znaku.

Herink¹³⁰

Stručná historie obce: První zmínka o obci pochází z roku 1422. Ves byla po celou svou historii majetkově rozdělena. Mezi majiteli se vystřídali např. Mikuláš Beřkovský ze Šebířova na Horkách a Košetících, Kryštof Vratislav z Mitrovic na Dírném a Březině, Vilém Vok Víta ze Rzávého nebo Ignác Vyšín. Jméno obce Herink pochází z příjmení tamního usedlíka, krejčího Pawlika Heringa, který ve vsi žil v letech 1387–1395.

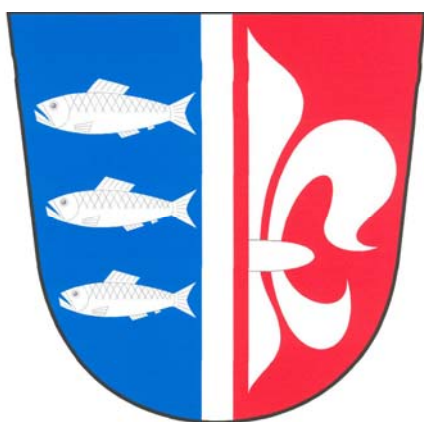
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo podalo žádost o udělení symbolů 15. 6. 2006. Zřejmě na výzvu podvýboru (která ve složce obce chybí) obec doložila 16. 8. 2006 usnesení zastupitelstva, které návrhy

¹³⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Herink (9B).

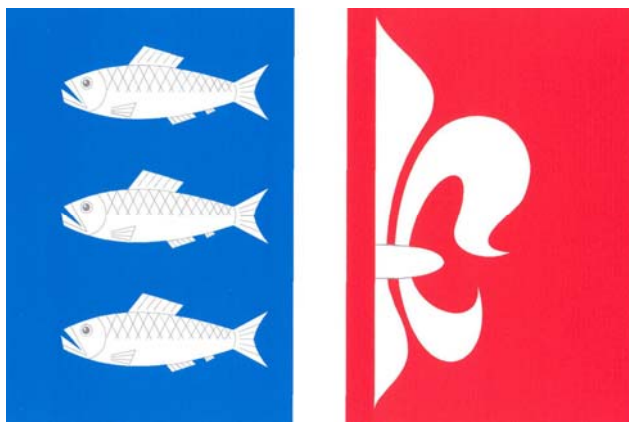
schválilo. Bohužel ani toto usnesení se ve složce obce nenachází, stejně jako datum schválení návrhů zastupitelstvem. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 13. 12. 2006, s kladným výsledkem.

Znak: V modro-červeně zúženém stříbrném kůlem polceném štítě vpravo tři stříbrní slanečci - herinci nad sebou, vlevo volná půle stříbrné lilie. Datum rozhodnutí: **19. 1. 2007**
Číslo rozhodnutí: **15**

Vlajka: List tvoří tři svislé pruhy, modrý, bílý a červený, v poměru 11:2:11. V modrém pruhu tři slanečci – herinci nad sebou, v červeném pruhu volná půle lilie blíže k bílému pruhu, vše bílé. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3. Datum rozhodnutí: **19. 1. 2007** Číslo rozhodnutí: **15**

Obrázek 25 - znak obce Herink

Obrázek 26 - vlajka obce Herink

Odůvodnění: Figura slanečků je mluvícím znamením evokujícím jméno obce. Lilie je převzatá z erbu jednoho z historických majitelů obce, Mikuláše Beřkovského ze Šebířova. Jeho rod připomíná i spojení červené a stříbrné tinktury, stejně jako je připomínkou erbu Vítů ze Rzávého. Modrá tinktura připomíná někdejší rybníky v obci a zúžený kůl obecní potoky. Vlajka opakuje figury znaku.

Hlavenec¹³¹

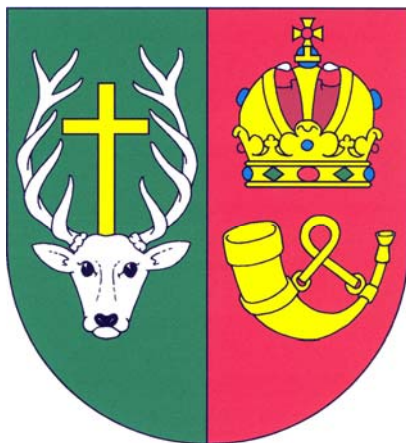
Stručná historie obce: Obec nesla původně název Hlaven malý. Písemně byla ves poprvé zmíněna roku 1386 v přídomku Jana z Hlavence. Později byla součástí panství Brandýs, které vlastnili od počátku 14. století páni z Michalovic. Dalšími držiteli pak byli Cimburkové a Krajířové z Krajku. Těm bylo panství zkonfiskováno roku 1547 ve prospěch královské komory v souvislosti s rebelií proti císaři. Až do roku 1918 tak patřil Hlavenec českým králům, tedy rodu Habsburků.

¹³¹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Hlavenec (9B).

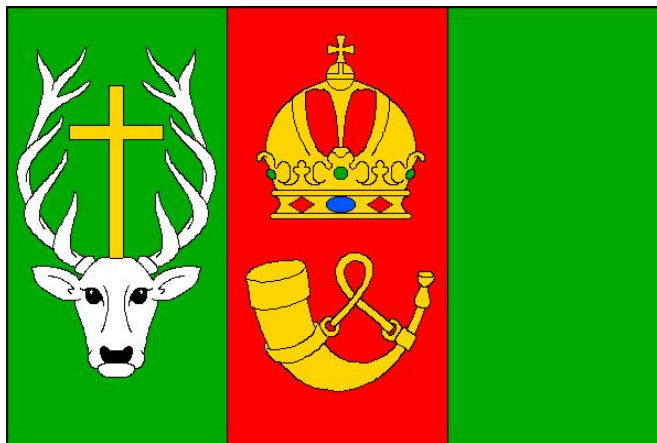
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo se na podobě symbolů usneslo 5. 2. 2003, žádost o jejich udělení podalo 31. 3. 2003. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 17. 9. 2003, se souhlasným závěrem.

Znak: V zeleno-červeně polceném štítě vpravo čelně hledící stříbrná hlava jelena se zlatým latinským křížem mezi parohy, vlevo rakouská císařská koruna nad loveckou trubkou se závěsem, obojí zlaté. Datum rozhodnutí: **7. 10. 2003** Číslo rozhodnutí: **30**

Vlajka: List tvoří tři svislé pruhy, zelený, červený a zelený. V žerďovém pruhu bílá čelně hledící hlava jelena se žlutým latinským křížem mezi parohy, v červeném rakouská císařská koruna nad loveckou trubkou se závěsem, obojí žluté. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **7. 10. 2003** Číslo rozhodnutí: **30**

Obrázek 27 - znak obce Hlavenec

Obrázek 28 - vlajka obce Hlavenec

Odůvodnění: Zelené pole je odvozeno od lesa Bor, u kterého obec leží. Hlava stříbrného jelena je nárazkou na jméno obce, a zároveň připomínkou chovu bílých jelenů v okolních lesích. Císařská koruna odráží skutečnost, že zde byl císařem Rudolfem II. postaven lovecký zámek. Tradici císařských lovů o honů připomíná vedle koruny také lovecký roh. Vlajka vychází ze znaku.

Hovorčovice¹³²

Stručná historie obce: Hovorčovice jsou poprvé písemně zmíněny v listině krále Vratislava z roku 1088, kdy král kromě jiných i tuto ves daruje kostelu vyšehradskému. Ves je v listině uvedena pod názvem „Nagoruyně“ a podle Augusta Sedláčka se jedná

¹³² Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Hovorčovice (11C). Historie obce: <http://www.hovorcovice.cz/index.php?nid=884&lid=CZ&oid=91604> [26.3.2009].

skutečně o Hovorčovice. V roce 1130 se osada stává menzovním statkem jediného kanovníka. V této době je obec uváděna pod jménem Govrisee a teprve v roce 1453 se objevuje název v dnešní podobě. Roku 1284 pronajala kapitula vyšehradská zdejší statek Oldřichu Placerovi, od roku 1321 patřila ves opět k proboštví. V roce 1436 daroval císař Zikmund ves Vaňkovi Duršmídovi z Ostrova, v roce 1525 se ve spojitosti s Hovorčovicemi objevuje jako majitel Jakub Fikar z Vratu, radní a měšténin města Prahy. V roce 1547 byl Fikar za účast v odporu proti Ferdinandovi I. popraven a jeho majetek byl konfiskován a prodán Janu Hoškovi, jenž byl v roce 1563 dokonce za své služby povýšen do stavu vladyckého s titulem "z Proseče". Za třicetileté války byla ves v podstatě zničena. V roce 1652 koupil libeňské panství, ke kterému patřily i Hovorčovice, Jan Hartwig Nostic. Nosticům byl zbytek majetku, zámek s parkem a bažantnicí, zkonfiskován v roce 1945.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo se na finální podobě symbolů usneslo 29. 5. 2000, žádost o jejich udělení podalo 4. 7. 2000. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 30. 5. 2001, s kladným výsledkem.

Znak: V červeném štítě zlatou hvězdou převýšená stříbrná křtící miska s modrou vodou nad sníženým zlatým ondřejským křížem, přes jehož spodní ramena je přehozena stříbrná stuha (hovořící páska). Datum rozhodnutí: **27. 6. 2001** Číslo rozhodnutí: **87**

Vlajka: Červený list se žlutým ondřejským křížem jehož ramena vycházejí z druhé pětiny žerďového a vlajícího okraje do první a čtvrté čtvrtiny dolního okraje. Nad křížem bílá křtící miska s modrou vodou převýšená žlutou šesticípou hvězdou. Přes dolní ramena kříže bílá stuha (hovořící páska) široká jednu desetinu šířky listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **27. 6. 2001** Číslo rozhodnutí: **87**

Obrázek 29 - znak obce Hovorčovice

Obrázek 30 - vlajka obce Hovorčovice

Odůvodnění: Zlatý ondřejský kříž v červeném štítu je heraldickou stylizací zkřížených vyšehradských klíčů jakožto symbolu nejstaršího nepanovnického majitele vsi. Hovořící páska, zavěšená na spodní ramena je mluvícím znamením evokujícím jméno obce. Křtící miska je atributem sv. Jana Křtitele a spolu s hvězdou jako symbolem zrození připomíná místní kostel Narození sv. Jana Křtitele. Vlajka opakuje figury znaku.

Hrusice¹³³

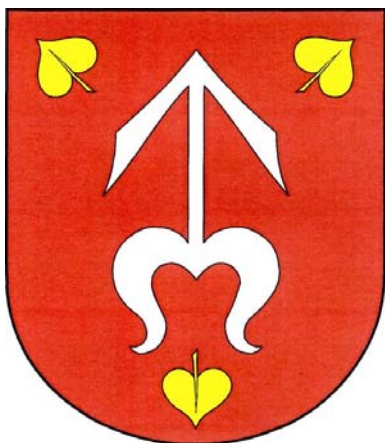
Stručná historie obce: První zmínka o obci je datována 17. 1. 1205; jedná se o panovnický dekret Přemysla Otakara I. V nejstarších dobách byla obec zřejmě pod přímou správou rodu Přemyslovců, později přecházela pod správu blízkých hradů. Mezi držitele vsi tak patřili páni z Dubé, Šelenberkové, Valdštejnové nebo hrabata Khevenhueller-Metsch.

Udělení znaku a vlajky: Autory návrhů jsou heraldik PhDr. Michal Fiala a Věra Maláčová, grafické studio Žirafa. Zastupitelstvo požádalo o udělení symboliky 16. 6. 2004. Podvýbor obec informoval 12. 7. 2004, že žádost zařadil do evidence a že bude projednána, ale že jí schází jedna z náležitostí, totiž uvedení data usnesení zastupitelstva, které návrhy schválilo. Bez dodání této náležitosti do termínu projednávání žádost být projednána nemůže. Vzhledem k tomu, že k projednání v avizovaném termínu došlo, obec zřejmě chybějící údaj dodala. Ve složce se ale k této skutečnosti žádná informace nenachází. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii tedy žádost projednal 15. 9. 2004, se souhlasným závěrem.

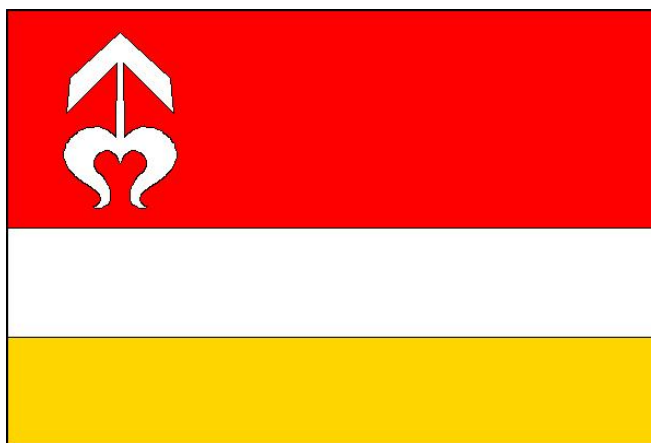
Znak: V červeném štítě stříbrná zavínutá střela provázená třemi (2,1) zlatými lipovými listy řapíky do středu štítu. Datum rozhodnutí: **5. 10. 2004** Číslo rozhodnutí: **45**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy, červený s bílou zavínutou střelou v žerďové části, bílý a žlutý, v poměru 2:1:1. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **5. 10. 2004** Číslo rozhodnutí: **45**

¹³³ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Hrusice (12A). Historie obce: <http://www.obec-hrusice.cz/index.php?nid=840&lid=CZ&oid=48454> [26.3.2009].

Obrázek 31 - znak obce Hrusice

Obrázek 32 - vlajka obce Hrusice

Odůvodnění: Znak vychází z erbu pánů z Dubé, historických vlastníků obce. Lipové listy připomínají tři památné lípy, rostoucí v obci. Vlajka vychází ze znaku.

Husinec¹³⁴

Stručná historie obce: Obec Husinec tvoří dvě části, Husinec a Řež. Ta je připomínána listinou, hlásící se obsahově do roku 1088, která je ale pozdějším falzem. Tato listina „dokladuje“ dar půdy v Řeži Vratislavem I. vyšehradskému kostelu. První zmínka o Husinci je v listině pocházející zřejmě z roku 1227, kdy Přemysl Otakar II. potvrzuje ženskému benediktinskému klášteru sv. Jiří na Pražském hradě držbu obou vsí. Zřejmě i v tomto případě se jedná o falzum, ale fakta, která uvádí, jsou doložena listinou papeže Řehoře IX. z roku 1233. V pozdějších staletích byly vsi klášterem zastavovány. V 17. století byl Husinec klášterem prodán Lichtenštejnům, Řež vystřídala do zániku patrimoniální správy mnoho majitelů.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo se na finální podobě symbolů usneslo 22. 4. 2004, žádost o jejich udělení podalo 12. 7. 2004. Návrhy obec předem konzultovala s členem expertní skupiny podvýboru, prof. Pavlem Palátem. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 8. 12. 2004, a udělení symbolů doporučil.

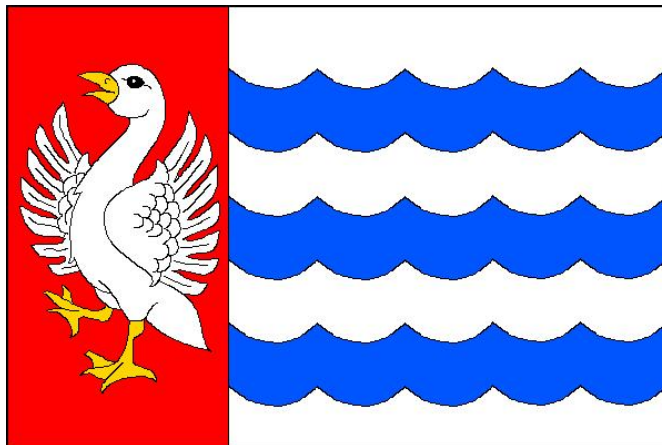
Znak: V červeno-stříbrně polceném štítě vpravo stříbrná vykračující rozkřídlená husa se zlatou zbrojí, vlevo tři modrá vlnkovitá břevna. Datum rozhodnutí: **20. 1. 2005** Číslo rozhodnutí: **50**

¹³⁴ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Husinec (12B).

Vlajka: List tvoří červený žerďový pruh široký jednu třetinu délky listu a bílé pole se třemi modrými vodorovnými oboustranně vlnkovitými pruhy. V červeném pruhu bílá vykračující rozkřídlená husa se žlutou zbrojí. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **20. 1. 2005** Číslo rozhodnutí: **50**

Obrázek 33 - znak obce Husinec

Obrázek 34 - vlajka obce Husinec

Odůvodnění: Polcení štítu připomíná dvě části obce, Husinec a Řež. Figura husy je mluvícím znamením pro Husinec, Řež a polohu obce při Vltavě připomínají tři vlnkovitá břevna. Vlajka opakuje podobu znaku.

Jirny¹³⁵

Stručná historie obce: Nejstarší písemná zpráva o vsi pochází z roku 1350, kdy se zde nacházela tvrz. Obec se až do třicetileté války skládala vlastně ze dvou vsí, Jiren, neboli Velkých či Horních Jiren, a Jiřence, neboli Malých, či Dolních Jiren. Po zničení vsí za války a jejich následném obnovení obě vsi splynuly. V průběhu historie se zde vystřídalo mnoho majitelů: Eywan z Jiren, Olbramovicové, Hadové z Proseče, Desfoursové, klášter dominikánek u sv. Anny a další.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky z dubna 1995 je akademický malíř Jan Souček, který o tři roky později navrhl nepřijaté symboly obce Květnice.¹³⁶ Starosta obce podal žádost o schválení těchto návrhů 30. 10. 1995 a zároveň vyzval podvýbor, aby jej informoval o datu projednání, kdy se dostaví spolu s autorem a předloží originály návrhů a další potřebné dokumenty. Informaci o jednání poskytl podvýbor

¹³⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Jirny (15A). Historie obce: <http://www.jirny.cz/historie.htm> [26.3.2009].

¹³⁶ Zajímavostí je, že u důvodové zprávy k návrhu znaku Jiren autor uvádí, že si je vědom toho, že není možno jako obecní znak použít původní znak rodový, a proto mění v návrhu tinkturu štítu. O tři roky později si toho již vědom nebyl a jeho návrh znaku obce Květnice, jímž byl pouze málo upravený znak Maternů z Květnice byl zamítnut právě z tohoto důvodu.

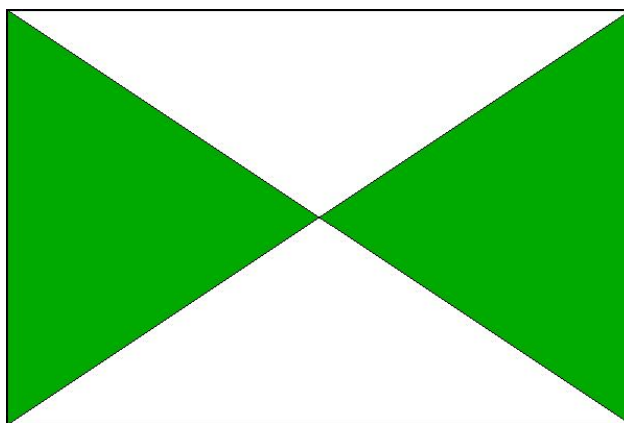
starostovi dopisem ze 17. 10. 1996. V nedatovaném rukopisném dokumentu, napsaném zřejmě některým ze členů expertní skupiny podvýboru se vyskytuje informace, že stejnou vlajku, jakou navrhuje autor už má obec Milovice, a že je tedy nutno řešit návrh jinak. Současně pisatel uvádí, že je nutno dodat podvýboru barevný návrh. Návrhy se podvýbor pro heraldiku a vexilologii zabýval 7. 11. 1996, a žádost obce odložil do doby, než budou dodány požadované barevné návrhy. Autor vyhotovil čtyři nové varianty vlajky a obec je dodala podvýboru. Ten následně na zasedání 5. 12. 1996 jeden z nich vybral a udělení obecních symbolů doporučil.

Znak: V zeleném štítě stříbrná rostoucí saň. Datum rozhodnutí: **27. 1. 1997** Číslo rozhodnutí: **24**

Vlajka: Bílý list se zeleným žerďovým a vlajícím klínem s vrcholy ve středu listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **27. 1. 1997** Číslo rozhodnutí: **24**

Obrázek 35 - znak obce Jirny

Obrázek 36 - vlajka obce Jirny

Odůvodnění: Znak vychází z erbu Hadů z Proseče, historických majitelů obce. Zelená tinktura štítu je odkazem na okolní rozsáhlé lesy. Vlajka vychází ze znaku.

Kaliště¹³⁷

Stručná historie obce: Obec Kaliště byla historicky svázána a dnes je i spojena s obcí Lensedly a osadou Poddubí. Ve 13. století se obě obce i osada dostaly do majetku pánů z Dubé, z rodu Benešovců. První písemná zmínka o Kališti pochází z roku 1428. O vsi Lensedly, patřící k panství Zlenice, se zmiňují dokumenty již v roce 1357.

¹³⁷ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Kaliště (16). Historie obce též: <http://ou-kaliste.sweb.cz/> [26.3.2009].

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je Josef Neraď. Obec zažádala o udělení obecní symboliky 12. 1. 2007. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se touto žádostí zabýval 9. 5. 2007, se souhlasným závěrem.

Znak: V červeno-modře polceném štítě vpravo stříbrná zavínutá střela, vlevo tři zlatá vlnitá břevna. Datum rozhodnutí: **29. 5. 2007** Číslo rozhodnutí: **20**

Vlajka: List tvoří svislý červený pruh široký polovinu délky listu a sedm vodorovných pruhů střídavě modrých a žlutých. V červeném pruhu bílá zavínutá střela. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3. Datum rozhodnutí: **29. 5. 2007** Číslo rozhodnutí: **20**

Obrázek 37 - znak obce Kaliště

Obrázek 38 - vlajka obce Kaliště

Odůvodnění: Červené pole a zavínutá střela jsou převzaty z erbu pánů z Dubé, historických vlastníků obce. Modré pole se třemi zvlněnými zlatými břevny symbolizuje řeku Sázavu, na jejímž břehu území obce leží. Zlatá tinktura břevnen pak vyjadřuje tradiční tramský název Sázavy, „Zlatá řeka“. Vlajka vychází ze znaku.

Kamenice¹³⁸

Stručná historie obce: Ve středověku byla Kamenice vladyckým zbožím s tvrzí. Jako první z jejích majitelů je připomínán v roce 1266 Ratmír z Kamenice. V 15. století náležela kamenická tvrz obci Nového Města pražského a poté se zde vystřídalo mnoho majitelů. Od roku 1763 se na sto let stala Kamenice letním sídlem pražských biskupů a tvrz byla upravena do podoby zámku. Ten koupil v roce 1860 František Ringhoffer, jehož rod zde v tu dobu již 40 let podnikal. Majetek byl Ringhofferům zkonfiskován v roce 1945.

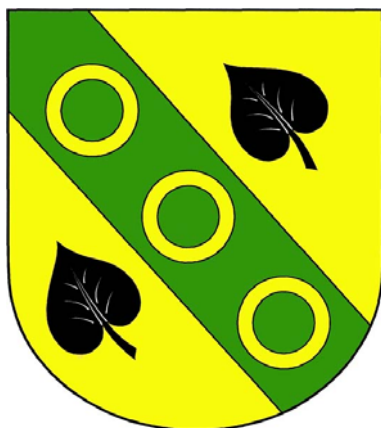
Udělení znaku a vlajky: Autory návrhů jsou heraldik PhDr. Michal Fiala a Věra Maláčová, grafické studio Žirafa. Obec podala žádost o schválení komunálních symbolů

¹³⁸ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Kamenice (16). Historie obce též: <http://www.obeckamenice.cz/informace-o-obci/historie/> [26.3.2009].

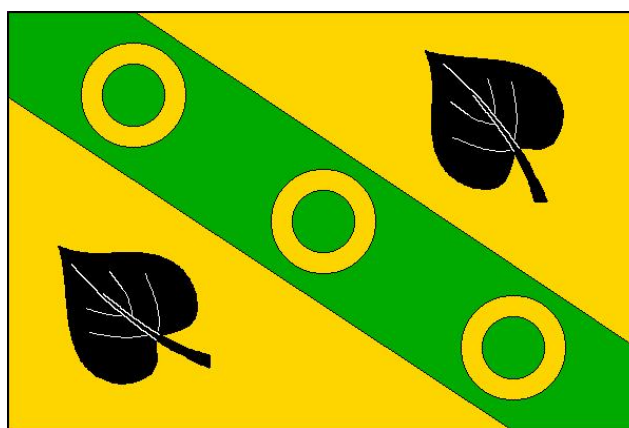
10. 1. 2001. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 19. 9. 2001 a doporučil ji ke schválení.

Znak: Ve zlatém štítě zelené kosmé břevno se třemi zlatými kruhy provázené dvěma kosmými černými lipovými listy. Datum rozhodnutí: **8. 10. 2001** Číslo rozhodnutí: **92**

Vlajka: Žlutý list s kosmým zeleným pruhem širokým jednu čtvrtinu šířky listu se třemi žlutými mezikružími. Ve žlutých polích po jednom kosmém černém lipovém listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **8. 10. 2001** Číslo rozhodnutí: **92**

Obrázek 39 - znak obce Kamenice

Obrázek 40 - vlajka obce Kamenice

Odůvodnění: Za základ znaku byl použit erb průmyslnického rodu Ringhofferů. Lipové listy upomínají na lipovou alej, vedoucí od místního zámku k hrobce Ringhofferů a zároveň symbolizují místní přírodu. Černá barva listů upomíná také na dalšího zdejšího významného majitele, pražské arcibiskupství. Vlajka vychází ze znaku.

Káraný¹³⁹

Stručná historie obce: Velké selské povstání v roce 1775 zasáhlo i okolí Brandýsa nad Labem a Staré Boleslavi. Brandýské komorní panství bylo jako jedno z prvních v Čechách vybráno k uskutečnění pozemkové reformy, která měla existenčně zajistit venkovskou chudinu. Tato reforma byla podle jejího autora, dvorního rady Františka Antonína Raaba nazývána raabizací. Její podstatou bylo rozdělení vrchnostenských dvorů mezi poddané a převedení roboty na peněžité dávky. Systém měl parcelací vrchnostenských dvorů poněkud více zainteresovat hladovějící, robotující a v té době bouřící se sedláky na výsledku jejich práce. V rámci raabizace bylo prováděno i vysazování nových vsí emfyteuty - tedy novoosídlenci s právem dědičného pachtu. Tak vzniklo v Čechách 128

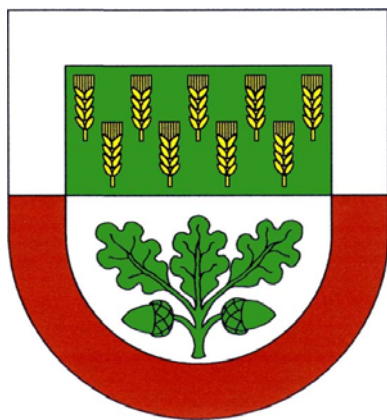
¹³⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Káraný (16A). Historie obce též: <http://www.karany.cz/historie/zalozeni-osady-karany/> [25.3.2009].

nových vsí, na Moravě jich pak bylo 117. Na brandýském panství byla takto obětována orná půda téměř všech dvorů, na jejichž katastrech vzniklo 9 nových obcí. Jednou z nich byl v roce 1777 i Káraný. Spolu s Káraným byly znovuvysazeny i sousední obce Nový Vestec a Otradovice, koncem 16. století zrušené císařem Rudolfem II. při stavbě zámku u Jizery. Obec Káraný převzala historické jméno po lese, kde byla v minulosti chována černá zvěř pro lovy. Jméno Káraný označovalo les, kde bylo přísně káráno (trestáno) kácení stromů a lov zvěře.

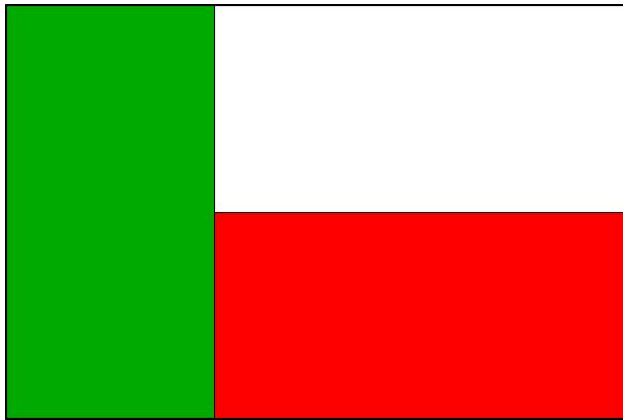
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu obecních symbolů je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo podalo žádost o jejich udělení 11. 11. 1998. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 7. 4. 1998, a udělení symbolů doporučil.

Znak: V zeleno-stříbrně děleném štítě se stříbrno-červeným lemem nahoře devět (5,4) zlatých obilných klasů, dole zelená dubová větev se třemi listy a pod nimi dvěma žaludy dole. Datum rozhodnutí: **27. 4. 1999** Číslo rozhodnutí: **15**

Vlajka: List tvoří zelený žerďový pruh široký jednu třetinu délky listu a dva vodorovné pruhy, bílý a červený. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **27. 4. 1999** Číslo rozhodnutí: **15**

Obrázek 41 - znak obce Káraný

Obrázek 42 - vlajka obce Káraný

Odůvodnění: Figura klasů symbolizuje zemědělství, které bylo důvodem ke vzniku obce. Dubová větevka je heraldickou zkratkou názvu lesa, který dal obci jméno. Lem okolo štítu je inspirován skutečností, že tento les byl dříve „ohrazenou“ oborou. Červená a stříbrná tinktura lemu připomíná, že ves vznikla rozparcelováním pozemků příslušných ke komornímu statku, který byl osobním vlastnictvím českého krále. Vlajka vychází ze znaku.

Klecany¹⁴⁰

Stručná historie města: Klecany jsou poprvé písemně zmiňovány roku 1316, kdy byl jejich majitelem Mladoň z Klecan. V historii obce se vystříдалo celkem 19 feudálních pánů. Nejdéle obec patřila Olbramovicům, pánům z Kunvaldu a Boršicům, dále Lobkovicům, Trautmannsdorfům a Clamm-Gallasům. Rod Boršiců se zasloužil o povýšení Klecan na městečko Vladislavem Jagellonským dne 20. 1. 1507. Klecany přestaly fakticky být městečkem zřejmě v době třicetileté války, kdy byly po několika požárech prakticky zničeny. Statut města byl Klecanům navrácen v roce 1994.

Udělení znaku a vlajky: Zastupitelstvo města vybíralo znak ze dvou návrhů pátera Pavla Kuneše, který při jejich tvorbě spolupracoval se Státním okresním archivem Praha-východ. První z návrhů obsahoval, kromě ptačí klece inspirované názvem města, též šternberskou hvězdu jako atribut pánů města z pozdější doby. Druhý návrh byl čtvrcený štít v barvě červené a stříbrné, v 1. poli se zlatou iniciálou W (Vladislav Jagellonský), ve 4. poli stříbrný trojzubec-znak Boršiců, ve 2. poli strom přirozených barev, ve 3. poli pak ptačí klec přirozené barvy. Zastupitelstvo vybralo druhý z návrhů a 27. 7. 1995 zažádalo o jeho udělení. Dokumenty o skutečnosti, kdy podvýbor pro heraldiku a vexilologii o této žádosti jednal v archivu chybí, nicméně z rukou psaného neautorizovaného lístku, který je součástí složky, vyplývá, že byla obci 19. 1. 1996 doporučena konzultace s heraldikem Milanem Hlinomazem, členem expertní skupiny podvýboru. Zřejmě na základě této konzultace nechalo zastupitelstvo vypracovat původního autora, pátera Pavla Kuneše zcela nový návrh znaku, který schválilo 4. 4. 1996, a dne 10. 4. 1996 požádalo o jeho udělení. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se touto žádostí zabýval 7. 11. 1996, se souhlasným závěrem.

Znak: Červeno-zeleně polcený štít, vpravo zlatá ptačí klec, v horní části levého pole tři zúžená stříbrná břevna. Datum rozhodnutí: **9. 12. 1996** Číslo rozhodnutí: **19**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy: červený, bílý a zelený v poměru 1:1:2. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **9. 12. 1996** Číslo rozhodnutí: **19**

¹⁴⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Klecany (17). Historie města též: <http://www.klecany.cz/obsah/historie-mesta-2.html> [25.3.2009].

Obrázek 43 - znak města Klecany

Obrázek 44 - vlajka města Klecany

Odůvodnění: Figura klece je mluvícím znamením evokujícím název města a současně odkazujícím na pravděpodobný důvod vzniku tohoto názvu -tedy na historickou výrobu čihařských a sokolnických klecí. Stříbrná břevna jsou parafrází trojzubce z erbu rodu Boršiců. Zelená tinktura připomíná polohu města v přírodním parku Dolní Povltaví. Vlajka vychází ze znaku.

Konětopy¹⁴¹

Stručná historie obce: Nejstarší písemné zmínky o obci pocházejí z let 1391–1392. K majitelům obce patřili Svatomářští křížovníci, v souvislosti s obcí jsou jmenováni i Jan Jablečko z Ččelice, panoš Stibor z Konětop a jeho syn Jan. Později náležela ves pánům z Chlumu. Na přelomu 15. a 16. století byla ves přikoupena Krajíři z Krajku k panství Brandýs. Dále tedy obec sdílela osud brandýského panství: v roce 1547 byla zkonfiskována Ferdinandem I. za účast vrchnosti na odboji a až do roku 1918 pak patřila ke zboží královské komory.

Udělení znaku a vlajky: Autor návrhů v archivních materiálech uveden není, a nepodařilo se mi jej zjistit ani na Obecním úřadě obce Konětopy. Zastupitelstvo obce schválilo návrhy znaku a vlajky 10. 11. 1999 a o jejich udělení zažádalo o den později, 11. 11. 1999. Dne 27. 12. 1999 byla obec podvýborem vyrozuměna, že žádost nelze zařadit k projednání, protože neobsahuje nutné náležitosti: barevná vyobrazení znaku a praporu, jejich slovní popis a stručné odůvodnění. Obec tyto náležitosti následně doložila a podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 5. 1. 2000, se souhlasným závěrem.

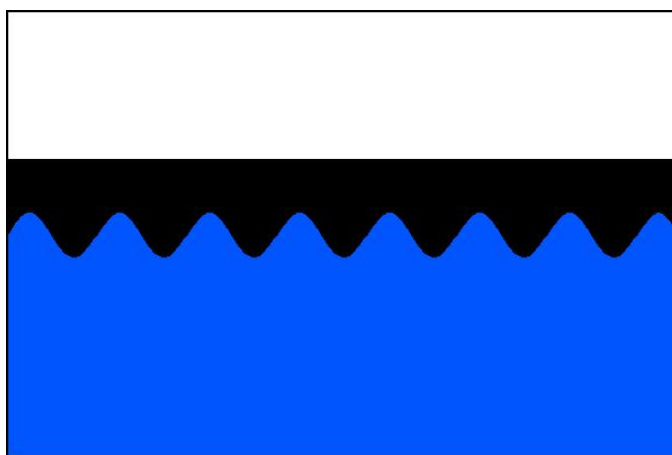
¹⁴¹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Konětopy (17C). Historie obce: <http://www.konetopy.cz/historie.htm> [25.3.2009].

Znak: Ve stříbrno-modře vlnitě děleném štítě nahoře vyniká černá hlava koně s červeným jazykem. Datum rozhodnutí: **14. 1. 2000** Číslo rozhodnutí: **47**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy, bílý, černý a modrý vlnitý s osmi vrcholy, v poměru 2:1:3. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **14. 1. 2000** Číslo rozhodnutí: **47**

Obrázek 45 - znak obce Konojedy

Obrázek 46 - vlajka obce Konojedy

Odůvodnění: Stříbrno-modře vlnitě dělený štít s hlavou koně evokuje topícího se koně, znak tedy spadá do kategorie znaků mluvících. Vlajka vychází ze znaku.

Konojedy¹⁴²

Stručná historie obce: První zmínka o obci se váže k roku 1352; v té době zde ještě stával zbytek věže již zaniklého hradu. V roce 1416 byly Konojedy pouhým statkem s tvrzí, ve vlastnictví pánů z Konojed. Roku 1459 nocoval v konojedské krčmě král Jiří z Poděbrad při tažení proti Matyáši Korvínovi. S noclehem byl král natolik spokojen, že nadal krčmu zvláštním právem královským na věčné časy, o čemž existuje zmínka o výsadních právech v královských registrech a v registru panství Černokosteleckého z roku 1526. Panství, a tedy i obec, patřilo posléze Smiřickým a po nich krátce Albrechtu z Valdštejna, který je prodal roku 1623 Lichtenštejnům. Ti byli pány obce až do zániku patrimoniální správy.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu obecních symbolů je starosta obce Jiří Klimeš, kresebnou podobu zpracoval akademický malíř Ivan Králík. Zastupitelstvo obce schválilo návrhy 24. 9. 1999, a o jejich udělení zažádalo 28. 9. 1999. Tyto návrhy se od později schválených lišily: tinktury štítu a vlajky byly zelená a modrá a list vlajky byl svisle dělen

¹⁴² Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991 – 2009, složka Obec Konojedy (17C). Historie obce: <http://www.konojedy.cz/historie-obce/> [25.3.2009].

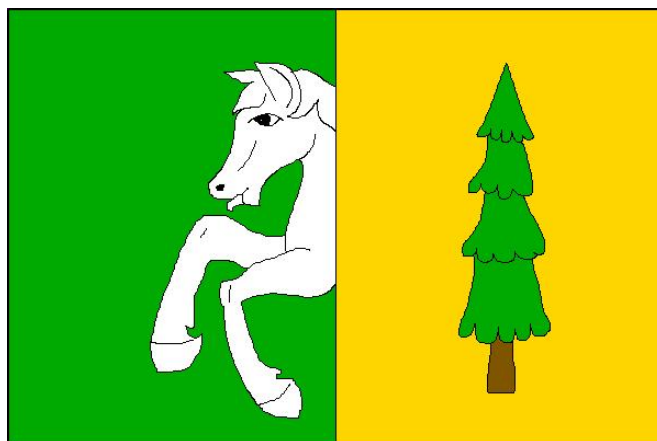
nikoli v polovině, ale ve třech čtvrtinách směrem od žerdi. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii tuto žádost projednal 26. 2. 2000, a rozhodl se ji nedoporučit, protože nelze použít barvu na barvu, tedy v modrém štítě zelený strom. Zároveň obci doporučil použít místo modré tinktury zlatou a u vlajky pak dělení v polovině. Autor návrhy v tomto smyslu přepracoval a zastupitelstvo je schválilo 21. 3. 2000. O jejich udělení pak zažádalo dne 22. 3. 2000. Podvýbor tuto žádost projednal 19. 4. 2000, s kladným výsledkem.

Znak: Zeleno-zlatě polcený štít, vpravo z poltící linie vyniká přední část stříbrného koně, vlevo smrk přirozené barvy. Datum rozhodnutí: **26. 5. 2000** Číslo rozhodnutí: **60**

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy, zelený a žlutý, do zeleného vyrůstá přední část bílého koně, ve žlutém u středu listu zelený smrk s hnědým kmenem. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **26. 5. 2000** Číslo rozhodnutí: **60**

Obrázek 47 - znak obce Konojedy

Obrázek 48 - vlajka obce Konojedy

Odůvodnění: Část koně je mluvícím znamením evokujícím název obce. Zelená tinktura poloviny štítu a figura smrku připomínají husté, převážně smrkové lesy, obklopující obec. Vlajka opakuje figury znaku.

Kostelní Hlavno¹⁴³

Stručná historie obce: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1189, kdy její část, spolu s dalšími vesnicemi, daroval Hroznata z Peruce, zvaný Crispus, Řádu rytířů sv. Jana Jeruzalémského, tedy johanitům. Druhý díl obce, kde stávala i tvrz, byl šlechtickým statkem, kde se v držbě vystřídali např. jistý Řehoř, nebo Janda z Lysé. Ten majetek daroval částečně opět johanitům, částečně kapitule ve Staré Boleslavi. Johanité statek i tvrz a posléze i celou ves pronajímali a vystřídalo se na ní mnoho nájemců. Prvním, kdo pak

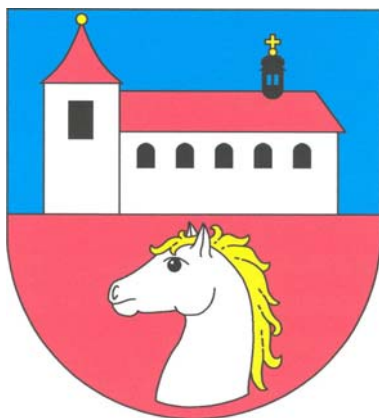
¹⁴³ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Kostelní Hlavno (18).

ves držel dědičně, byl od roku 1524 Václav Bubla z Meziklasí. Po vystřídání dalších majitelů koupil statek Hlavno v roce 1580 císař Rudolf II. a připojil jej k panství Brandýs. Pány vsi, kromě části patřící boleslavské kapitule tak byli po zbytek patrimoniální správy čeští králové. Po roce 1850 pak patrimoniální správu nahradila správa státní. Obec nesla nejdříve název Hlaven, počátkem 15. století pak Větší, nebo Veliký Hlaven, aby se tak odlišila od přilehlých obcí Hlaven malý (dnes Hlavenec) a Hlaven Rynšův (dnes Sudovo Hlavno). Konečný název Kostelní Hlavno vděčí za svůj vznik skutečnosti, že v této obci byl, na rozdíl od druhých dvou obcí, kostel.

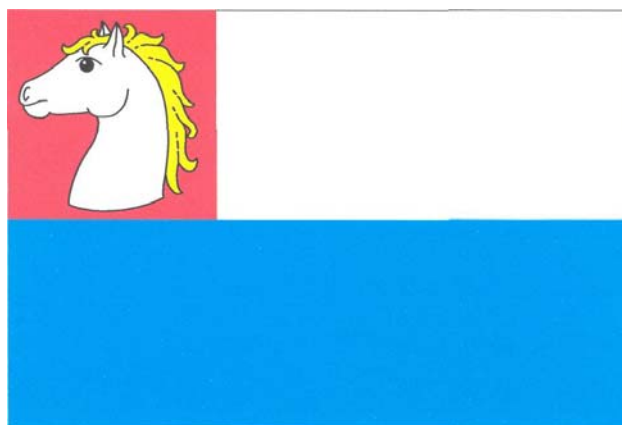
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo se na finální podobě symbolů usneslo 23. 5. 2007, žádost o jejich udělení podalo 23. 7. 2007. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 21. 11. 2007 a udělení symbolů doporučil.

Znak: V modro-červeně děleném štítě nahoře vyniká stříbrný kostel s věží vpravo. Loď s pěti obloukovými okny vedle sebe a valbovou střechou se sanktusníkem s cibulovou střechou a makovicí s křížkem, věž s oknem a jehlancovou střechou s makovicí; střechy červené, okna a sanktusník černé, makovice a křížek zlaté. Dole stříbrná koňská hlava s krkem se zlatou hřívou. Datum rozhodnutí: **30. 11. 2007** Číslo rozhodnutí: **28**

Vlajka: List tvoří červené karé s bílou koňskou hlavou s krkem se žlutou hřívou a dva vodorovné pruhy, bílý a modrý. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **30. 11. 2007** Číslo rozhodnutí: **28**

Obrázek 49 - znak obce Kostelní Hlavno

Obrázek 50 - vlajka obce Kostelní Hlavno

Odůvodnění: Kostel je heraldicky stylizovanou podobou hlavenského kostela, je mluvícím znamením a symbolizuje první část jména obce. Modrá tinktura symbolizuje oblohu a kostel je tak pomyslně umístěn do přirozeného prostředí. Druhou část názvu obce

symbolizuje koňská hlava. Červená barva pole a stříbrná hlava koně mají shodné tinktury jako erb českých králů, vlastníků obce po většinu její historie. Vlajka vychází ze znaku.

Křenek¹⁴⁴

Stručná historie obce: První písemné zmínky o obci, původně nazývané Chreník, jsou z roku 1337, kdy Janda z Hlavna a z Lysé daroval Křenek spolu s Kostelním Hlavnem Křížovníkům Svatomářským v Praze na Malé Straně. Jednalo se o zemědělskou a tržní obec, založenou při brodu přes Labe. Od počátku 16. století náležel Křenek k brandýskému panství.

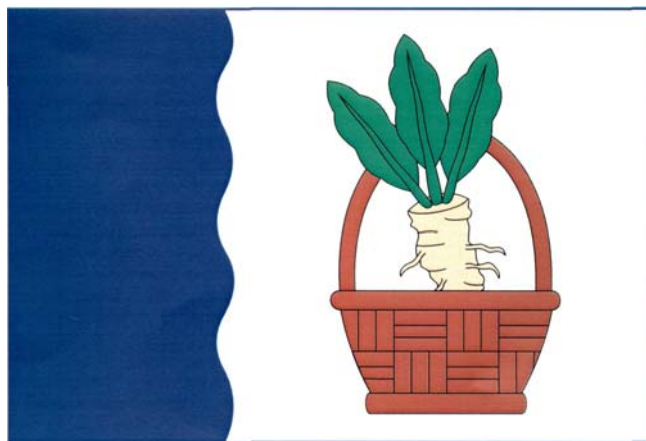
Udělení znaku a vlajky: Autor, Mgr. Jan Tejkal dodal více variant návrhu znaku. PhDr. Karel Müller, člen expertní skupiny podvýboru pro heraldiku a vexilologii doporučil čtyři z nich. Zastupitelstvo obce se na konečném návrhu znaku usneslo 3. 11. 2008. Žádost o přidělení obecní symboliky obec podala dne 5. 11. 2008. Žádost byla projednána a schválena 9. 11. 2008.

Znak: V modro-stříbrně vpravo vlnitě polceném štítě vlevo proutěný košík s kosmo nakloněným kořenem křenu se třemi listy přes držadlo, vše přirozené barvy. Datum rozhodnutí: **12. 12. 2008** Číslo rozhodnutí: **42**

Vlajka: Bílý list s žerďovým zvlněným modrým pruhem, širokým třetinu délky listu, se čtyřmi vrcholy a třemi prohlubněmi. V bílém poli hnědý proutěný košík, v něm kosmo kořen křenu se třemi zelenými listy přes držadlo košíku. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **12. 12. 2008** Číslo rozhodnutí: **42**

Obrázek 51 - znak obce Křenek

Obrázek 52 - vlajka obce Křenek

¹⁴⁴ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Křenek (prozatím nezařazeno do kartónu). Historie obce: <http://www.obeckrenek.cz/historie.htm> [15.3.2009].

Odůvodnění: Figura kořene křenu s listy představuje mluvící znamení, jenž poukazuje na název obce a připomíná její regionální vazbu k zemědělské oblasti Polabí. Figurální schéma vpravo vlnitě polceného štítu vyjadřuje polohu obce na pravém břehu řeky Labe (v místě starého převozu či brodu) a současně odkazuje také na novodobý prvek místní krajiny-Křenecké jezero. Figura proutěného košíku připomíná místní tradici košíkářství a ve spojení s figurou křene také zemědělský charakter obce. Návrh vlajky obce představuje opakování návrhu znaku.

Kunice¹⁴⁵

Stručná historie obce: Ves byla dle pověsti založena zemanem Kunou a jeho družinou v době panování knížete Boleslava v roce 970. Nejstarší písemná zmínka o obci pochází z roku 1350, kdy měl v obci majetek pražský měšťanský rod Štuků, společně s pány z Říčan a pány z Dubé. Mezi dalšími majiteli se vystřídali Slavatové z Chlumu, Reinšpergrové z Reinšperka nebo Smiřičtí. Posledními majiteli obce byli Lichtenštejnové. Obec má historicky zemědělský charakter. Kromě Kunic patří dnes do katastru obce ještě další dvě obce, Všešimy a Dolní Lomnice.

Udělení znaku a vlajky: Autorem obecních symbolů je heraldická kancelář Velebný a Fam z Ústí nad Orlicí. Zastupitelstvo návrhy schválilo 7. 4. 2004 a žádost o jejich udělení podalo 9. 4. 2004. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 15. 9. 2004, se souhlasným výsledkem.

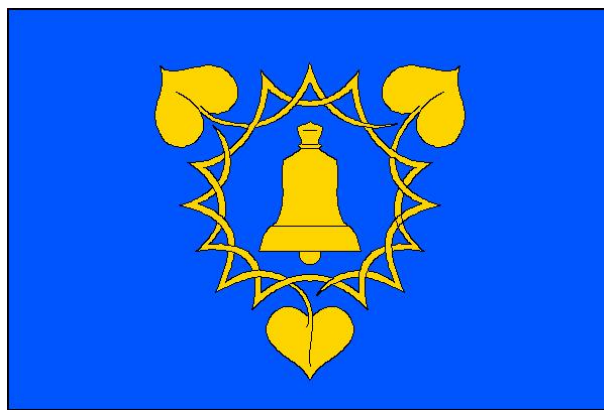
Znak: V modrém štítě zvon v trnové koruně, z níž do stran vynikají tři (2,1) lipové listy, vše zlaté. Datum rozhodnutí: **5.10.2004** Číslo rozhodnutí: **45**

Vlajka: Modrý list, uprostřed zvon v trnové koruně, ze které vyrůstají tři lipové listy (2,1), vše žluté. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **5.10.2004** Číslo rozhodnutí: **45**

¹⁴⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Kunice (19A). Historie obce: <http://kunice.eu/ou/historie.php> a <http://kunice.eu/ou/historie-macha.php> [24.3.2009].

Obrázek 53 - znak obce Kunice

Obrázek 54 - vlajka obce Kunice

Odůvodnění: Trnová koruna je atributem sv. Máří Magdalény, jíž je zasvěcen místní kostel. Figura zvonu připomíná zvon v tomto kostele, který je jeden z nejstarších v Čechách. Modrá a zlatá tinktura symbolizují místní zlatonosný potok. Tři lipové listy symbolizují dvě památné lípy a současně tři vsi, které patří do katastru obce. Vlajka přebírá figury znaku.

Květnice¹⁴⁶

Stručná historie obce: První zmínka o obci se nachází v soudní knize Starého Města pražského z roku 1358. Už v této době patřila ves pražskému patricijskému rodu Olbramoviců, kteří ji drželi až do začátku 15. století. Na konci 14. století pravděpodobně postavili v Květnici tvrz. Poté se vystřídalo v rychlém sledu několik majitelů, ale záhy byla tvrz za husitských válek dobyta pražskými husity. Další majitelé se střídali po skončení husitských válek. Delší dobu drželi ves Smiřičtí, pak krátce Albrecht z Valdštejna, a nakonec, od roku 1623 až do zániku patrimoniální správy Lichtenštejnové.

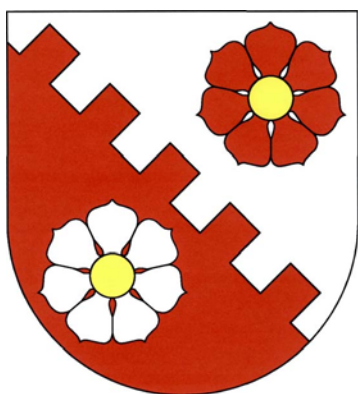
Udělení znaku a vlajky: První návrh obecních symbolů obce vypracoval akademický malíř Jan Souček dne 9. 2. 1998. Autor, který v minulosti již vypracoval symboliku obcí Sedlec-Prčice a Jirny, použil rodový znak Maternů z Květnice, možných historických držitelů obce, pouze s malou úpravou. Podle jeho sdělení dosud žijící potomci rodu „dovolí obci na její žádost erb používat.“ Žádost s tímto návrhem podala obec 12. 2. 1998 a Podvýbor pro heraldiku a vexilologii ji projednal ve dnech 4. –5. 5.1998. Zamítl ji právě z toho důvodu, že rodový znak jako znak obce použít nelze. Obec následně zvolila zvláštní postup, protože podvýboru adresovala naprosto stejnou žádost, jaká byla právě zamítnuta. Podvýbor se touto „novou“ žádostí zabýval 1. 11. 2000, ale vzhledem k tomu, že byla

¹⁴⁶ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Květnice (20).

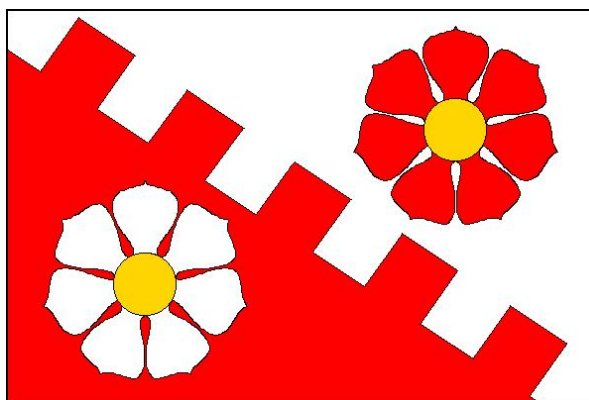
v podstatě fotokopii původní žádosti z února 1998 a neobsahovala žádné nové skutečnosti ji opět zamítl. Po delší době nechala obec vypracovat nové návrhy symboliky: modrý štít byl dělen stříbrným břevnem, dále znak obsahoval 14 zlatých květů a vodní kolo. Autor tohoto návrhu není uveden. Obec podala žádost o schválení těchto symbolů 12. 9. 2003. Podvýbor se žádostí zabýval 4. 2. 2004 a zamítl ji z následujících důvodů: „*Zobrazená figura vodního kola neodpovídá heraldické podobě, protože chybí lopatky, vlajka málo koresponduje se znakem a příliš se podobá vlajce Evropské unie.*“ Zároveň podvýbor doporučil obci obrátit se v zájmu nalezení řešení na prof. Pavla Palátu, člena expertní skupiny podvýboru. Dalším krokem obce bylo pověření Stanislava Kasíka z heraldické kanceláře Dauphin z Roudnice nad Labem vypracováním zcela nového návrhu znaku a vlajky. Tyto symboly schválilo zastupitelstvo 15. 7. 2004, a žádost o jejich schválení podalo 12. 8. 2004. Napočtvrté se dílo konečně podařilo: podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 15. 9. 2004, a to se souhlasným výsledkem. Po šesti a půl letech snažení se tak obci podařilo získat vytoužené obecní symboly. Se třemi zamítnutými návrhy je tak obec Květnice rekordmanem okresu.

Znak: Ve stříbrno-červeně kosmým cimbuřovým řezem děleném štítě dva sedmilisté květy opačných barev se zlatými středy. Datum rozhodnutí: **5. 10. 2004** Číslo rozhodnutí: **45**

Vlajka: Červeno–bíle kosmo zubatě pěti čtvercovými zuby a šesti stejnými mezerami dělený list z první osminy žerďového okraje do deváté desetiny dolního okraje listu, se zuby vysokými jednu osminu šířky listu. V žerďovém a vlajícím poli po jednom sedmilistém květu opačných barev se žlutým středem. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **5. 10. 2004** Číslo rozhodnutí: **45**

Obrázek 55 - znak obce Květnice

Obrázek 56 - vlajka obce Květnice

Odůvodnění: Kosmé dělení cimbuřím je připomínkou květnické tvrze, v jejímž areálu se rozkládá část obce. Květy jsou mluvícím znamením evokujícím jméno obce. Vlajka opakuje podobu znaku.

Lázně Toušeň¹⁴⁷

Stručná historie městyse: Nejstarší zmínka o obci pochází s roku 1293, kdy byla královským zbožím. V roce 1338 zde Karel IV. sepsal část svého životopisu, Vita Karoli. Mezi další majitele obce patřili např. páni z Michalovic, knížata minsterberská (synové Jiřího z Poděbrad) nebo Krajířové z Krajku. Obec byla roku 1547 po konfiskaci připojena ke komornímu panství Brandýs. Jako městečko je poprvé jmenována roku 1536, v 18. století je opět označována za ves. Statut městyse se obci vrátil až ve 2. polovině 19. století. Po roce 1949 Lázně Toušeň status městyse opět ztratily v souvislosti se zánikem právní subjektivity obcí. Obnoven jim byl až v říjnu 2006 na základě zákona č.234/2006 Sb.

Městys je lázněmi od roku 1868, od roku 1979 má statut lázeňského místa. Název Lázně Toušeň nese městys až od 1. 5. 1991, do té doby se jmenoval pouze Toušeň.

Udělení znaku a vlajky: Autor návrhů v archivních materiálech uveden není a nepodařilo se mi jej zjistit ani na Obecním úřadě městyse Lázně Toušeň. Z materiálů nicméně vyplývá, že autorem návrhů je nejspíše Jiří Louda. Návrh znaku projednala a schválila komise Obecního zastupitelstva 30. 1.1991. Po vydání stanoviska Archivní správy ministerstva vnitra ČR ze dne 21. 3. 1991 a po odvolání na konzultaci se členem heraldické komise ČNR, Jiřím Loudou, podalo zastupitelstvo 17. 4. 1991 žádost o udělení znaku. Tento návrh byl komisí projednán 17. 5. 1991 a byl doporučen ke schválení. Zástupcům obce bylo sděleno, že udělení znaku bude následovat po upřesnění popisu a dodání kresebného vyhotovení. Obě tyto podmínky byly splněny 22. 5. 1991 a o dva dny později byly podklady předloženy komisi. Zpráva o tomto jednání a o schválené podobě znaku byla publikována v oficiálním věstníku Anglické heraldické společnosti.¹⁴⁸ Počátkem června 1991 bylo Obecnímu zastupitelstvu zasláno Předsednictvem ČNR sdělení, týkající se ovšem staršího návrhu znaku, který byl dříve v jednání, nikoli návrhu, jenž byl projednán komisí zastupitelstva a schválen heraldickou komisí. K udělení schváleného znaku nedošlo, proto zastupitelstvo obnovilo svůj návrh na jeho udělení. Obnovení návrhu v tomto znění projednala rada zastupitelstva 5. 4. 1993. Tento návrh podala podvýboru 7. 4. 1993. Náčrt znaku vypracoval podle podoby publikované Jiřím Loudou heraldik

¹⁴⁷ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Lázně Toušeň (20A). Historie oce též: <http://www.laznetousen.cz/view.php?navezclanku=historie-mestyse&cislocclanku=2007100033> [24.3.2009], a Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, III. díl*, Praha: Libri 1998, s. 361–364.

¹⁴⁸ Jiří LOUDA, *Civic Heraldry in Czech Republic*, The Coat of Arms, Vol. IX, 1991, No. 156, s. 162–163.

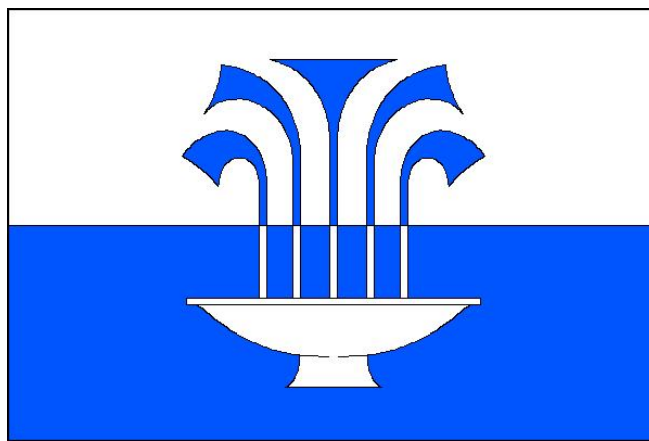
D.H.B. Cheshyre, LVO, MA, FSA, Chester Herald, z College of Arms v Londýně. Následovalo zřejmě opětovné projednání návrhu znaku heraldickou komisí a oficiální oznámení předsedy ČNR o přiznání znaku, dokumenty o tom nicméně ve složce obce chybí. Dokladem o udělení je nicméně dopis heraldické komise zastupitelstvu obce ze dne 15. 10. 1993 s popisem přiznaného znaku. O přijetí návrhu vlajky se archivní dokumenty nezmiňují, ale vzhledem k datu rozhodnutí je zřejmé, že k němu došlo při prvním jednání komise, v roce 1991.

Znak: Štít dělený, nahoře polcený. V prvním červeném poli český lev, ve druhém stříbrném poli na černé půdě modrá fontána s modrým tryskajícím pramenem. V dolním zlatém poli modré dvojité vlnité břevno. Datum rozhodnutí: **15. 7. 1993** Číslo rozhodnutí: **10**

Vlajka: Po celé délce půlené, bílo–modře, uprostřed symbol lázeňského pramene střídavých barev. Datum rozhodnutí: **6. 6. 1991** Číslo rozhodnutí: **423**

Obrázek 57 - znak městyse Lázně Toušeň

Obrázek 58 - vlajka městyse Lázně Toušeň

Odůvodnění: První pole znaku s českým lvem je připomínkou dávné držby obce českým králem a současně připomíná období let 1547–1860, kdy byla obec součástí komorního panství. Druhé pole vyjadřuje lázeňský charakter místa. Dolní část znaku znázorňuje žírnou obilnou krajinu, Zlatý prut Čech se dvěma řekami, Labem a Jizerou, které se v místě stékají. Vlajka vychází ze znaku.

Líbeznice¹⁴⁹

Stručná historie obce: První písemná zmínka o Líbeznících je z roku 1236, kdy statek villa Lubeznic věnoval král Václav I. vyšehradské kapitule, zastoupené kanovníkem

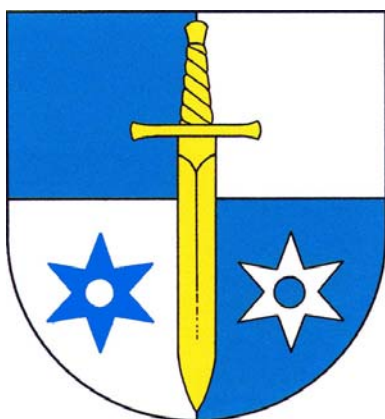
¹⁴⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Líbeznice (21B).

Marquardem. V roce 1380 je poprvé zmiňován farní kostel sv. Martina. Držiteli obce s nejdelší tradicí se stali roku 1665 Nosticové, kteří byli pány tohoto zboží až do roku 1945.

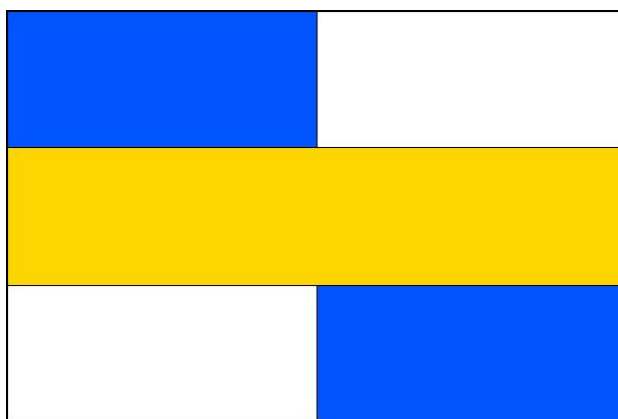
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo se na finální podobě symbolů usneslo 10. 11. 1997, žádost o jejich udělení podalo 18. 11. 1997. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 4. 5. 1998 a udělení symbolů doporučil s malou korekcí: v původním návrhu byla ostruhová kolečka ve třetím a čtvrtém poli štítu v barvě zlaté, podvýbor je ale charakterizoval jako „opačných barev“.

Znak: Modro-stříbrně čtvrcený štít. Uprostřed zlatý postavený meč, provázený ve třetím a čtvrtém poli šestihrotým ostruhovým kolečkem opačných barev. Datum rozhodnutí: **4. 6. 1998 Číslo rozhodnutí: 52**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy: horní v žerďové části modrý a ve vlající části bílý, střední žlutý, v dolní žerďové části bílý a ve vlající modrý. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **4. 6. 1998 Číslo rozhodnutí: 52**

Obrázek 59 - znak obce Líbeznice

Obrázek 60 - vlajka obce Líbeznice

Odůvodnění: Modrostříbrné čtvrcení štítu je odvozeno od hraběcího znaku Nosticů, bývalých majitelů obce. Figura meče a ostruhových koleček odkazuje na sv. Martina, jemuž je zasvěcen zdejší kostel. Vlajka vychází ze znaku.

Louňovice¹⁵⁰

Stručná historie obce: První doložené písemné zmínky o obci jsou datovány rokem 1392. Obec byla vždy domovem drobných zemědělců a řemeslníků, zejména kameníků.

¹⁵⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složky Obec Louňovice (22B) a Louňovice-vlajka (22B).

Při stavbě Národního divadla byl ze zdejšího lomu Kaménka vylomen kámen, který byl po úpravě použit jako schránka pro uložení zakládacích listin ND.

Udělení znaku a vlajky: Autor návrhů v archivních materiálech uveden není, nicméně podle informací Marie Boudové z OÚ Louňovice, které mi zaslala e-mailem 23. 4. 2009, je autorem návrhů znaku i vlajky místní výtvarník, Michael Sklář. Tento návrh byl vybrán občany ve veřejné anketě z celkového počtu 14 návrhů 6 autorů. Z materiálů, uložených v archivu PS PČR není zřejmé, kdy obecní zastupitelstvo schválilo návrh obecních symbolů a kdy podala žádost o jejich udělení. Podle výše zmíněného e-mailu z obce je datem schválení návrhu znaku 24. 3. 2002, daty žádostí pak leden 2002, respektive prosinec 2006. V případě znaku se jedná o zřejmý paradox, protože žádost o udělení znaky byla tedy podána ještě předtím, než byl znak zastupitelstvem odsouhlasen. V původně podaném návrhu byly figury sice stejné jako ve schválené verzi, ale rozdíl byl v jedné zásadní skutečnosti. Místo stříbrného břevna byl štít dělen „siluetou smíšených lesů a kamenité krajiny v přírodních barvách.“ Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se touto žádostí zabýval 27. 3. 2002 a při jejím posuzování zvolil poměrně neobvyklý postup. Nesouhlasil samozřejmě s použitím dělicího prvku štítu s odůvodněním, že podle heraldických pravidel nelze užít barvu na barvu. Místo zamítnutí žádosti a vrácení návrhu k přepracování však obci navrhl variantu znaku dělenou stříbrným břevnem, s tím, že pokud bude obec s tímto návrhem souhlasit a dodá podvýboru novou kresebnou podobu, je tímto znak schválen a obci bude doručeno rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny v tomto smyslu. Následně v nedatovaném dopise zastupitelé obce akceptují doporučení podvýboru na změnu znaku a avizují brzké doručení jeho nové grafické podoby. Vyobrazení zaslala obec podvýboru dne 3. 4. 2002 spolu s průvodním dopisem, kterým žádá o „*konečné schválení*.“ K tomu už ale samozřejmě nedošlo, protože znak ve své konečné formě byl vlastně už dopředu schválen rozhodnutím podvýboru ze dne 27. 3. 2003.

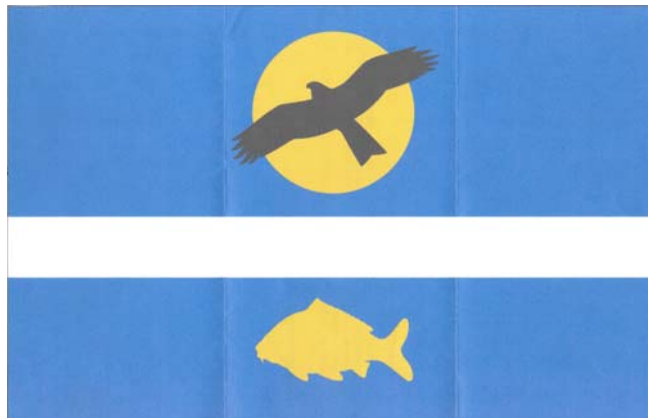
Žádost o schválení návrhu vlajky podala obec dne 27. 12. 2006. Po připomínkování podoby vlajky ze strany autora návrhu vlajky a po konzultaci s heraldiky byl zastupiteli obce Louňovice dne 23. 2. 2007 schválen konečný návrh a 15. 3. 2007 byla podána opakovaná žádost. Touto žádostí se podvýbor zabýval 9. 5. 2007, s kladným výsledkem.

Znak: V modrém štítě stříbrné břevno provázené nahoře zlatým kotoučem přeloženým kosmo letícím černým dravým ptákem, dole doleva plovoucím zlatým kaprem. Datum rozhodnutí: **9. 4. 2002** Číslo rozhodnutí: **103**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a modrý, v poměru 3:1:2. V horním modrém pruhu žluté kruhové pole přeložené černým kosmo letícím dravým ptákem, v dolním modrém pruhu žlutý kapr. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: 29. 5. 2007 Číslo rozhodnutí: 20

Obrázek 61 - znak obce Louňovice

Obrázek 62 - vlajka obce Louňovice

Odůvodnění: Figura luňáka je mluvícím znamením evokujícím název obce. Figura slunečního kotouče připomíná místní prosluněné přírodní podmínky. Stříbrné břevno je symbolem kamene z přilehlých lomů, odkazem na žulu a tradiční kamenictví. Modrá tinktura štítu a figura kapra jsou připomínkou místních rybníků a rybníkářství. Vlajka opakuje figury znaku.

Máslovice¹⁵¹

Stručná historie obce: První písemná zmínka o vsi je z roku 1052, kdy kníže Břetislav I. daroval několik zdejších poddaných nově založenému klášteru ve Staré Boleslavi. Roku 1298 daroval tehdejší držitel, Vojtěch z Poděhus, ves oltáři sv. Víta na Pražském hradě. Církevní držba přetrvala i husitské války, a trvala až do roku 1706, kdy kapitula obec prodala Karlu Josefu Voračickému, který ji připojil ke statku Chvatěruby. Poslední vrchností se stali roku 1818 Stallburkové, kteří spojili chvatěrubský statek se statkem Panenské Břežany. Název obce je rodového původu a je odvozen od osobního jména Máslo, stařešiny rodu Maslovičů.

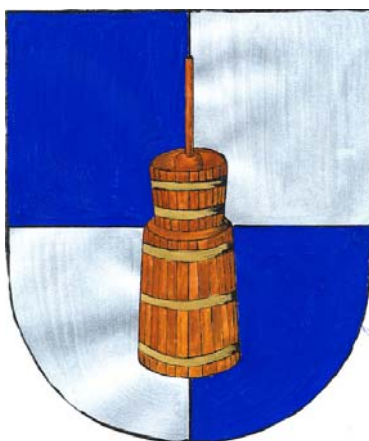
Udělení znaku: Autory znaku jsou Michal Morovian a starostka obce, ing. Vladimíra Sýkorová. Zastupitelstvo schválilo návrh znaku 22. 9. 1997, a žádost o jeho udělení podalo

¹⁵¹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Máslovice (23C). Historie obce též: <http://www.maslovice.cz/index.php?idh=2&idv=18&idc=21> [23.3.2009].

26. 9. 1997. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii tuto žádost projednal 1. 10. 1997, s kladným výsledkem.

Znak: V modro-stříbrně čtvrceném štítě dřevěná máselnice přirozených barev. Datum rozhodnutí: **17. 10. 1997** Číslo rozhodnutí: **41**

Vlajka: Obec nemá vlajku. K tomu vyjádření starostky obce a spoluautorky návrhu obecního znaku, ing. Vladimíry Sýkorové ze dne 23. 3. 2009 na můj dotaz, proč obec o vlajku nezažádala: „Nevím, proč jsme nepožádali o prapor. Nepřišlo nám to důležité. Jeho výroba není levná a stejně bychom ho nepoužívali. Znak našim potřebám postačuje.“

Obrázek 63 - znak obce Máslovice

Odůvodnění: Základem znaku je jádro erbu vladyckého rodu Voračických z Paběnic, jedněch z historických vlastníků obce. Máselnice je pak mluvícím symbolem, evokujícím název obce.

Měšice¹⁵²

Stručná historie obce: Podle důvodové zprávy autora návrhů obecní symboliky je obec doložena již k roku 1294. Poté prameny dlouho mlčí. Až roku 1400 dokladují jako majitele vsi staroměstského měšťana Vaňka Duršmída. Za husitských válek zabrali Měšice pražané, od nich je dostal do správy Jan z Kněževsi a vzápětí Matěj od Mouřenínů. Tehdy, v roce 1434 je poprvé připomínána místní tvrz. O dva roky později připadl majetek opět Duršmídovi, jemuž právo držby potvrdil i císař Zikmund. Při této příležitosti se dozvídáme o původních majitelích osady, jimiž byli křížovníci Matky Boží z Malé Strany, tedy johanité. Roku 1454 získal ves směnou Zdeněk ze Šternberka, jemuž král Jiří držbu potvrdil s podmínkou, že po jeho smrti se majetek vrátí johanitům. Smlouva byla ale

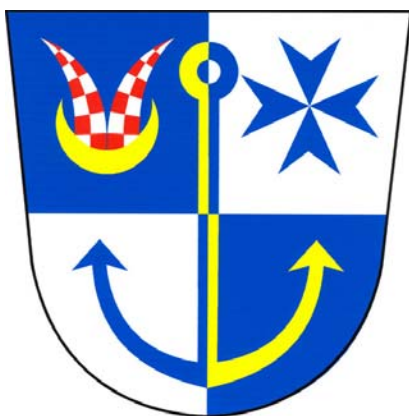
¹⁵² Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Měšice (24).

panským odbojem v roce 1467 anulována, a vsi se zmocnilo Staré Město pražské. O rok později mu byla obec zkonfiskována a poté vystřídala více šlechtických majitelů. Od roku 1651 pak obec s krátkou přestávkou patřila Nosticům, a to až do zániku patrimoniální správy. Nosticové zde nechali vystavět honosný barokní zámek, který projektoval A. Haffenecker. Zde bydlel jako vychovatel rodiny Nosticů v letech 1776–1785 J. Dobrovský a na této budově byl také v roce 1775 instalován první bleskosvod v Čechách.

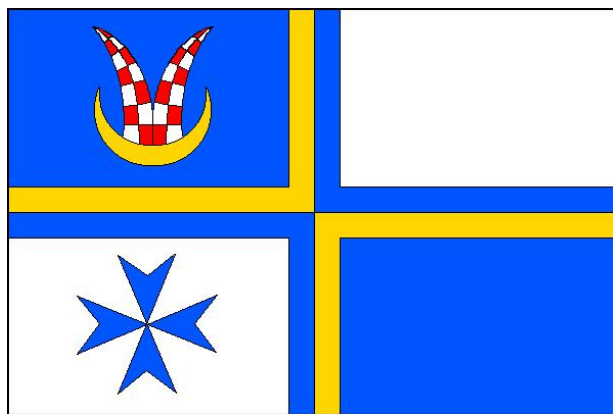
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů obecních symbolů je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Symboly schválilo zastupitelstvo 29. 4. 2002 a o jejich udělení zažádalo 20. 5. 2002. Zároveň obec poslala žádost o zastupování členu expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karlu Müllerovi. Tento první návrh se od později přijatého lišil v tom, že tinktura 2. pole štítu byla červená a v poli byl bílý maltézský kříž. U vlajky pak bylo dolní žerďové pole prázdné a bílý maltézský kříž se nacházel v dolním vlajícím poli. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 12. 2. 2003 a rozhodl se ji předsedovi Poslanecké sněmovny nedoporučit, protože v návrhu znaku i vlajky byl použit symbol existujícího řádu Maltézských rytířů. Obec tedy vyzvala autora, aby návrh dle doporučení podvýboru přepracoval. O schválení přepracovaného návrhu pak zažádala 14. 3. 2003. Touto novou žádostí se podvýbor zabýval 16. 4. 2003, se souhlasným závěrem.

Znak: V modro-stříbrně čtvrceném štítě zlato-modře čtvrcená kotva, v 1. poli zlatý stoupající půlměsíc se dvěma vyrůstajícími stříbrno-červeně šachovanými rohy, ve 2. poli modrý maltézský kříž. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Vlajka: Žluto-modře čtvrceným středovým křížem modro-bíle čtvrcený list. V horním žerďovém poli žlutý půlměsíc cípy nahoru se dvěma vyrůstajícími bílo-červeně šachovanými rohy. V dolním žerďovém poli modrý maltézský kříž. Ramena středového kříže jsou široká jednu osminu šířky listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Obrázek 64 - znak obce Měšice

Obrázek 65 - vlajka obce Měšice

Odůvodnění: Obecní symboly vycházejí především z erbu Nosticů, významných vlastníků obce. Maltézský kříž upomíná na vlastníky nejstarší, řád johanitů. Vlajka vychází ze znaku.

Mratín¹⁵³

Stručná historie obce: První písemná zmínka o existenci obce pochází z roku 1372 a týká se Johana z Mratína. Před rokem 1434 je v obci zmiňována tvrz. Obec byla původně majetkem pražské kapituly a do roku 1765 byla samostatným statkem. Často měnila majitele. Roku 1547 ji král Ferdinand I. připojil ke komornímu Brandýsu nad Labem. Mezi pozdější významné majitele patří Alžběta Konstancie z Oppersdorfu, Jan Šebestián z Pöttingu nebo jezuitská kolej u sv. Ignáce na Novém Městě pražském. Posledními vlastníky obce byli Nosticové. Hrabě Ervín Nostic v obci v letech 1858–1859 vybudoval v té době jeden z největších cukrovarů v Čechách. Místní zajímavostí je státem chráněný strom, kaštan, stojící u kaple sv. Archanděla Michaela.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaků a vlajky byl heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Z předložených návrhů vybralo zastupitelstvo na zasedání dne 8. 7. 2002 návrh konečný a o jeho schválení požádalo podvýbor s velkou prodlevou 5. 9. 2006. Na můj e-mailový dotaz, proč tomu tak bylo, mi odpověděl 6. 4. 2009 starosta obce, Ing. Jiří Falek: „Problém ohledně délky doby prodlení mezi schválením a následným požádáním spočívá v tom, že tehdejší zastupitelstvo uvažovalo o duplicitním návrhu znaku od jiného zpracovatele, ale nikdy se k tomu nedostalo, resp. rad a kritiků bylo plno, ale nikdo nepřiložil ruku k dílu, resp. nikdo neřekl nic konkrétního a také nikdo nepřišel s nějakým

¹⁵³ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Mratín (25B).

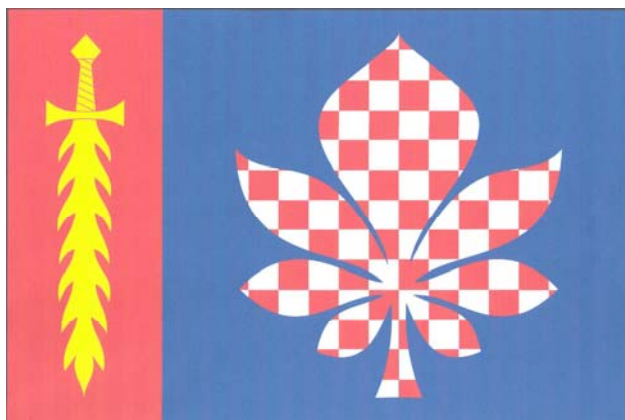
návrhem dalšího zpracovatele. Další věcí bylo, že teprve dodatečně jsme od původního zhotovitele získali znak v digitální formě včetně bližšího určení barev. Navíc v té době jsme byli plně vytíženi realizací splaškové kanalizace a znak nebyl tedy prioritní. Teprve při bilancování činnosti volebního období před dalšími volbami se celá věc dořešila“. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii tuto žádost projednal 13. 12. 2006, s kladným výsledkem.

Znak: V modrém štítě pod červenou hlavou s položeným zlatým plamenným mečem vztyčený stříbrno-červeně šachovaný list jírovce. Datum rozhodnutí: **19. 1. 2007** Číslo rozhodnutí: **15**

Vlajka: List tvoří červený žerďový pruh se žlutým plamenným mečem hrotem dolů, široký jednu čtvrtinu délky listu a modré pole se vztyčeným bílo-červeně šachovaným listem jírovce. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **19. 1. 2007** Číslo rozhodnutí: **15**

Obrázek 66 - znak obce Mratín

Obrázek 67 - vlajka obce Mratín

Odůvodnění: Motiv listu jírovce (kaštanu) připomíná zdejší památný strom. Plamenný meč je atributem sv. Archanděla Michaela, jemuž je zasvěcena zdejší kaple. Tinkтуры znaku jsou převzaty z erbu zdejších významných vlastníků, hrabat Nosticů. Vlajka opakuje figury znaku.

Mukařov¹⁵⁴

Stručná historie obce: Mukařov dostal své jméno od zakladatele Mukara, člena knížecí družiny ve 12. století. Když se ve vojsku krále Vladislava vyznamenali vojáci Ondřej, Kubjata, Hlaváč, Myška, Srba a Mukar, dostalo se jim od krále v Černém lese manských

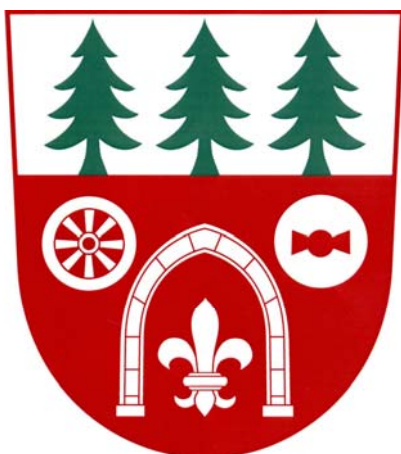
¹⁵⁴ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Mukařov (prozatím nezařazeno do kartónu). Historie obce: http://www.3in.biz/pls/acm/acmif_felay.frm [15.3.2009].

úředlů, na nichž tito vojáci ve 12. století založili po sobě pojmenované dvorce a tvrze. První údaj o obci Mukařov pochází z roku 1318. Mukařov náležel před husitskými válkami k panství říčanskému, později k panství Kostelec nad Černými lesy. Vlastníky byli páni z Kostelce, Slavata z Chlumu a Košumberka a komora královská. Roku 1558 prodala Komora královská statek Kostelec nad Černými lesy panu Jaroslavu Smiřickému. K tomuto panství patřila i obec Buda-Mukařov, Srbín, Žernovka. Smiřičtí drželi panství až do bělohorské bitvy. Po prohrané bitvě na Bílé Hoře bylo panství zabráno císařem a později prodáno Albrechtovi z Valdštejna, který jej roku 1623 prodal knížeti Karlu Lichtenštejnovi, jehož rodu zůstalo panství až do pozemkové reformy po první světové válce. Díky zkáze, kterou přinesla Mukařovu třicetiletá válka se jeho vývoj na dlouho dobu zastavil. Pomalý opětový rozvoj osídlení, související s místní farou a kostelem, je datován do počátku 19. století. Avšak ještě na přelomu 19. a 20. století čítala obec pouze 11 domů. Nová etapa rozvoje Mukařova nastává až po 1. světové válce.

Udělení znaku a vlajky: Autor, Mgr. Jan Tejkal dodal více variant návrhu znaku. PhDr. Karel Müller, člen Podvýboru pro heraldiku a vexilologii, doporučil šest jednodušších z nich. Zastupitelstvo obce se na konečném návrhu znaku usneslo 9. 9. 2008. Žádost o přidělení obecní symboliky obec podala dne 12. 9. 2008. Žádost byla projednána a schválena 19. 11. 2008.

Znak: Ve stříbrno-červeně zvýšeně děleném štítě nahoře tři vyrůstající zelené smrky, dole lilie v prázdném kamenném gotickém oblouku, provázeném nahoře vpravo vozovým kolem, vlevo mlýnským kamenem s prázdným otvorem po kypřici, vše stříbrné. Datum rozhodnutí: **12. 12. 2008** Číslo rozhodnutí: **42**

Vlajka: List tvoří dva vodorovné pruhy, bílý a červený. Do bílého pruhu tři vyrůstající zelené smrky. V červeném pruhu v prázdném kamenném gotickém oblouku lilie. Oblouk je provázen v horní polovině pruhu vozovým kolem a mlýnským kamenem s prázdným otvorem po kypřici, vše bílé. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **12. 12. 2008** Číslo rozhodnutí: **42**

Obrázek 68 - znak obce Mukařov

Obrázek 69 - vlajka obce Mukařov

Odůvodnění: Heroldská figura zvýšeného vodorovného dělení štítu je odvozena z původního zlato-červeně děleného rodového znamení Lichtenštejnů, majitelů černokosteleckého panství, k němuž všechny místní části dnešní obce po staletí náležely. Figura trojice smrků vyjadřuje lokalizaci obce v lesní krajině a její založení na manském údělu v Černém lese, přičemž počet smrků koresponduje s počtem místních částí obce (Mukařov, Srbín a Žernovka). Figura lilie představuje mariánský atribut a jako taková odkazuje na významnou stavební památku v Mukařově, kostel Nanebevzetí Panny Marie a současně navazuje také na mukařovskou farní pečeť. Figura prázdného gotického kamenného oblouku rovněž odkazuje na mukařovský kostel –především na architekturu a stavební styl jeho současné podoby. Zároveň však připomíná i bohatou tradici kamenolomů a opracování kamene na území jednotlivých místních částí obce. Figura vozového kola představuje symbol tranzitní polohy obce na křižovatce historických cest a připomíná v historických místopisech zmiňovaný zájezdní hostinec Buda. Figura žernovu je tzv. mluvícím znamením, vyjadřujícím místní název Žernovka a současně připomínkou těžby kamene na území obce. Návrh vlajky obce představuje opakování návrhu znaku.

Nová Ves¹⁵⁵

Stručná historie obce: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1455. V 16. století patřila ves rodu Vančurů, poté Smiřickým. Po roce 1621 byl majetek Jana Albrechta Smiřického včetně vsi zkonfiskován, a obec byla připojena k panství brandýskému. Do roku 1621 patřila ves k farnosti Kojetice a později Kostelec nad Labem. Náležela k tvrzi Jiřické a součástí byly rybníky Žebrák a Dlouhý.

¹⁵⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Nová Ves (27).

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů obecních symbolů je Mgr. Jan Tejkal. Varianty návrhů byly předem konzultovány s členem expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karlem Müllerem, který ve svém stanovisku ze 27. 5. 2008 některé z nich doporučil k přijetí. Jmenovitě se jednalo o varianty s figurou lví tlapy nebo orlího spáru, které naznačovaly historickou provázanost obce s komorním panstvím Brandýs. Zastupitelstvo se tímto doporučením nicméně neřídilo a schválilo návrhy jiné. Žádost o jejich udělení podalo 16. 6. 2008. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 17. 9. 2008, s kladným výsledkem.

Znak: Ve zlato-modře zvýšeně děleném štítě nahoře položený klíč zuby doleva a nahoru, pod ním položený meč, dole vyrůstající tři obilné klasy, prostřední se dvěma listy, krajní s jedním listem ke středu, vše opačných barev. Datum rozhodnutí: **22. 10. 2008** Číslo rozhodnutí: **39**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy, žlutý, modrý a žlutý, v poměru 1:3:1. Z dolního žlutého pruhu vyrůstají do modrého pruhu tři žluté obilné klasy, prostřední se dvěma listy, krajní s jedním listem ke středu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **22. 10. 2008** Číslo rozhodnutí: **39**

Obrázek 70 - znak obce Nová Ves

Obrázek 71 - vlajka obce Nová Ves

Odůvodnění: Figury klíče a meče představují atributy sv. Petra a Pavla, kterým je zasvěcena zdejší kaple. Figura trojice obilných klasů symbolizuje historicky rolnický charakter obce a její polohu v zemědělské krajině Polabské nížiny. Vlajky opakuje některé figury znaku.

Nový Vestec¹⁵⁶

Stručná historie obce: Původní obec Vesce vznikla pravděpodobně ve 14. století a ležela jihovýchodně od současné obce Nový Vestec. Záhy v obci nabyla podílu staroboleslavská kapitula. V roce 1684 byly Vesce na popud Rudolfa II. vystěhovány, protože překážely v lovu na císařských pozemcích. Stavení byla vykoupena a zůstala stát a ještě v roce 1708 byly jejich zbytky viditelné. Ves byla obnovena roku 1777, založena o něco severovýchodněji a pojmenována Nový Vestec. V roce 1777 bylo nejen na Brandýsku založeno či obnoveno více osad se stejným záměrem-zlepšit zemědělskou produkci na císařských pozemcích a zajistit pracovní síly do rozsáhlých císařských lesů. Zároveň byla snaha zmírnit tehdejší sociální nepokoje-selské bouře, které nastaly po velkém hladomoru v letech 1771–1772, kdy vymřela desetina obyvatel Čech (250 000 lidí). Z dalších osad v okolí vznikly nebo byly obnoveny např. Otradovice a Káraný.

Udělení znaku a vlajky: Zastupitelstvo obce se na návrhu znaku autora Mgr. Jana Tejkala usneslo 11. 6. 2008. Žádost o schválení návrhu obecní symboliky obec podala dne 2. 7. 2008. Tento návrh se od návrhu, který byl nakonec schválen, lišil: „*Ve čtvrceném štítě v prvním zeleném poli zlatý dubový list, druhé a třetí pole zlato-modře šachované, ve čtvrtém zeleném poli dvě zlatá vlnitá břevna.*“ Figurální kompozice čtvrceného štítu se dvěma šachovými poli byla převzata z erbu Popelů z Vesce. Dalším hlediskem přijetí tohoto návrhu zastupitelstvem byla skutečnost, že čtvrcený znak obce bude heraldicky zajímavý a v kontextu regionálních znaků jedinečný a nezaměnitelný. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 17. 9. 2008 a nedoporučil ji právě z důvodu neodůvodněného čtvrcení štítu. Zamítl opakování 2. a 3. pole znaku, a vyslovil názor, že figury z 1. a 4. pole lze umístit do jednoho pole.

Mgr. Jan Tejkal vypracoval upravené varianty návrhu znaku, které nechala obec předem posoudit PhDr. Karlu Müllerovi, členu expertní skupiny podvýboru. Ten ke všem variantám návrhu vyjádřil souhlasné stanovisko, a doporučil jeden z nich. Tento návrh byl schválen zastupitelstvem obce 13. 10. 2008. Dne 17. 10. 2008 pak obec podala novou žádost o schválení obecních symbolů. Tato žádost byla podvýborem pro heraldiku a vexilologii projednána a schválena 9. 11. 2008.

Znak: V zeleném štítě se zlato-modře šachovanou levou čtvrtí nahoře vztyčený dubový list, dole dvě vlnitá břevna, vše zlaté. Datum rozhodnutí: **12. 12. 2008** Číslo rozhodnutí: **42**

¹⁵⁶ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Nový Vestec (prozatím nezařazeno do kartónu). Historie obce: <http://novyvestec.cz/historie.html> [15.3.2009].

Vlajka: List tvoří čtyři vodorovné pruhy, zelený, vlnitý žlutý, vlnitý zelený a zvlněný žlutý, v poměru 5:1:1:1. Zvlněné pruhy mají tři vrcholy a dvě prohlubně. V žerďové polovině horního zeleného pruhu žlutý vztyčený dubový list. V horní vlající čtvrtině žluto-modře (4 x 6) šachované pole. Poměr délky k šířce listu je 2:3. Datum rozhodnutí:

12. 12. 2008 Číslo rozhodnutí: 42

Obrázek 72 - znak obce Nový Vestec

Obrázek 73 - vlajka obce Nový Vestec

Odůvodnění: Dubový list vyjadřuje geografii i historii obce, když v sobě spojuje vyjádření polohy obce u lesa a historické události, kdy byla ves v souvislosti s císařským lovištěm zrušena a posléze po necelých sto letech obnovena jako Nový Vestec, a kromě toho připomíná také místní zvoničku zhotovenou ze dřeva stoletého dubu. Šachované pole je převzato ze čtvrceného erbu Popelů z Vesce, o nichž většina badatelů usuzuje, že se psávali právě podle zboží v někdejším Vesci. Dvojice vlnitých břevien představuje vyjádření geografické polohy obce při soutoku řek Labe a Jizery. Vlajka obce představuje doslovné opakování znakového štítu.

Nučice¹⁵⁷

Stručná historie obce: První zmínka o obci je z roku 1422. Původní název Vnučice označoval ves lidí Vnukových, ale časem jménu lidé přestali takto rozumět, „V“ ve jméně pociťovali jako chybu a ves mylně označovali jako Nučice. To už obci zůstalo. Po větší část své historie patřila do černokosteleckého panství a jejími pány tedy byli např. Smiřičtí nebo Lichtenštejnové.

¹⁵⁷ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Nučice (28A). Historie obce: <http://orion.gc-system.cz/obec-nucice.cz/historie/> [21.3.2009].

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů symbolů je Mgr. Jan Tejkal. Varianty návrhů byly předem konzultovány s členem expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karlem Müllerem, který ve svém stanovisku ze 4.3.2007 některé z nich doporučil k přijetí. Zastupitelstvo schválilo návrhy 16.4.2007 a žádost o jejich udělení podalo 19. 4. 2007. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 12. 9. 2007, se souhlasným závěrem.

Znak: Ve zlato-červeně děleném štítě červeno-stříbrně dělený kůl, v něm nahoře zlatý jehličnatý strom, dole červený kvádřovaný pilíř s patkou a deskou. Datum rozhodnutí:

9. 10. 2007 Číslo rozhodnutí: 25

Vlajka: Žluto-červeně šachovaný list (2 x 3), dolní střední pole bílé. V horním červeném poli žlutý jehličnatý strom, v bílém červený kvádřovaný pilíř s patkou a deskou. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **9. 10. 2007 Číslo rozhodnutí: 25**

Obrázek 74 - znak obce Nučice

Obrázek 75 - vlajka obce Nučice

Odůvodnění: Červená a zlatá tinktura odkazuje na erb Lichtenštejnů, majitelů černokosteleckého panství, pod které obec spadala. Kůl v červené a stříbrné barvě je odvozen z erbu Střelů z Rokyc, někdejších majitelů části obce (v podstatě jen hospody), zvané Střelovka. Figura jehličnatého stromu symbolizuje rozsáhlé lesy v okolí obce, červený kvádřovaný sloup je pak připomínkou těžby červeného nučického pískovce (byl z něj postaven např. Sázavský klášter, hradby v Českém Brodě aj.). Vlajka opakuje figury znaku.

Nupaky¹⁵⁸

Stručná historie obce: Obec je doložena od roku 1380. Před husitskými válkami náležela zčásti vyšehradské kapitule, zčásti majitelům zdejšího dvora. Během husitských válek

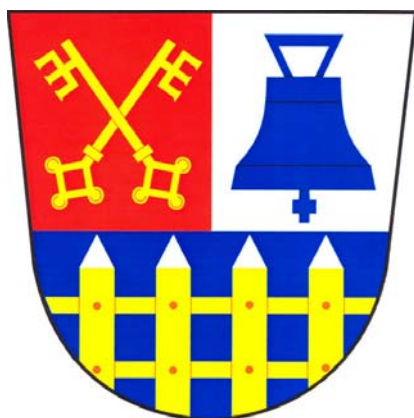
¹⁵⁸ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Nupaky (28A).

držel celou osadu Jan Dubeč z Nupak. Patrně někdy v té době byla vybudována zdejší tvrz (dnes zaniklá, naposledy připomínána roku 1651), na které seděl k roku 1451 vladyka Štěpán z Novosedel. Od roku 1514 náležely Nupaky ke Kolodějím. Při dělení panství připadla ves Albrechtu Rousovi z Vražkova, jehož rod ji podržel až do stavovského povstání. Roku 1623 byla obec zkonfiskována a prodána Lichtenštejnům. Jako součást uhříněveského panství ji tito drželi až do zániku patrimoniální správy.

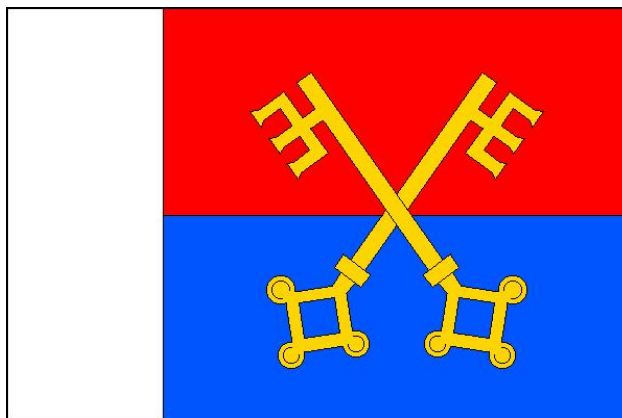
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo schválilo návrhy 26. 6. 2002 a žádost o jejich udělení podalo 11. 7. 2002. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 16. 4. 2003, s kladným výsledkem.

Znak: Dělený štít, horní pole červeno-stříbrně polcené, vpravo zkřížené vztyčené zlaté gotické klíče, vlevo modrý zvon se závěsem, v dolním modrém poli zlatý plot se stříbrnými hroty. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Vlajka: List tvoří bílý žerďový pruh široký jednu čtvrtinu délky listu a dva vodorovné pruhy, červený a modrý, přes ně zkřížené žluté gotické klíče. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Obrázek 76 - znak obce Nupaky

Obrázek 77 - vlajka obce Nupaky

Odůvodnění: Figura zvonu připomíná zdejší zvoničku. Dva klíče v červeném poli připomínají vyšehradskou kapitolu, nejstaršího doloženého vlastníka obce. Figura plaňkového plotu je převzata z erbu předbělohorských vlastníků, Rousů z Vražkova (plot je rovněž symbolem vesnice). Z jejich erbu pochází i modrá a stříbrná tinktura, modrá pak rovněž evokuje potok protékající vesnicí. Vlajka vychází ze znaku.

Odolena Voda¹⁵⁹

Stručná historie města: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1352. Obec byla v minulosti zvána též Odolenova Voda, Vodolina Voda, Odolena Vodis nebo Vodolka. Do husitských válek byla majetkem kapituly při kostele sv. Víta na Pražském hradě, potom se jí zmocnilo Staré Město pražské. Roku 1547 mu byla ves s podstatnou částí ostatního majetku zkonfiskována Ferdinandem I. za účast na rebelii. Ves byla následně odprodána rodu Sekerků ze Sedčic. Těm byl majetek zkonfiskován v souvislosti se stavovským povstáním a roku 1623 byla Odolena Voda odprodána Lobkovicům. Ti ji po půl století směnili za jiný majetek jezuitské koleji při kostele sv. Klimenta na Starém Městě pražském, která ves držela až do zrušení řádu. Dalšími majiteli byli pánové z Riese-Stallburg, a nakonec v 1. polovině 20. století Ferdinand Bloch-Bauer. Dynamický rozvoj Odolena Vody je spojen s vybudováním letecké továrny Aero v roce 1953. Statut města má Odolena Voda až od roku 1998.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je páter Pavel Kuneš, důvodovou zprávu a popis znaků zpracoval Mgr. Pavel Sedláček z Národního archivu v Praze. Návrhy byly předem konzultovány s členem expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karlem Müllerem. Zastupitelstvo schválilo návrhy 16. 2. 1998 a žádost o jejich udělení podalo 23. 2. 1998. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 8. 4. 1998, se souhlasným závěrem.

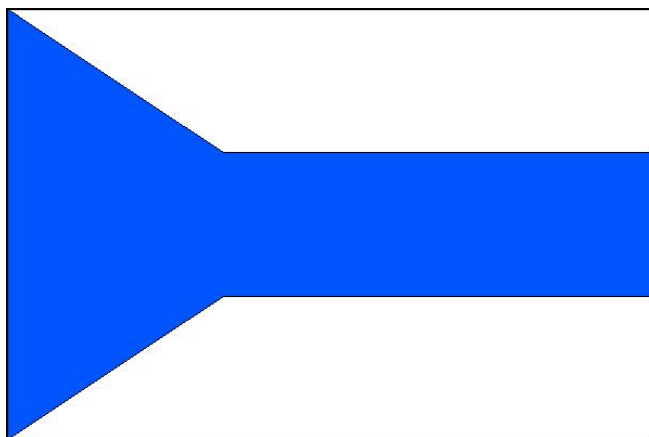
Znak: V modrém štítě pod stříbrným křídlem ze zlaté kotvy vyrůstající latinský kříž.
Datum rozhodnutí: **4. 6. 1998** Číslo rozhodnutí: **51**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy: bílý, modrý a bílý v poměru 2:1:2. Modrý pruh se v žerďové třetině rozšiřuje v modrý žerďový klín. Poměr šířky k délce listu je 2:3.
Datum rozhodnutí: **4. 6. 1998** Číslo rozhodnutí: **51**

¹⁵⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Odolena Voda (29). Historie obce: <http://www.odolnavoda.cz/cs/o-odolene-vode/historie/> [21.3.2009], a Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, IV. díl*, Praha: Libri 2000, s. 549–552. Odůvodnění znaku: <http://www.odolnavoda.cz/cs/o-odolene-vode/zakladni-informace/> [21.3.2009].

Obrázek 78 - znak města Odolena Voda

Obrázek 79 - vlajka města Odolena Voda

Odůvodnění: Znak připomíná historii i současnost Odolena Vody. Historická Odolena Voda je tu zastoupena zlatým kotvicovým křížem, atributem svatého Klimenta, jemuž je zasvěcen místní barokní kostel. Stříbrné křídlo, uznávaný atribut letectví, odkazuje na modernější tvář Odolena Vody, spojenou s leteckým průmyslem a s více než padesátiletou existencí továrny Aero. Propojení historie a současnosti je zdůrazněno umístěním obou symbolů ve společném neděleném štítě, jehož modrá barva asociující vodu naznačuje původ místního jména.

Ondřejov¹⁶⁰

Stručná historie obce: Ondřejov vznikl původně jako dvorcová osada na panství pánů z Dubé. Začátkem 13. století se rozrostla ve vesnici, v roce 1428 už je jmenován Ondřejov jako městečko. Informace ohledně tohoto povýšení a případného privilegia chybí, Kuča ale uvádí, že „roku 1745 Marie Terezie na prosbu Karoliny Khevenhüllerové povýšila ves *znovu* na městečko, dala mu soud, radnici a 4 výroční trhy a současně (nebo do roku 1747) i znak.“¹⁶¹ V historii se v okolí městečka dobývalo stříbro. Jméno obce pochází pravděpodobně od zakladatele, některého z pánů z Dubé. Městečko leželo na tzv. Staré zemské cestě, a často bylo sužováno nájezdy lapků, k nimž patřil mj. i zemský škůdce Mikuláš Zúl. Po pánech z Dubé získali ves postupně Kostkové z Postupic, Šelenberkové a Valdštejnové. Místní známá hvězdárna byla založena v r. 1898 J.J.Fričem jako soukromá, ale 28. 10. 1928 ji majitel věnoval Karlově univerzitě. Po 2. světové válce zde vznikl Astronomický ústav ČSAV. Ondřejov ztratil někdy v průběhu doby status městyse,

¹⁶⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Ondřejov (29B). Historie obce: <http://www.obcondrejov.cz/index.php?nid=2668&lid=CZ&oid=310632> [21.3.2009].

¹⁶¹ Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, IV. díl*, Praha: Libri 2000, s. 678.

Historický lexikon obcí jej uvádí jako obec už roku 1869. Status obce mu zůstal i po změnách v roce 1949. Tehdy zákonem č. 279 ztratily obce právní subjektivitu, která přešla na Národní výbory a Ondřejovu nebyl Městský národní výbor přiznán. Obec o obnovení statutu městyse dodnes nezažádala.

Udělení znaku a vlajky: Jedná se o znak historický, podle Widimského není známo, kdy byl městu přidělen.¹⁶² Podle Čarka byl znak přidělen Ondřejovu snad zároveň s jeho povýšením na město, tedy v listopadu 1745, nejpozději ovšem v roce 1747.¹⁶³ Podle informace, kterou uvedla obec v žádosti o přidělení znaku byl tento přidělen obci Marií Terezií tzv. dvorským dekretem dne 10. 11. 1745. Zastupitelstvo se usneslo 1. 2. 2001, že starosta podá žádost o udělení znaku v souladu s §5 zákona č.128/200 Sb. Tato žádost byla podána 5.2.2001. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se jí zabýval 31. 10. 2001, a rozhodl, že vzhledem ke skutečnosti, že obec již historický znak má, není třeba jej opět udělovat. Po čase obec pocítila potřebu doplnit obecní znak i vlajkou, a znak jako takový zmodernizovat, tedy pořídit jeho moderní kresebnou podobu a zažádat podvýbor o stanovení blasonu. Autorem variant návrhů vlajky (celkem 9 variant) a současné kresebné podoby znaku je Mgr. Jan Tejkal. Návrhy předem posoudil člen expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karel Müller. Doporučil dvě z variant a navrhl jejich zjednodušení. Zastupitelstvo tyto symboly schválilo 12. 11. 2007 a 22. 11. 2007 podalo žádost o jejich přidělení. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 5. 3. 2008, doporučil udělit vlajku a stanovil blason historického znaku.

Znak: V modrém štítě hradba s cimbuřím nad prázdnou branou s otevřenými dřevěnými vraty přirozené barvy na černých závěsech a vytaženou zlatou mříží. Z hradby vyrůstají dvě věže s cimbuřím, každá se dvěma černými okny vedle sebe a červenou stanovou střechou se zlatou makovicí, vše stříbrné a kvádrované. Mezi věžemi stojí svatý Ondřej podložený dřevěným ondřejským křížem, vše přirozené barvy. Datum rozhodnutí: **Neevidováno** Číslo rozhodnutí: **Neevidováno**

Vlajka: Modrý list s bílým ondřejským křížem širokým sedminu délky listu, v něm modrý ondřejský kříž široký osminu šířky listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **11. 4. 2008** Číslo rozhodnutí: **30**

¹⁶² Podle: Vincenz Robert WIDIMSKÝ, *Stadteappen des oesterreichischen Kaiserstaates I., Königreich Böhmen*, Vídeň 1864, s. 89.

¹⁶³ Podle: Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha 1985, s. 280.

Obrázek 80 - znak Ondřejova podle Widimského

Obrázek 81 - znak Ondřejova podle Čarka

Obrázek 82 - znak obce—současná podoba

Obrázek 83 - vlajka obce Ondřejov

Odůvodnění: Městská hradba s bránou a věžemi je odkazem na povýšení Ondřejova na městečko. Svatý Ondřej s ondřejským křížem je pak mluvícím znamením evokujícím jméno obce.

Oplany¹⁶⁴

Stručná historie obce: První písemná zmínka o obci pochází z roku 1379. V roce 1841 získala obec právo používat pečeť, která ovšem s dnešním znakem nesouhlasí. V letech 1961–1990 byla obec jen částí obce Nučice.

¹⁶⁴ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Oplany (29B). Historie obce: <http://cestyapamatky.cz/kolinsko/oplany> [21.3.2009].

Udělení znaku a vlajky: Autor, Mgr. Jan Tejkal, vytvořil pro obec poměrně velké množství návrhů. Návrhy byly předběžně 5. 12. 2005 posouzeny členem expertní skupiny podvýboru, PhDr. Karlem Müllerem, který vydal doporučení, že se mu vzhledem k návaznosti na historickou pečeť zdají jednoznačně nejvhodnější první čtyři varianty. Tohoto doporučení se ale obec nedržela. Zastupitelstvo se 3. 3. 2006 usneslo, že podvýboru budou předloženy dva znaky, č. 13 a č. 25a a udělilo tímto usnesením zároveň podvýboru mandát k rozhodnutí, který ze znaků je pro obec vhodnější. O udělení symbolů požádalo 24. 3. 2006. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal dne 3. 5. 2006, vybral variantu znaku č. 13, a doporučil ji, zároveň s návrhem vlajky, k udělení.

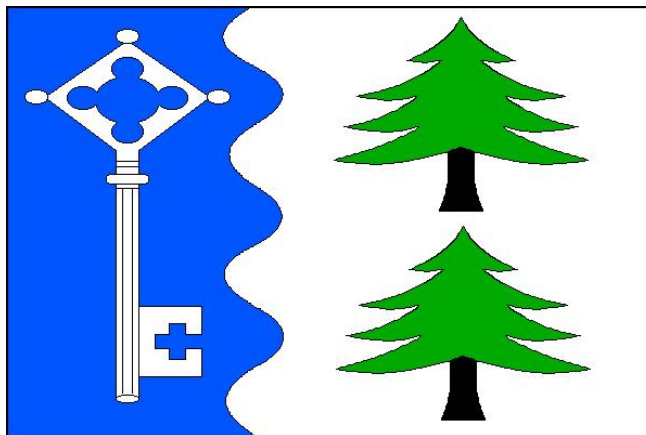
Znak: V modro-stříbrně vlnitě polceném štítě vpravo postavený stříbrný gotický klíč zuby do středu, vlevo pod sebou dva zelené smrky s černými kmeny. Datum rozhodnutí:

11. 5. 2006 Číslo rozhodnutí: 70

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy, zvlněný modrý se třemi vrcholy a čtyřmi prohlubněmi a bílý, v poměru 9 : 15. V modrém pruhu bílý gotický klíč zuby dolů a k vlajicímu okraji, v bílém pruhu dva zelené smrky s černými kmeny pod sebou. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **11. 5. 2006 Číslo rozhodnutí: 70**

Obrázek 84 - znak obce Oplany

Obrázek 85 - vlajka obce Oplany

Odůvodnění: Znak vyjadřuje geografický rámeček obce: figura klíče představuje symbol polohy obce, uzavřené věncem lesů a symbol místního názvu „Klíče“ coby místa, „kudy se dostal člověk ze začarovaného kruhu lesů“. Figura smrku představuje další vyjádření pro polohu obce v krajině lesů. Figura vlnitého polcení štítu vyjadřuje potok Oplanka a lesní studnu Nárámka. Vlajka opakuje figury znaku.

Panenské Břežany¹⁶⁵

Stručná historie obce: Břežany jsou poprvé písemně doloženy k roku 1223. Od počátku až do husitských válek byly majetkem kláštera benediktýnek u sv. Jiří na Pražském hradě. Roku 1421 se obce zmocnili pražané, kteří jí následně svěřovali do správy svým spoluměšťanům. Po uklidnění poměrů získal klášter majetek zpět a hospodařil na něm až do zrušení klášterů Josefem II. Pro dlouhodobou příslušnost ke zboží panen benediktýnek získaly Břežany přídomek Panenské. Po zrušení kláštera spravovala majetek administrace státních statků, která jej spojila se statkem v Odolena Vodě. Toto spojené panství koupil roku 1820 v dražbě hrabě August Ledebour-Wicheln, jehož v držbě vystřídal roku 1823 Johann Somisch. Roku 1828 se majitelem stal Matyáš Friedrich von Riese-Stallburg. Ten započal v obci se stavbou dolního zámku, která jej i jeho dědice ale zcela finančně vyčerpala. Jeho dědicové majetek zadlužili tak, že roku 1909 muselo dojít k jeho rozprodeji. V době nacistické okupace zabral majetek státní sekretář K. H. Frank. Dolní zámek se stal sídlem říšského protektora Konstantina von Neuratha a poté zastupujícího protektora Reinharda Heydricha.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo schválilo návrhy 17. 12. 2003 a žádost o jejich udělení podalo 12. 3. 2004. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 19. 5. 2004, se souhlasným závěrem.

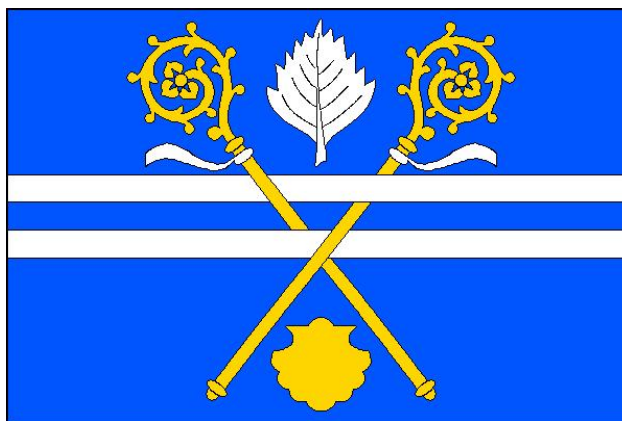
Znak: V modrém štítě dvě stříbrná zúžená břevna proložená dvěma zkříženými zlatými berlami se stříbrnými sudarii, provázená nahoře vztyčeným stříbrným březovým listem a dole zlatou svatojakubskou mušlí. Datum rozhodnutí: **8. 6. 2004** Číslo rozhodnutí: **37**

Vlajka: Modrý list, uprostřed dva bílé vodorovné pruhy široké a od sebe vzdálené jednu šestnáctinu šířky listu, proložené dvěma zkříženými žlutými berlami s bílými sudarii tak, že kosmá berla prochází nad horním a pod dolním bílým pruhem a šikmá berla pod horním a nad dolním pruhem. Mezi berlami nahoře vztyčený bílý březový list, dole žlutá svatojakubská mušle. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **8. 6. 2004** Číslo rozhodnutí: **37**

¹⁶⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Panenské Břežany (31A).

Obrázek 86 - znak obce Panenské Břežany

Obrázek 87 - vlajka obce Panenské Břežany

Odůvodnění: Opatské berly jsou připomínkou dlouhodobé klášterní vrchnosti. Březový list je mluvícím znamením, evokující název obce. Barevně upravená figura mušle byla převzata z erbu stavitele dolního zámku, von Riese-Stallburga. Dvě stříbrná zúžená břevna a dominantní modrá tinktura symbolizují řeky Vltavu a Labe. Vlajka opakuje figury znaku.

Podolanka¹⁶⁶

Stručná historie obce: Podolanka sestává dnes ze samotné obce Podolanky a dvou dalších, dříve samostatných sídel, Cvrčovic a Kostomlátek. Tato tři sídla byla spojena teprve v roce 1850, nejprve pod názvem Cvrčovice. Ve 30. letech 20. století pak spojené obce používaly název Cvrčovice, Kostomlátky a Podolanka, a po roce 1947 byly přejmenovány na Podolanka. Obě dvě další historické obce, jak nejstarší a nejvýznamnější Cvrčovice, tak největší Kostomlátky jsou dnes jen místními názvy a nejsou ani tzv. částmi obce Podolanky. První známý majitel Kostomlátek byl kolem roku 1382 Vacek Křížovic, jejich část byla majetkem kapituly vyšehradské, stejně jako Cvrčovice ve stejné době. Za husitských válek byly obě vsíky zabrány pražany. Cvrčovice (první zmínka k roku 1352) byly v 15.–16. století spojeny s rodem pánů z Tedražic, kteří tento duchovenský statek drželi jako manství. Podolanka je poprvé zmiňována až roku 1658 a jednalo se původně o hospodu nedaleko městečka Jenštejna.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo schválilo návrhy 3. 3. 2003 a žádost o jejich udělení podalo 2. 4. 2003. Současně pověřila PhDr. Karla Müllera, člena expertní skupiny podvýboru, aby obec

¹⁶⁶ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Podolanka (33A). Historie obce též: <http://www.podolanka.cz/historie.htm> [21.3.2009].

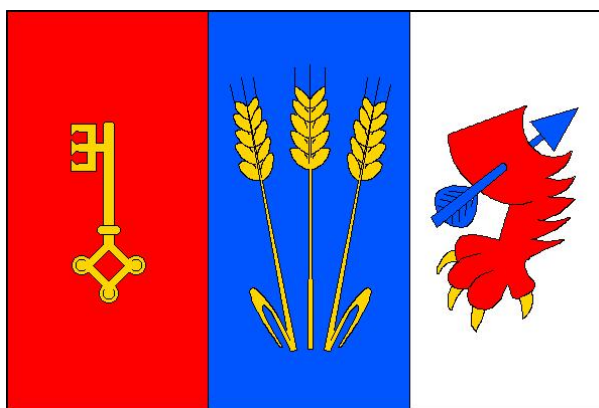
při jednání o schválení symbolů zastupoval. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 17. 9. 2003, s kladným výsledkem.

Znak: V modro-stříbrně polceném štítě pod červenou hlavou s doleva položeným zlatým gotickým klíčem zuby dolů vpravo tři zlaté odkloněné obilné klasy, vlevo červená lví noha se zlatou zbrojí šikmo vzhůru prostřelená modrým šípem. Datum rozhodnutí: **7. 10. 2003**
Číslo rozhodnutí: **30**

Vlajka: List tvoří tři svislé pruhy, červený, modrý a bílý. V červeném pruhu žlutý gotický klíč zuby nahoru a k žerďovému okraji, v modrém pruhu tři žluté odkloněné obilné klasy, v bílém pruhu červená lví noha se žlutou zbrojí šikmo vzhůru prostřelená modrým šípem. Poměr šířky k délce je 2:3. Datum rozhodnutí: **7. 10. 2003** Číslo rozhodnutí: **30**

Obrázek 88 - znak obce Podolanka

Obrázek 89 - vlajka obce Podolanka

Odůvodnění: Tři obilné klasy symbolizují jednak tři místní části dnešní Podolanky, a odkazují tedy na vznik obce ze tří původně samostatných subjektů. Současně odkazují na zemědělský charakter obce. Zlatý klíč je převzat ze znaku vyšehradské kapituly, významného držitele Cvrčovic a Kostomlátek, lví tlapa, prostřelená šípem pak ze znaku dalších historických držitelů obce, pánů z Tedražic. Vlajka opakuje figury znaku.

Polerady¹⁶⁷

Stručná historie obce: První písemná zmínka o existenci osady pochází z roku 1290, kdy ji Bohuslav z Horky odkázal děkanství kostela sv. Víta na Pražském hradě. To ji drželo až do roku 1420. V roce 1436 byl v osadě svobodný dvůr domácího vladyky Oldřicha z Polerad, roku 1494 je připomínán Jiřík z Polerad. V letech 1507–1547 náležely Polerady městu Nymburku, kterému byly Ferdinandem I. za odboj odňaty a trvale připojeny k Brandýsu. Zmíněný svobodný dvorec ve vsi patřil ještě v polovině 16. století Janovi

¹⁶⁷ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Polerady (33A).

Poleradskému z Polerad. Ten získal roku 1586 znak, jehož figury použil i návrh znaku obce.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo schválilo návrhy 25. 4. 2002, a žádost o jejich udělení podalo 26. 4. 2002. Současně pověřila PhDr. Karla Müllera, člena expertní skupiny podvýboru, aby obec při jednání o schválení symbolů zastupoval. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 12. 2. 2003, s kladným výsledkem.

Znak: V zeleném štítě stříbrný lev s červenou zbrojí stojící na prohnutém obilném klasu a držící v pravé přední tlapě lilii, obojí zlaté. Datum rozhodnutí: **18. 3. 2003** Číslo rozhodnutí: **17**

Vlajka: Zelený list s bílým lvem s červenou zbrojí stojícím na prohnutém obilném klasu a držícím v pravé přední tlapě lilii, obojí žluté. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **18. 3. 2003** Číslo rozhodnutí: **17**

Obrázek 90 - znak obce Polerady

Obrázek 91 - vlajka obce Polerady

Odůvodnění: Figury lva a lilie jsou převzaty z erbu Poleradských z Polerad. Obilný klas spolu se zelenou tinkturou štítu symbolizuje zemědělský charakter obce. Vlajka vychází ze znaku.

Předboj¹⁶⁸

Stručná historie obce: První psaná zmínka o vsi je z roku 1257, kdy král Přemysl Otakar II. potvrdil pražské kapitule držení poplužních dvorů v Předbojích a Lysolajích. Počátkem 14. století přešla ves do světských rukou a sídlil zde rod drobných šlechticů, který užíval predikátu „z Předboje“. V 16. století patřila Předboj jeptiškám u sv. Ducha na Starém

¹⁶⁸ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Předboj (36A). Historie obce: <http://www.predboj.cz/historie.php> [21.3.2009].

Městě pražském, roku 1622 pak Anně Slavatové ze Slavat, která obec přepustila Jiřskému klášteru. Tím obec připadla k panství Panenské Břežany. Počátkem 17. století prodal klášter vesnici pražskému měšťanovi Jindřichu Krumpochovi, ale roku 1671 ji koupil zpět. Po zrušení klášterů bylo panství přiděleno k náboženské matici a bylo spravováno vrchním vedením c.k. České správy státních statků. Roku 1820 panství vykoupil hrabě August Ledebour-Wicheln a roku 1828 svobodný pán Matyáš Riese se Stallburku. Obec sloužila jen jako sídlo zemědělského obyvatelstva spravujícího pozemky; nebyla nikdy sídelním místem církevní či světské správy. Tato skutečnost se promítá v absenci kostela, hřbitova, školy či jiných správních objektů.

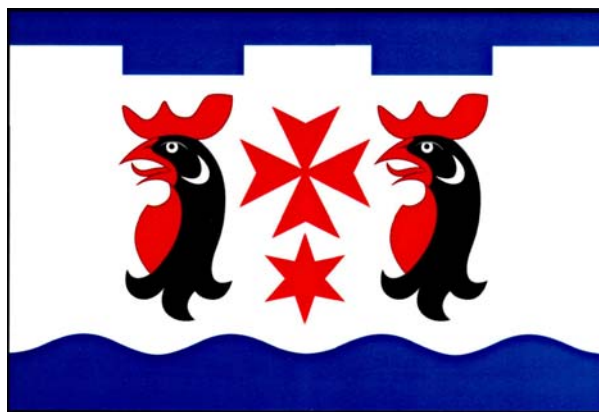
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu obecních symbolů je Zdeněk Velebný. Zastupitelstvo tyto návrhy schválilo 28. 11. 2007 a o jejich udělení zažádalo 29. 11. 2007. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 5. 3. 2008, s kladným výsledkem.

Znak: Ve stříbrném štítě pod modrou cimbuřovou hlavou se dvěma stínkami a nad modrou vlnitou patou osmihrotý kříž nad hvězdou, obojí červené, provázené dvěma černými kohoutími hlavami s červenou zbrojí. Datum rozhodnutí: **11. 4. 2008** Číslo rozhodnutí: **30**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy modrý, zubatý bílý a zvlněný modrý, v poměru 1:10:2. V bílém pruhu dvě černé kohoutí hlavy s červenou zbrojí, mezi nimi osmihrotý kříž nad šesticípou hvězdou, obojí červené. Bílý pruh má tři zuby a dvě stejně velké mezery hluboké čtvrtinu šířky zubu, modrý zvlněný čtyři vrcholy a tři prohlubně. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **11. 4. 2008** Číslo rozhodnutí: **30**

Obrázek 92 - znak obce Předboj

Obrázek 93 - vlajka obce Předboj

Odůvodnění: Stříbrná hradba o třech stínkách symbolizuje historickou tvrz, modrá tinktura pak rybníkářství. Dvě kohoutí hlavy jsou převzaty ze znaku Pavla z Jenštejna, nejstaršího majitele obce, u něhož se podařilo zjistit znak. Červený kříž s červenou

hvězdou symbolizuje špitálský řád Křižovníků s červenou hvězdou, nejstarší zmíněné majitele obce. Vlajka opakuje figury znaku.

Přezletice¹⁶⁹

Stručná historie obce: Obec je poprvé písemně připomínána roku 1352. V držení vsi se vystřídalo mnoho majitelů, např. Frenclin z Posenpachu, Pecold, Habart, Mikuláš Rotleb na Přezleticích, rod Petrmanů, Stibor, Vaněk a Přibík z Přezletic a mnozí další. Od 16. století patřila ves ke statku Ctěnice a prošla vlastnictvím rodiny Hradeckých z Přezletic, Hrzánů z Harasova, Petra Myšky ze Žlunic, Oldřicha a Trystrama Hostakovských z Arklebic a roku 1601 Kateřiny Smiřické z Házmburka. Ta statek Ctěnice připojila k panství Vиноř, které dále rovněž měnilo majitele. Patřil k nim Václav Boryně ze Lhoty, Adam z Valdštejna a roku 1652 Jan Antonín hrabě Losy z Losintálu, jehož rod patří k držitelům s nejdelší tradicí; držel ves do roku 1781. Posledními majiteli Ctěnic a tím i Přezletic byli Windischgrätzové a Desfoursové.

Udělení znaku a vlajky: Návrh obecních symbolů vypracoval Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo návrhy schválilo 6. 11. 2001 a o jejich udělení zažádalo 12. 12. 2001. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal dne 12. 11. 2002 a udělení symbolů doporučil.

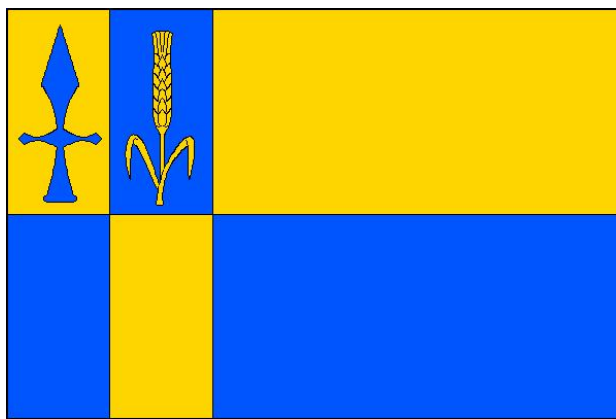
Znak: Ve zlato-modře polceném štítě vpravo vztyčený modrý křížový hrot loveckého oštěpu, vlevo zlatý obilný klas se dvěma listy. Datum rozhodnutí: **9. 12. 2002** Číslo rozhodnutí: **16**

Vlajka: List tvoří žluto modře čtvrcený žerďový pruh široký jednu třetinu délky listu a dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý. Ve žlutém žerďovém poli vztyčený modrý křížový hrot loveckého oštěpu, v horním modrém poli žlutý obilný klas se dvěma listy. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **9. 12. 2002** Číslo rozhodnutí: **16**

¹⁶⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Přezletice (36A). Historie obce: <http://www.prezletice.cz/od-1352-doposud/> [21.3.2009].

Obrázek 94 - znak obce Přezletice

Obrázek 95 - vlajka obce Přezletice

Odůvodnění: Hrot loveckého oštěpu má oporu v erbu Hradeckých z Přezletic. Modrý hrot ze zlatém poli odpovídá modro-zlatě polcenému štítu Hradeckých. Figura obilného klasu je inspirována tradicí místního podání, že nedaleký Zlatý kopec má pojmenování odvozené od zlaté pšenice díky úrodnosti tamějších polí. Vlajka vychází ze znaku.

Radonice¹⁷⁰

Stručná historie obce: První písemná zpráva o obci pochází z konce 14. století, kdy se připomínají Horní a Dolní Radonice. V té době náležela rozdělená obec ke hradu Jenštejn. Koncem 14. století byl tedy majitelem obce arcibiskup Jan z Jenštejna. Dalších držitelů Jenštejna a tím i Radonic bylo mnoho, patřili k nim např. Ojířové z Očedělic, Jan Zachariáš z Plotiště, rytíř Ladislav ze Šternberka na Bechyni, Mikuláši Rendl z Úšavy, Hynek Krabice z Veitmile, bratři Mikuláš a Václav Hrzánovi z Harasova, Jan z Proseče, rytíř Vilém Ostrovec z Královic, rytíř Václav Hradecký z Bukovna, Jindřich Homůt z Harasova nebo František Osterštok z Astfeldu. K posledním významným majitelům patřili po třicetileté válce Černínové z Chudenic.

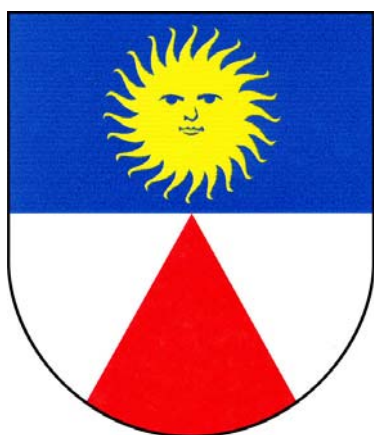
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky obce byl PhDr. Zbyšek Svoboda. Návrhy znaku a vlajky byly podle dokumentů v archivu předem konzultovány se členy expertní skupiny podvýboru, PhDr. Vladimírem Růžkem a - paradoxně - PhDr. Zbyškem Svobodou. Obec požádala o jejich schválení dne 26. 5. 1997. Podvýbor návrhy projednal a schválil 25. 6. 1997. Dne 11. 7. 1997 ovšem tehdejší předseda podvýboru, Martin Přibáň, kontaktoval obec s tím, že stanoviska jednotlivých členů podvýboru byla poněkud rozporná a žádal o upřesnění, který z návrhů obec upřednostňuje. Po nedokladovaném

¹⁷⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Radonice (37A). Historie obce: <http://www.radonice.cz/historie.htm> [20.3.2009].

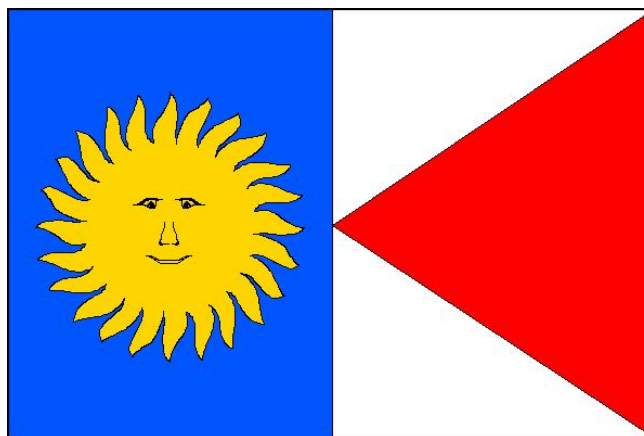
vyjasnění stanovisek došlo zřejmě k dalšímu rozhodnutí, podle data rozhodnutí pravděpodobně 12. 9. 2007. Důvod, proč je datum rozhodnutí v případě znaku a vlajky rozdílné, respektive proč je datum rozhodnutí u vlajky o 4 měsíce pozdější, než je tomu v případě znaku, z archivních materiálů bohužel nijak nevyplyvá. Další schůze podvýboru se do data rozhodnutí o vlajce nekonala a návrh vlajky tedy musel být schválen na stejné schůzi jako návrh znaku, tedy 12. 9. 2007.

Znak: Modro-stříbrně dělený štít, nahoře zlaté slunce s tváří, dole červený hrot. Datum rozhodnutí: **17. 10. 1997** Číslo rozhodnutí: **41**

Vlajka: List tvoří modré žerďové pole se žlutým sluncem a bílé vlající pole s červeným klínem vycházejícím z vlajícího okraje s vrcholem ve středu listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **19. 2. 1998** Číslo rozhodnutí: **45**

Obrázek 96 - znak obce Radonice

Obrázek 97 - vlajka obce Radonice

Odůvodnění: Tinkтуры znaku jsou tinkturami erbu prvních doložených majitelů Radonic, Ojřů z Očeredic. Červený klín je vyjádřením unikátního geologického útvaru z červeně zbarveného pískovce v katastru obce. Slunce vyjadřuje prosluněnost krajiny, v níž se obec nachází a „*životní optimismus obyvatel.*“ Vlajka vychází ze znaku.

Říčany¹⁷¹

Stručná historie města: Zmínka Říčanech se nachází v kronice Václava Hájka z Libočan. Popisuje krvavou bitvu roku 748 mezi Rozhoněm, knížetem Kouřimským, a Nezamyslem, knížetem Vyšehradským, o meze dvora říčanského, jenž chtěl Rozhoň do svého majetku získat. Říčany ležely na historické křižovatce dvou zemských cest, jižní - linecké solné stezky a východní, směřující na Moravu, do Polska a Uher. Byly sídlem jednoho z prvních

¹⁷¹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Říčany (40). Historie města: <http://info.ricany.cz/mesto/historie> [20.3.2009].

děkanátů v Čechách. Ve 13. století věnoval Přemysl Otakar II. Říčany pánům ze Vsechrom, kteří zastávali vysoké královské úřady. Kolem roku 1270 vybudoval Ondřej, komoří království českého, prostřednictvím královské hutě velký gotický hrad i s předhradím. Od Ondřeje se pak jeho potomci jmenovali pány z Říčan. Husitské války se v Říčanech projeví mj. dobýváním říčanského hradu husity s Žižkou v čele. Po husitských válkách se v držení města vystřídala řada majitelů: nedoloženě to bylo Staré Město pražské, dále rod Popelů z Vestce, Trčkové z Lípy, Ostrovci z Královic a od roku 1572 Smiřičtí ze Smiřic. Jaroslav Smiřický sice po sedmi letech své sídlo přenesl do nově vystavěného zámku v Uhříněvsi, ale vymohl Řičanům od císaře Maxmiliána II. roku 1575 potvrzení městských práv, nový znak a pečeť. V této době doznalo město nového stavebního a hospodářského rozmachu. Po stavovském povstání opět mění městečko i celé panství opět majitele. Hrad se již v té době uvádí jako pustý. Během třicetileté války byly Říčany téměř úplně zničeny a řada obcí v okolí zcela zanikla.

Udělení znaku a vlajky: Říčany pocítovaly potřebu opravit svůj historický znak, získaný roku 1575 a získat jeho popis odpovídající moderním heraldickým pravidlům. Říčany totiž dlouhodobě používaly štít v červené tinktuře, třebaže samotné privilegium Maxmiliána II. tinkturu erbu nezmiňuje a obsahuje vyobrazení se zlatým štítem. Konfirmace privilegia, vydaná Marií Terezií pak obsahuje vyobrazení se štítem v růžové barvě. I na tomto vyobrazení zůstaly střechy věží červené, stejně jako v původním privilegiu. Zřejmě v průběhu 19. století došlo k živelné úpravě, kdy se - při v podstatě červené barvě štítu - začaly střechy malovat černě. Na popud Jana Oulíka, který tuto formu znaku nepovažoval za správnou, došlo po dohodě s městem ke korekci barvy střech na původní červenou a barvy štítu pak na modrou. Podle jeho sdělení zde vycházel z analogie se znakem města Jičín. Autory nového návrhu znaku jsou Karel Pokorný a Jan Oulík, autory návrhu vlajky Pavel Fojtík a Zdeněk Vávra. Návrhy byly schváleny zastupitelstvem 10. 6. 1993, a 17. 6. 1993 požádalo město o jejich schválení heraldickou komisí parlamentu. Heraldická komise se zabývala žádostí 11. 2. 1994, s kladným výsledkem.

Znak: V modrém štítě stříbrná kvádrovaná brána se dvěma věžemi, zlatou zvednutou mříží a pěti stínkami. Věže mají červené kuželové střechy se zlatými makovicemi. Mezi věžemi černo-stříbrně kosmo dělený štítek rodu Smiřických. Datum rozhodnutí: **15. 5. 1994** Číslo rozhodnutí: **15**

Vlajka: List se dvěma vodorovnými pruhy. Horní bílý s kosmým černo-bílým karé, dolní pruh světle modrý. Poměr šířky k délce je 2:3. Datum rozhodnutí: **15. 5. 1994** Číslo rozhodnutí: **15**

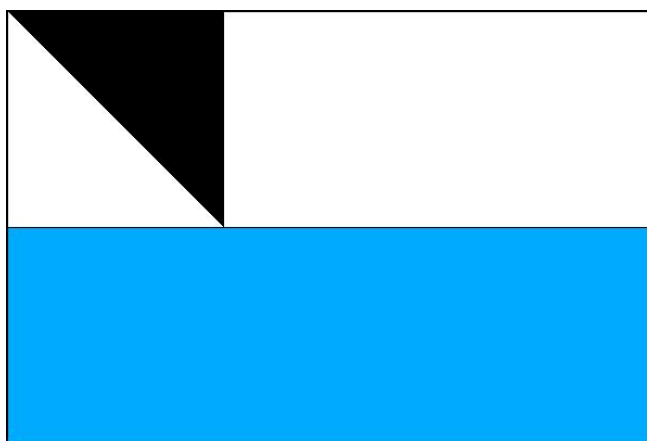
Obrázek 98 - znak Říčan podle Widimského

Obrázek 99 - znak Říčan podle Čarka

Obrázek 100 - znak města Říčany

Obrázek 101 - vlajka města Říčany

Odůvodnění: Brána s věžemi má zřejmou souvislost s městským privilegiem uděleným současně se znakem. Erb Smiřických upomíná na pány města, za jejichž držby došlo k povýšení Říčan na město. Vlajka vychází ze znaku.

Sedlec¹⁷²

Stručná historie obce: První zmínka o existenci osady pochází z roku 1173. Od svých počátků náležela strahovským premonstrátům. Po husitských válkách se majitelé často střídali, ale klášter tu měl majetek až do 16. století (v té době byla část vsi příslušenstvím záduší Matky Boží na Louži). Od roku 1548 patřil Sedlec k Chlumínu, od roku 1609 do roku 1612 k Bořanovicím. S nimi nakonec připadl k Panenským Břežanům, a tedy

¹⁷² Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Sedlec (40A).

do majetku ženského benediktinského kláštera sv. Jiří na Pražském Hradě. Klášteru patřil Sedlec až do zrušení řádu v roce 1782. V okolí obce v minulosti dříve hojně sídlily sovy - puštíci, a obec proto získala v okolí označení „Kulichov“. Sedlec byl vždy typicky zemědělskou obcí, v minulosti se tam pěstovala i vinná réva.

Udělení znaku a vlajky: Autorem obecních symbolů je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo obce schválilo tyto návrhy 13. 7. 2005 a o jejich udělení zažádalo 14. 8. 2005. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii tyto návrhy schválil dne 7. 9. 2005.

Znak: Zvýšeně dělený štít, nahoře v černém poli sova s červenou zbrojí, sedící na větvi, provázená dvěma liliemi, vše zlaté. Dolní pole zeleno-stříbrně polcené, vpravo zlatý vinný hrozen, vlevo červený heraldický kříž. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Vlajka: List tvoří tři vodorovné pruhy, zelený, bílý a červený. Přes ně kosmý černý pruh vycházející z první třetiny žerďového a první a druhé devítiny horního okraje do třetí třetiny a osmé a deváté devítiny dolního okraje. V černém pruhu sova s červenou zbrojí, sedící na větvi, provázená dvěma liliemi, vše žluté. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Obrázek 102 - znak obce Sedlec

Obrázek 103 - vlajka obce Sedlec

Odůvodnění: Zlatá lilie, převzatá ze znaku premonstrátského řádu, a tinktury černá se zlatou reprezentují strahovský klášter, červený heraldický kříž ve stříbrném poli pak reprezentuje benediktinský klášter u sv. Jiří. Sova je narážkou na zlidovělé pojmenování obce podle historického výskytu puštíků a vinný hrozen připomíná někdejší pěstování vinné révy. Zelená tinktura představuje zemědělský charakter obce. Vlajka vychází ze znaku.

Sluhy¹⁷³

Stručná historie obce: Osada je prvně připomínána roku 1238 v souvislosti se Zbraslavem z Miletína. Ve 14. století sídlili na zdejší tvrzi předkové vladyků Cidlinských ze Sluh. Dalšími významnými majiteli byli Sluzští z Chlumu, jejichž předek Zachař je zde připomínán roku 1458. Od počátku 16. století se majitelé rychle střídali. Po bitvě na Bílé hoře byly Sluhy zkonfiskovány Ehrenfriedovi z Berbisdorfu. Od roku 1656 náležely ke Ctěnicím, později je vlastnila hrabata Losy z Losintálu.

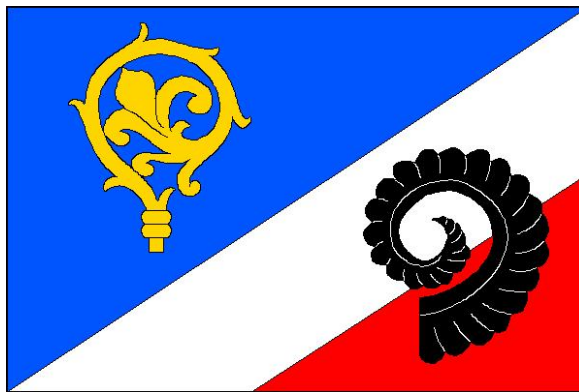
Udělení znaku a vlajky: Autorem znaku je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Ten vypracoval návrh několika variant symbolů. Zastupitelstvo schválilo konečný návrh 26. 2. 2002 a o udělení těchto symbolů zažádalo dne 31. 7. 2002. Žádost byla podvýborem pro heraldiku a vexilologii projednána 16. 4. 2003 a udělení symbolů jím bylo doporučeno.

Znak: Šikmo dělený štít, nahoře v modrém poli zlatá hlavice berly závitěm doleva, v dolním stříbrno-červeně šikmo děleném poli doprava obrácený černý beraní roh. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Vlajka: List dělený šikmým bílým pruhem širokým jednu čtvrtinu délky listu na žerďové modré a vlající červené pole. Horní okraj pruhu tvoří úhlopříčku listu. V modrém poli žlutá hlavice berly závitěm k vlajícímu okraji, přes bílý pruh a červené pole černý beraní roh obrácený k žerďovému okraji. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **13. 5. 2003** Číslo rozhodnutí: **22**

Obrázek 104 - znak obce Sluhy

Obrázek 105 - vlajka obce Sluhy

Odůvodnění: Biskupská berla jakožto atribut sv. Vojtěcha je narážkou na patronymium zdejšího kostela. Beraní roh je pak figurou z erbu prvního známého majitele obce, Zbraslava z Miletína. Tinkтуры erbu připomínají další majitele vsi, vladyky ze Sluh (modrá a stříbrná) a Sluzké z Chlumce (červená a stříbrná). Vlajka opakuje figury znaku.

¹⁷³ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Sluhy (42).

Strančice¹⁷⁴

Stručná historie obce: První zmínka o Strančicích je z roku 1404. V 16. století náležely ke Štířínu, v roce 1604 byly prodány Alžbětě Beřkovské a celé 17. století byly samostatným statkem. V roce 1872 koupil místní statek řád piaristů v Praze. Strančice mají jednoho velmi slavného rodáka, jímž byl Emil Kolben.

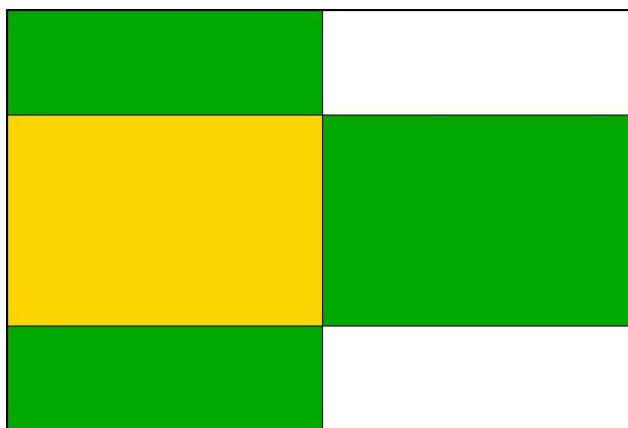
Udělení znaku a vlajky: Autorem symbolů obce Strančice je Jan Oulík. Návrh znaku byl přijat zastupitelstvem dne 27. 11. 2000, návrh vlajky pak 25. 6. 2001. Žádost o přidělení symbolů obec podala 1. 10. 2001. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost s kladným výsledkem projednal dne 27. 3. 2002.

Znak: V zeleném štítě zlatá lilie kvetoucí do rohů dvěma stříbrnými liliemi na stoncích. Datum rozhodnutí: **9. 4. 2002** Číslo rozhodnutí: **104**

Vlajka: List tvoří tři polcené vodorovné pruhy, zeleno-bílý, žluto-zelený a zeleno-bílý, v poměru 1:2:1. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **9. 4. 2002** Číslo rozhodnutí: **104**

Obrázek 106 - znak obce Strančice

Obrázek 107 - vlajka obce Strančice

Odůvodnění: Zlatá lilie symbolizuje sv. Annu, dvě stříbrné lilie její dceru Marii a Mariina syna Ježíše. Sv. Anně je zasvěcena lesní kaple nedaleko Strančic, u které se každé léto odehrává známá pouť. Tu navštívil ve 20. letech 20. století i prezident Masaryk. Vlajka vychází ze znaku.

¹⁷⁴ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Strančice (44). Historie obce: <http://www.strancice.cz/historie.htm#Historie> [20.3.2009].

Struhařov¹⁷⁵

Stručná historie obce: První zmínka o obci pochází z roku 1397, kdy zeman Mikuláš Bejček nechal do zemských desek zapsat její koupi. Mezi další majitele patřili např. Ofka, řečená Kravka ze Struhařova, Bolech ze Struhařova, Hroch z Cimburka nebo Ludmila, manželka Prokopa z Dolan. Od roku 1500 patřila ves až do zániku patrimoniální správy k panství Komorní Hrádek v majetku Šelmberků.

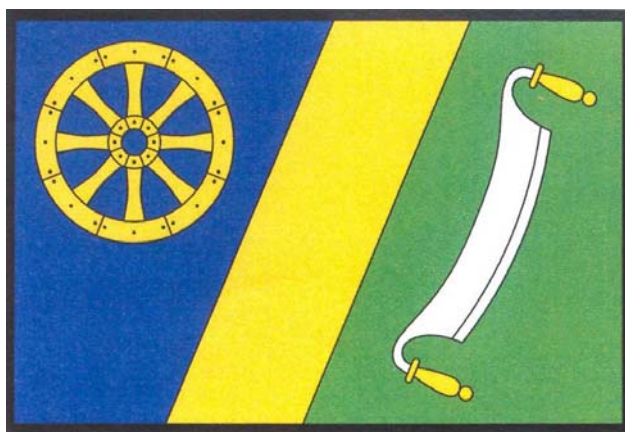
Udělení znaku a vlajky: Návrh obecních symbolů byl vybrán z devíti variant, které vypracoval Arnošt Drozd. Pracovní komise zastupitelstva vyřádila k finálnímu výběru tři z návrhů, o nichž následně rozhodovali občané prostřednictvím ankety v obecních novinách. Ankety se zúčastnilo cca 20 % občanů. Jimi vybranou variantu návrhů odsouhlasilo obecní zastupitelstvo dne 8. 8. 2007.¹⁷⁶ Obec o její udělení zažádala 7. 8. 2007 a podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost s kladným výsledkem projednal dne 21. 11. 2007.

Znak: V modro - zeleně šikmým zlatým břevnem děleném štítě nahoře zlaté vozové kolo s osmi rameny, dole šikmý stříbrný poříz se zlatými držadly. Datum rozhodnutí: **30. 11. 2007** Číslo rozhodnutí: **28**

Vlajka: Šikmým žlutým pruhem dělený list na žerďovou modrou a vlající zelenou část. Pruh vychází z druhé čtvrtiny dolního okraje listu do třetí čtvrtiny horního okraje listu, v modrém poli žluté vozové kolo s osmi rameny, v zeleném poli šikmo bílý poříz ostrím k vlajícímu okraji se žlutými rukojetmi. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3. Datum rozhodnutí: **30. 11. 2007** Číslo rozhodnutí: **28**

Obrázek 108 - znak obce Struhařov

Obrázek 109 - vlajka obce Struhařov

¹⁷⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Struhařov (44A). Historie obce: <http://www.struharov.cz/obec/historie.htm> [20.3.2009]

¹⁷⁶ Podle e-mailového sdělení starostky obce, D. Fedákové, ze dne 3. 4. 2009.

Odůvodnění: Kolo odkazuje na rod pánů ze Strhařova (Struhařova), kterým obec patřila ve 14. –15. století. Poříz dokladuje předpoklad, že název obce vznikl od činnosti, zvané struhání (strouhání) šindelů. Modrá barva asociuje oblohu, čisté životní prostředí a Hliněný rybník. Zlatá tinktura představuje odkazem na barvu dozrálých polí a též odkaz na tinkturu štítu rodu ze Šelmberku, majitelů panství Komorní Hrádek, pod který patřil Struhařov od 16. století. Zelená barva představuje okolní přírodu a hluboké lesy. Vlajka je odvozena ze znaku.

Svémyslice¹⁷⁷

Stručná historie obce: Ves náležela v letech 1228–1420 ke statkům ženského kláštera sv. Jiří v Praze. Dalšími majiteli byli Jenštejnové, Vrábští z Vrábí, Kryštof Zelender z Prošovic, Vilém z Hradešína a nakonec královská komora. Tak jej držela jako součást brandýského panství až do roku 1848.

Udělení znaku a vlajky: Autor znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Zastupitelstvo schválilo návrh symboliky 10. 9. 2002, a žádost o její přidělení podalo 10. 10. 2002. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval dne 28. 5. 2003, s kladným výsledkem.

Znak: Ve stříbrno-zlatě polceném štítě vpravo půl červeného heroldského kříže a nahoře modrá, zlatě lemovaná mitra, vlevo ke kříži přiléhá půl černého orla s červenou zbrojí a jazykem. Datum rozhodnutí: **18. 6. 2003** Číslo rozhodnutí: **23**

Vlajka: List tvoří žlutý žerďový pruh, široký jednu třetinu délky listu, svislý červený pruh, široký jednu osminu šířky listu a pět vodorovných pruhů, modrý, bílý, červený, bílý a modrý, v poměru 1:2:2:2:1. Ve žlutém pruhu půl černého orla s červenou zbrojí a jazykem, který přiléhá k červenému pruhu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **18. 6. 2003** Číslo rozhodnutí: **23**

¹⁷⁷ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Svémyslice (45B).

Obrázek 110 - znak obce Světlá nad Sázavou

Obrázek 111 - vlajka obce Světlá nad Sázavou

Odůvodnění: Polovina heraldického svatojiřského kříže a polovina černého orla jsou připomínkou pánů města v nejstarším a nejmladším období. Opatská mitra je atributem sv. Prokopa, jemuž je zasvěcen místní kostel. Vlajka vychází ze znaku.

Světlá nad Sázavou¹⁷⁸

Stručná historie obce: Světlá nad Sázavou bývaly ve středověku pravděpodobně samostatným statkem. Snad odtud pocházel Diviš „de Setitz“ (1318–1324), prokazatelně pak Trojan „de Swietitz“ (1408). V minulosti se v okolí dobývalo zlato a obcí vedla zemská silnice z Prahy do Komorního Hrádku a do Sázavy. Obyvatelstvo se živilo zemědělstvím. Za třicetileté války víska zanikla, a znovu byla obnovena až v prvním desetiletí 18. století. Od 16. století do zániku patrimoniální správy patřily Světlá nad Sázavou k černokosteleckému panství, mezi jehož majitele patřili např. Slavatové z Chlumu a Košumberka, Smiřičtí ze Smiřic a Lichtenštejnové.

Udělení znaku a vlajky: Autory návrhů obecních symbolů jsou ve spolupráci Pavel Fojtík a Jan Oulík. Zastupitelstvo symboly schválilo 11. 12. 1991. Obec zažádala o udělení komunálních symbolů heraldickou komisí České národní rady dne 23. 9. 1992. Dne 8. 10. 1992 komise zaslala obci doporučení, aby náležitosti, spojené se žádostí o znak a vlajku konzultovala s některým ze členů heraldické komise, tak, aby žádost odpovídala všem požadavkům. Následně zpracovatel znaku, Jan Oulík, po poradě s členem komise, Pavlem R. Pokorným dodal i chybějící slovní popis znaku, a obec podala 7. 12. 1992 opakovanou žádost o udělení symbolů. V archivních materiálech PSP ČR další dění v tomto případě již není dokumentované a obec není zanesena ani v Registru komunálních symbolů Parlamentu České republiky. Stejně tak není známo ani číslo a datum rozhodnutí.

¹⁷⁸ Včetně blasonu: Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Světlá nad Sázavou (45B).

Důvod této skutečnosti je jednoduchý: po konzultaci s místostarostkou obce, Jitkou Havlíčkovou, a autorem návrhů, heraldikem Janem Oulíkem jsem zjistil, že obecní symboly nikdy schváleny nebyly. Vínou na tom nese zřejmě jednak zmatek, který pravděpodobně panoval v parlamentu v souvislosti s rozdělením Česko-Slovenské federativní republiky na dva samostatné státy a vznikem národních parlamentů, jednak i skutečnost, že v tomto období obec z důvodů řešení důležitějších problémů přestala udělení urgovat. Časem byly rozpracované materiály prostě přesunuty do archivu, aniž podvýbor zjišťoval stanovisko obce samotné k nedokončenému procesu udělení. Jan Oulík má do budoucna snahu dotáhnout tento problém do konce a ve spolupráci s obcí dosáhnout konečně udělení obecní symboliky, nicméně podle jeho vyjádření pravděpodobně podobu návrhů v souladu se svým současným názorem přepracuje. Vyobrazení neschválených symbolů jsou použita se souhlasem autora.

Znak: Štít modrý, na něm zlaté slunce se šestnácti zvlněnými paprsky, nad kterými se klene zlaté, vzhůru prohnuté zvlněné břevno.

Vlajka: Vlajka opakuje znak obce. Tvoří ji modré pole (2:3), ve kterém je umístěno žluté slunce s šestnácti zvlněnými paprsky. Nad ním se klene žlutý pruh ve tvaru kruhového oblouku, sahající od žerděového k vlajčímu okraji.

Obrázek 112 - návrh znaku obce Světic

Obrázek 113 - návrh vlajky obce Světic

Odůvodnění: Slunce představuje zlato, které se v minulosti u Světic dobývalo. Pole štítu symbolizuje modrou oblohu a zlaté prohnuté břevno ohyb zemské silnice, která skrz obec vedla. Vlajka přejímá figury znaku.

Svojetice¹⁷⁹

Stručná historie obce: Obec Svojetice byla poprvé zmíněna v deskách zemských 12. 3. 1407 při výměně statků mezi augustiniánským klášteřem sv. Karla na Novém Městě pražském a Kašparem Čotrem z Tehova, k jehož panství Svojetice příslušely. Svojetice byly s celým panstvím prodány v roce 1513 a připojeny k panství Kostelec nad Černými lesy. S ním pak sdílely osudy až do zániku patrimoniální správy. Významnými majiteli byli např. Slavatové z Chlumu a Košumberka, Smiřičtí ze Smiřic a Lichtenštejnové.

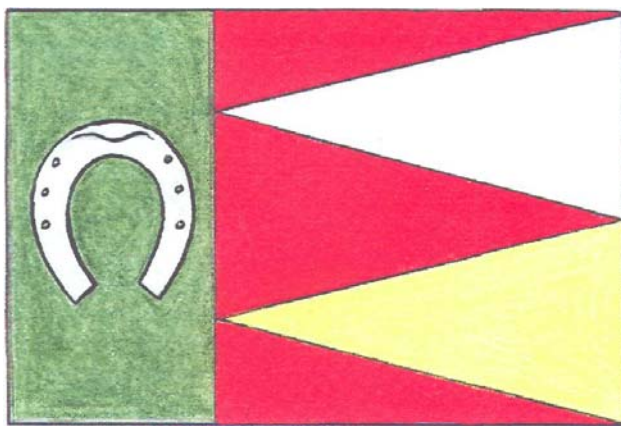
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu obecních symbolů je heraldik Jan Oulík. Zastupitelstvo symboly schválilo 2. 5. 2007 a žádost o jejich udělení podalo téhož dne. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal a schválil 12. 9. 2007.

Znak: V červeném štítě vyrůstají ze zeleného návrší se stříbrnou podkovou dva jehličnaté stromy, pravý stříbrný a levý zlatý. Datum rozhodnutí: **9. 10. 2007** Číslo rozhodnutí: **25**

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy, zelený a červený, v poměru 1:2. V zeleném pruhu bílá podkova, v červeném dva vlající klíny, bílý a žlutý s vrcholy na žerďovém okraji červeného pruhu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **9. 10. 2007** Číslo rozhodnutí: **25**

Obrázek 114 - znak obce Svojetice

Obrázek 115 - vlajka obce Svojetice

Odůvodnění: Smrky symbolizují jehličnaté lesy, které obec ze tří stran obklopují. Podkova odkazuje na svobodnou rychtu s jedním lánem polí „pro výpravu zbrojného rejtara proti úhlavnímu nepříteli,“ která se v obci připomíná v 17. století. Současně je pro obec do dnešních dnů charakteristický chov koní. Barvy stromů, stříbrná a zlatá, symbolizují nebeské znamení blíženců (staročesky „svojátka“). To se vyskytuje

¹⁷⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Svojetice (46).

na obecním pečetidle z 19. století a jednalo se o zjevnou narážku na jméno obce, třebaže to má spíše původ v termínu „ves lidí Svojatových“. Vlajka vychází ze znaku.

Šestajovice¹⁸⁰

Stručná historie obce: Obec patřila řádu Křižovníků Božího hrobu na Zderaze. Řádu ji daroval Kojata Hrabšic z Hněvina Mostu dne 22. 7. 1227. K tomuto aktu se tedy váže první písemná zmínka o obci. Řád zde postavil tvrz a obec mu patřila až do husitských válek, kdy ji získalo Staré Město pražské. Roku 1432 připadla obec císaři Zikmundovi. Dále se vystřídalo v držení obce více majitelů: Henik z Valdštejna a ze Skal, Jan Hřel, Jan ze Šelmberka, Václav Vrábský z Vrábí, Hrzanové z Harasova a poté opět zderazský klášter, respektive jeho ženská větev. Roku 1567 se obce ujala královská komora a do zániku patrimoniální správy pak obec vystřídal ještě několik majitelů, včetně jezuitského řádu.

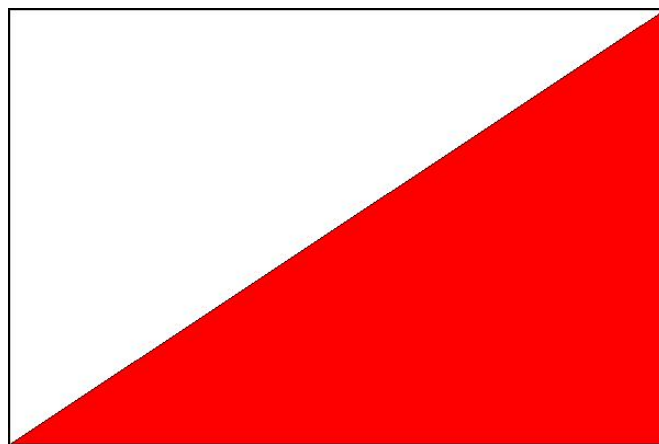
Udělení znaku a vlajky: Návrh znaku a vlajky obce vypracoval PhDr. Michal Fiala z Heraldické společnosti v Praze. Tato varianta byla odsouhlasena zastupitelstvem obce po výběru ze dvou navržených dne 8. 12. 1992 a o její udělení požádala tehdy ještě heraldickou komisi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky 9. 9. 1993. Komise přijetí znaků doporučila a obec o této skutečnosti zpravila dne 26. 1. 1994, bez uvedení data samotného rozhodnutí.

Znak: Ve stříbrno-červeně šikmo děleném štítě člun s patriarším křížem řádu Křižovníků Božího hrobu opačných tinktur. Datum rozhodnutí: **1. 2. 1994** Číslo rozhodnutí: **13**

Vlajka: Šikmo dělený bílo – červený list. Poměr šířky k délce je 2:3. Datum rozhodnutí: **1. 2. 1994** Číslo rozhodnutí: **13**

Obrázek 116 - znak obce Šestajovice

Obrázek 117 - vlajka obce Šestajovice

¹⁸⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Šestajovice (46A). Historie obce též <http://www.sestajovice.cz/cs/stranka-1-29.htm> [19.3.2009].

Odůvodnění: Návrh znaku vychází ze znaku historického držitele Šestajovic, řádu Křížovníků Božího hrobu na Zderaze. Aby došlo k odlišení od křížovnického znaku, bylo v návrhu užito šikmé dělení štítu a figur tinkturami stříbrnou a červenou. Toto rozdělení respektuje i vlajka.

Škvorec¹⁸¹

Stručná historie městyse: První zmínka o obci v písemných pramenech je nepřímá. Je uvedena v přídomku Domaslava ze Škvorce, královna stolníka, číšníka a nejvyššího komorníka na listině z roku 1279. O vsi samotné se píše až v roce 1426. Ve 14. století držel místní hrad pražský staroměstský rod Olbramoviců, v roce 1462 koupil dvorec Čeněk z Klinštejna, purkrabí Pražského hradu, posléze vyšehradský purkrabí a královský prokurátor. Jeho syn Jan zažádal krále Vladislava Jagellonského o povýšení Škvorce na městečko, k čemuž došlo listinou ze dne 13. 12. 1497, vydanou v Budíně. Počátkem 16. století se pány majetku stali Smiřičtí a po stavovském povstání a konfiskaci krátce Albrecht z Valdštejna. Ten jej roku 1623 předal Lichtenštejnům, kteří jej drželi až do 20. století. Status městyse byl Škvorci obnoven v říjnu 2006.

Udělení znaku a vlajky: V tomto případě se jedná o znak historický. Škvorec byl roku 1497 povýšen králem Vladislavem II. na městys a zároveň mu byl udělen i znak, jehož přesný vzhled ani barvy dnes neznáme. Privilegium se zachovalo pouze v opisu bez vyobrazení, který stanovuje znak jako „můřenína mezi dvěma vostrvy a vokolo dvě věže tak, jak tuto vymalovaný jest.“¹⁸² Čarek uvádí, že asi v polovině 17. století došlo ke změně znaku do podoby, které město užívá dodnes. Podle důvodové zprávy S. Kasíka v té době došlo ale pouze k výrobě nového typáře pečeti s pečetním obrazem, z něhož se posléze nový znak vyvinul. Podle Kasíka k této výměně znaku došlo svévolným přičiněním samosprávy zřejmě až v polovině 19. století. První zprávu o této podobě znaku, včetně vyobrazení, přináší až Widimského práce z roku 1864. Dnes je znak vnímán již jako tradiční. Jeho současnou kresebnou podobu a popis vypracoval Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Stejný autor vypracoval i návrh vlajky. Tyto návrhy byly schváleny zastupitelstvem 27. 7. 2007 a o jejich udělení zažádalo 21. 8. 2007.

¹⁸¹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Škvorec (47). Historie obce též <http://www.obecskvorec.cz/historie.htm> [19.3.2009].

¹⁸² Jiří ČAREK, Městské znaky v českých zemích, Praha 1985., s. 371.

Podvýbor návrhy posoudil na zasedání dne 21. 11. 2007, schválil návrh vlajky a stanovil blason znaku.

Znak: V modrém štítě stříbrná kvádromaná věž s prázdnou branou, s vytaženou zlatou mříží, nad branou tři černá okna vedle sebe, a s červenou valbovou střechou zakončenou dvěma odvrácenými praporky s vlaštovčím ocasem, vše zlaté. Datum rozhodnutí: **Neevidováno** Číslo rozhodnutí: **Neevidováno**

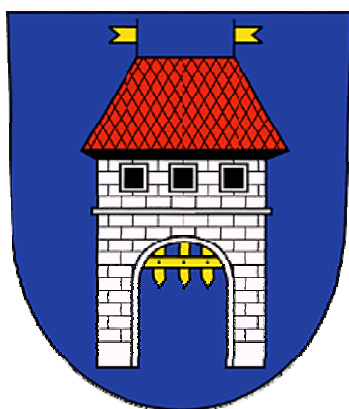
Vlajka: Modrý list se dvěma vlajícími bílými klíny s vrcholy v polovině délky listu. V žerďové polovině bílá kvádromaná věž s prázdnou branou, s vytaženou žlutou mříží, se třemi černými okny vedle sebe, a červenou valbovou střechou se dvěma žlutými odvrácenými praporky s vlaštovčím ocasem. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **30. 11. 2007** Číslo rozhodnutí: **28**

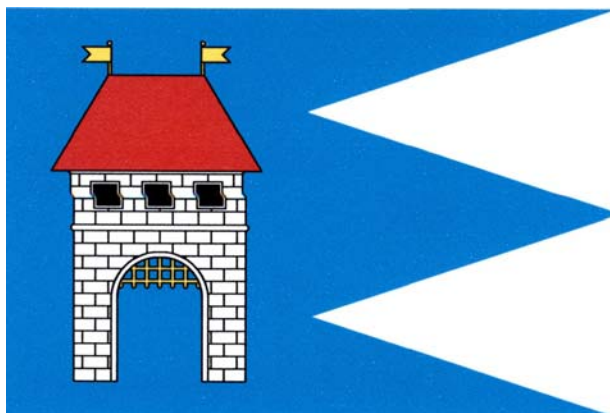
Obrázek 118 - znak Škvorce podle Widimského

Obrázek 119 - znak Škvorce podle Čarka

Obrázek 120 - znak městyse Škvorec

Obrázek 121 - vlajka městyse Škvorec

Odůvodnění: Figura věže odkazuje zřejmě na skutečnost, že Škvorec byl, a i dnes je, městysem, možná i na fakt, že v obci kdysi stával hrad. Další podrobnosti vzhledem k okolnostem vzniku znaku zjistit nelze. Vlajka vychází ze znaku.

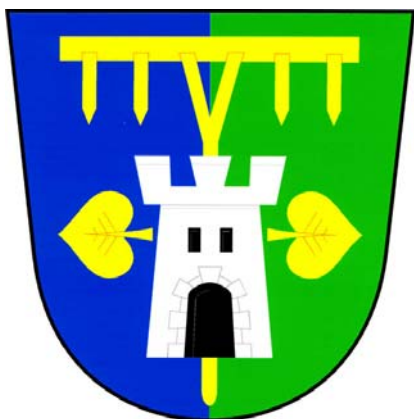
Štíhlce¹⁸³

Stručná historie obce: První písemná zmínka o osadě pochází z roku 1358. V té době patřila ves ke chrátskému královskému lénu, které držel rod Hájků z Chrástu. Jejich nástupcem byl Jindřich z Lažan, a koncem 16. století Smiřičtí. Tím se Štíhlce staly součástí černokosteleckého panství, které připadlo roku 1623 na dlouhou dobu, až do roku 1848, Lichtenštejnům. Středověká osada Lažany, ležící na katastru Štíhlce zanikla, stejně jako stejnojmenná tvrz, která v Lažanech stávala.

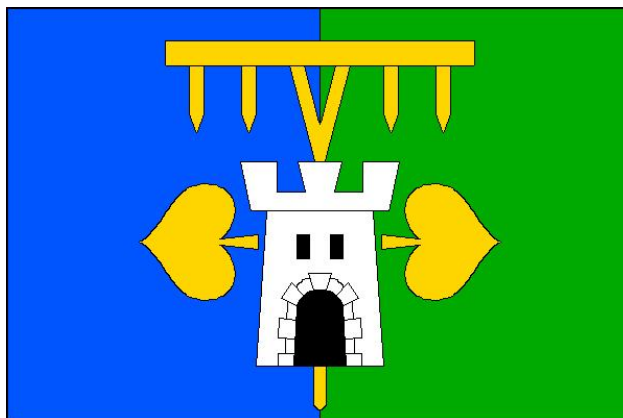
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je heraldik Miroslav J. V. Pavlů. Symboly byly zastupitelstvem schváleny 13. 4. 2005 a obec o jejich udělení zažádala 20. 4. 2005. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 7. 9. 2005, s kladným výsledkem.

Znak: V modro-zeleně polceném štítě stříbrná věž s cimbuřím, černou branou a dvěma okny, podložená vztyčenými hráběmi a provázená dvěma položenými odvrácenými lipovými listy, vše zlaté. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy, modrý a zelený. Uprostřed bílá věž s cimbuřím, černou branou a dvěma okny, podložená vztyčenými hráběmi a provázená po stranách položenými odvrácenými lipovými listy, vše žluté. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **21. 9. 2005** Číslo rozhodnutí: **60**

Obrázek 122 - znak obce Štíhlce

Obrázek 123 - vlajka obce Štíhlce

¹⁸³ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Štíhlce (47).

Odůvodnění: Věž s cimbuřím je připomínkou zaniklé lažanské tvrze, zlaté hrábě v modrém poli upomínají na erb Hájků z Chrástu. Lipové listy představují 19 památných stromů v katastru obce. Modrá tinktura symbolizuje krom výše uvedeného také Lázeňský potok, zelená pak okolní lesy. Vlajka opakuje figury znaku.

Tehov¹⁸⁴

Stručná historie obce: Nejstarší písemná zmínka o Tehově se datuje do roku 1309. Obec se do roku 1919 jmenovala Velký Tehov. Jméno vzniklo z názvu hradu Tehov, nebo Tehův, který v místě budoucí obce založil koncem 12. století vladyka Teh. Tato informace je ale nepodložená, protože v důvodové zprávě ke znaku ve složce obce Tehovec k založení hradu uvádí Stanislav Kasík, že za jeho stavitele je považován měšťan Starého Města pražského Reinhard z Mühlhausenu. Ten získal statek Tehov roku 1390. První zmínka o hradu pochází pak až z roku 1407, kdy jej Reinhardův stejnojmenný syn prodal Kašparu Čotrovi. Roku 1436 jej císař Zikmund zastavil Janu Kamrétovi ze Žirovnice. Tento hrad v dalších staletích vlastnil např. Jan Roháč z Dubé, Slavatové, Albrecht z Valdštejna nebo Ferdinand I. Lichtenštejn. Od roku 1547 byl hrad zpustlý, ale statek patřil od roku 1623 Lichtenštejnům až do zániku patrimoniální správy.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhů znaku a vlajky je Jan Oulík. Návrhy obecních symbolů byly přijaty zastupitelstvem obce 10. 2. 2002. O jejich udělení obec zažádala 8. 10. 2003 a podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal s kladným výsledkem dne 29. 10. 2003.

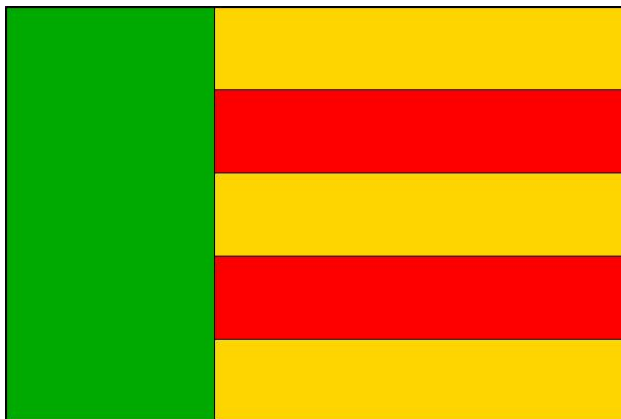
Znak: Ve zlatém štítě na černém skalnatém návrší višň přirozené barvy s červenými plody, z koruny po obou stranách vlaje dolů červená stuha. Datum rozhodnutí: **25. 11. 2003 Číslo rozhodnutí: 31**

Vlajka: List tvoří zelený žerďový pruh, široký jednu třetinu délky listu a pět vodorovných pruhů, střídavě žlutých a červených. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **25. 11. 2003 Číslo rozhodnutí: 31**

¹⁸⁴ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Tehov (47A) a složka Obec Tehovec (47A).
Historie obce: <http://www.obec-tehov.cz/index.php?nid=3573&lid=CZ&oid=431641> [18.3.2009].

Obrázek 124 - znak obce Tehov

Obrázek 125 - vlajka obce Tehov

Odůvodnění: Znaková figura vychází z obrazu pečeti, která se dochovala v Eichlerově sbírce Archivu Národního muzea v Praze. Tinkтуры znaku byly zvoleny podle heraldických zvyklostí. Zlatá a červená barva upomíná na rod Lichtenštejnů, kteří v obci do barokní podoby přestavěli kostel a založili školu. Další podrobnosti vzhledem k okolnostem vzniku znaku zjistit nelze, protože odůvodnění figur historické pečeti samozřejmě neexistuje. Vlajka vychází ze znaku.

Tehovec¹⁸⁵

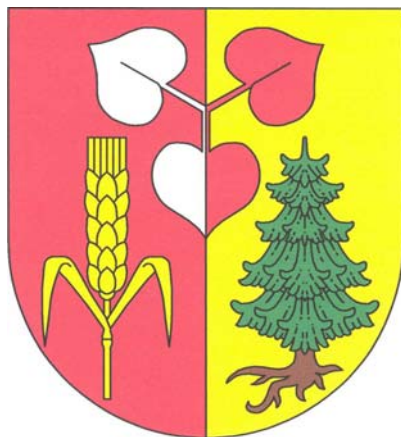
Stručná historie obce: Tehovec je poprvé připomínán roku 1373 v přídomku Ondřeje z Tehovce. Z pozdějších zpráv vyplývá, že Tehovec byl součástí panství příslušného k hradu Tehov. Páni z Tehova patřili k rodu erbu leknínového trojlistu, který nesli především páni z Říčan. Vzhledem k provázanosti Tehovce s Tehovem platí pro jejich historii společné údaje.

Udělení znaku a vlajky: Návrh obecních symbolů vypracoval Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zastupitelstvo symboly schválilo 8. 2. 2007 a o jejich přidělení požádalo 16. 3. 2007. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 9. 5. 2007 a doporučil symboly k udělení.

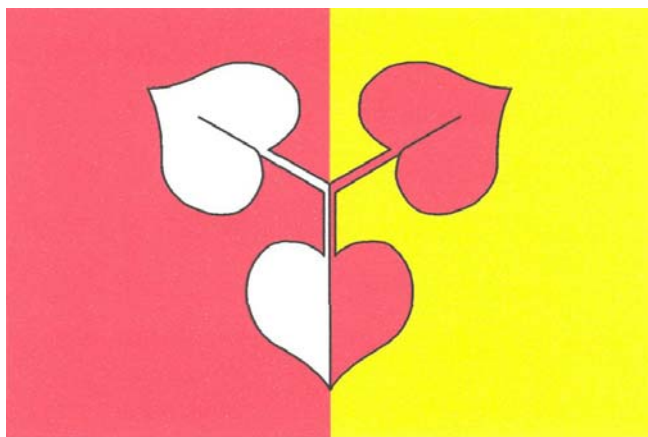
Znak: V červeno-zlatě polceném štítě vpravo zlatý obilný klas se dvěma odkloněnými listy, vlevo vykořeněný smrk přirozené barvy, nahoře stříbrno-červeně polcený leknínový trojlist. Datum rozhodnutí: **29. 5. 2007** Číslo rozhodnutí: **20**

¹⁸⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Tehovec (47A).

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy, červený a žlutý. Uprostřed bílo-červeně polcený leknínový trojlist. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **29. 5. 2007** Číslo rozhodnutí: **20**

Obrázek 126 - znak obce Tehovec

Obrázek 127 - vlajka obce Tehovec

Odůvodnění: Leknínový trojlist je erbovním znamením pánů z Tehova, s nimiž jsou spojeny prameny nejstarší doložitelné dějiny obce. Červeno-zlaté polcení štítu je inspirováno rodovým erbem knížat z Lichtenštejnu, dominantních vlastníků Tehovce. Klas charakterizuje obec jako zemědělskou, jehličnatý strom má oporu v bohatých lesích v okolí. List vlajky opakuje podobu horní poloviny znaku.

Úvaly¹⁸⁶

Stručná historie města: První zmínka o vsi Úvaly spadá do roku 1290, kdy patřily do majetku pražských patriciů. Od roku 1361 byly v poddanském vztahu ke škvoreckému panství vladyckého rodu Olbramoviců. Úvaly se postupně rozrůstaly vzhledem k tomu, že přes ně vedla tzv. Trstenická stezka, důležitá obchodní cesta. Jako městečko jsou Úvaly jmenovány v listině krále Vladislava Jagellonského z roku 1489, jako městys jsou zmiňovány roku 1654, ale na město byly povýšeny až 1. 1. 1969.¹⁸⁷ Úvaly jsou možným rodištěm Arnošta z Pardubic, pražského arcibiskupa. Během staletí Úvaly patřily několika rodům. Kromě již zmíněných Olbramoviců k nim patřili páni ze Stěžova, Smiřičtí a Lichtenštejnové.

Udělení znaku a vlajky: V případě znaku se jedná o znak historický, ovšem datum jeho udělení neznáme, protože úvalské znakové právo se nedochovalo. Je doložen pouze

¹⁸⁶ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Úvaly (51). Historie obce: <http://www.mestouvaly.cz/historie> [18.3.2009].

¹⁸⁷ Podle: Jiří ČAREK, Městské znaky v českých zemích, Praha 1985, s. 398.

pečetěmi, pocházejícími asi z 18. století. Nejstarší známé otisky pečeti pocházejí z typáře, který je opisem datován do roku 1809, městský znak je ale pravděpodobně mnohem starší. Prvním dokladem jeho existence je ovšem až výše zmíněné dílo R. Widimského z roku 1864, kde je znak Úval vyobrazen a popsán. V následujícím století se podoba znaku ustálila. Zastupitelstvo města si v prvních letech 21. století povšimlo rozporu mezi tradiční podobou městského znaku a způsobem jeho novodobého zobrazování. Město mělo potřebu vyřešit jeho podobu jednou provždy. Kronikář města, dr. Vítězslav Pokorný, vypracoval 13. 5. 2004 obsáhlou rešerši o vývoji městského znaku a dal městu doporučení k dalšímu postupu. Zastupitelstvo se následně usneslo na závazné podobě znaku a jeho slovním popisu. Dne 6. 9. 2004 zažádalo město podvýbor pro heraldiku a vexilologii o stanovení závazného blasonu městského znaku. Podvýbor se žádostí zabýval 15. 9. 2004 a blason, vycházející z vyobrazení historického znaku, stanovil. Dne 8. 2. 2005 se město obrátilo na podvýbor znovu s prohlášením, že blason je chybný a město jej nepřijímá, protože jednak neodpovídá žádosti města a jednak je v přímém rozporu s usnesením zastupitelstva, které stanovilo oficiální podobu znaku, vycházející z historických pramenů. Problémem bylo jedno jediné slovo. Úvalští byli na základě tradice a pramenů přesvědčeni o tom, že strom v jejich znaku je lípa a tuto skutečnost uvedli i ve schváleném popisu znaku. Podvýbor, vycházející z výše zmíněné publikace Jiřího Čarka *Městské znaky v českých zemích*, prohlásil strom za dub a v tomto smyslu stanovil i blason. Město v této nové žádosti žádalo stanovení blasonu v souladu s původní žádostí, tedy s definicí stromu jako lípy. Žádostí se podvýbor zabýval 23. 2. 2005 a rozhodl, že nemá námitek proti používání formy blasonu, na níž město trvá, tedy se slovem lípa. Poznamenal pouze, že ve zmíněné knize J.Čarka je strom výslovně uveden jako dub, ale jelikož z vyobrazení není jasné, o jaký strom se jedná, je změna možná.

Město nicméně stále ještě pocíťovalo v oblasti své komunální heraldiky deficit. Blason byl stanoven a odsouhlasen, ale závazná grafická podoba znaku neexistovala, stejně jako vlajka města. Komplexní studii vývoje znaku, jeho kresebnou studii a blason, jakož i několik návrhů vlajky vypracoval v březnu 2006 Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Zmínil se i o problému záměny dubu s lípou. Podle něj stanovil Čarek ve své práci, z níž Podvýbor vycházel, strom jako dub ad hoc na základě „stížnostního“ dopisu MěNV z roku 1976, který nakonec nebyl ani jednoznačný, tvrdící, že „jde asi o dub“. Tento názor byl založen na dikci publikace z roku 1929 „Úvaly jindy a nyní“, která strom bez dalšího odůvodnění prohlásila za dub. Toto tvrzení bylo tedy laické, nepodložené a neseriózní a tedy pro faktickou podobu znaku naprosto

nesměrodatné. Dne 16. 3. 2006 schválilo zastupitelstvo jeden z návrhů vlajky a následně 23. 3. 2006 zažádalo Podvýbor pro heraldiku a vexilologii o nové stanovení blasonu historického znaku dle kresebné předlohy, jakož i o doporučení udělení vlajky. Podvýbor se žádostí zabýval 8. 5. 2006 a v případě vlajky ji doporučil ji ke schválení. O znaku se rozhodnutí nezmiňuje.

Znak: V modrém štítě na zeleném trávníku vpravo lípa přirozené barvy, vlevo volná stříbrná kvádrovaná hradba s cimbuřím a černou obloukovou branou, z ní vyniká stříbrná věž se třemi černými okny vedle sebe, s červenou valbovou střechou se dvěma zlatými makovicemi. Datum rozhodnutí: **Neevidováno** Číslo rozhodnutí: **Neevidováno**

Vlajka: List tvoří červený žerďový pruh široký jednu čtvrtinu délky listu a tři vodorovné pruhy, modrý, bílý a modrý, v poměru 1:2:1. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **11. 5. 2006** Číslo rozhodnutí: **70**

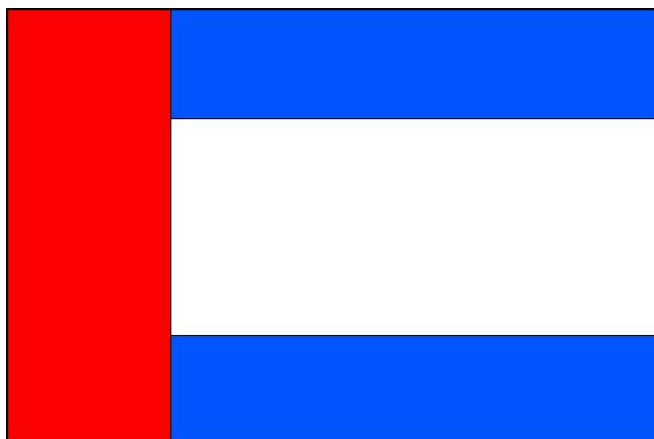
Obrázek 128 - znak Úval podle Widimského

Obrázek 129 - znak Úval podle Čarka

Obrázek 130 - znak města Úvaly

Obrázek 131 - vlajka města Úvaly

Odůvodnění: Vzhledem k tomu, že znak je historický a nedoložený, dá se na význam znamení pouze usuzovat. Hradba s branou a věží má pravděpodobně spojitost s městským statutem Úval. Význam lípy je nejasný. Vlajka vychází ze znaku.

Veleň¹⁸⁸

Stručná historie obce: Jméno obce se poprvé vyskytuje v listině z roku 1371, kterou Jan ze Zvířetic, velkopřevor řádu sv. Jana Jeruzalémského v Čechách a ve Slezsku, daroval úrok ze vsi řádovému převorství u Panny Marie pod řetězem v Praze na Malé Straně. Později byla ves rozdělena mezi několik majitelů. Např. k roku 1382 je jako držitel majetku ve vsi připomínán Ješek z Veleně. V roce 1582 byla ves prodávána už jako celek. Ve druhé polovině 17. století ji zakoupil Jan Hertvík z Nostic a připojil jí k panství Pakoměřice. Nosticové drželi tento majetek až do roku 1945.

Udělení znaku a vlajky: Autorem schváleného návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Původní popis znaku věž definoval jako „*stín věže*“, u vlajky pak jako „*obrys věže*.“ Obec zažádala o udělení obecní symboliky 5. 11. 1998. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii návrh projednal 7. 4. 1999, a rozhodl se žádost nedoporučit z toho důvodu, že nelze heraldicky popsat obrys. Zároveň výbor doporučil dvě řešení problému, a sice použít buď termínu plná věž opačných barev, nebo půlená věž-stříbrná na modré a červená na stříbrné. K této variantě se nakonec obec přiklonila. Zastupitelstvo o schválení a přidělení nového návrhu zažádalo 19. 4. 1999. Tyto symboly byly projednány a schváleny na zasedání podvýboru pro heraldiku a vexilologii dne 25. 5. 1999.

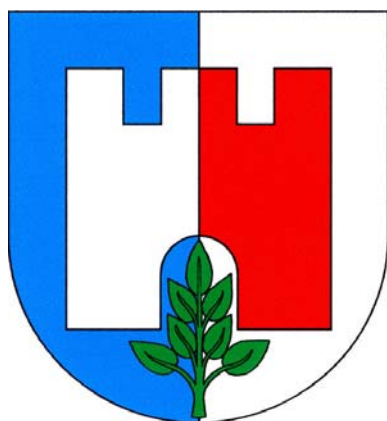
¹⁸⁸ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Veleň (52).

Znak: V modro-stříbrně polceném štítě stříbrno-červeně polcená věž se třemi stínkami a prázdnou branou, v ní vztyčená zelená olivová ratolest se sedmi listy. Datum rozhodnutí:

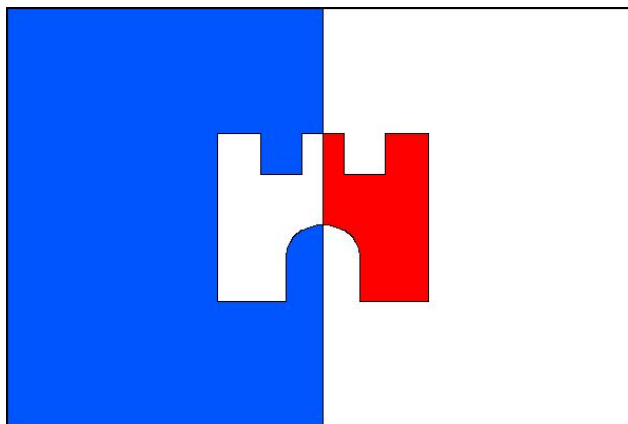
21. 6. 1999 Číslo rozhodnutí: 21

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy modrý a bílý. Uprostřed bílo-červeně polcená věž se třemi stínkami a prázdnou branou. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí:

21. 6. 1999 Číslo rozhodnutí: 21

Obrázek 132 - znak obce Veleň

Obrázek 133 - vlajka obce Veleň

Odůvodnění: Věž je připomínkou šlechtických tvrzí, jak ve Veleni, tak ve Velenci. Původně použitý termín „stín“ měl být narážkou na skutečnost, že ani jedna z tvrzí už dnes neexistuje. Barevnost znaku vychází v případě modré a stříbrné z nosticovských rodových barev, v případě červené a stříbrné pak z barev znaku johanitů, prvních historicky doložených majitelů obce. Zelená olivová ratolest jako symbol míru má připomenout obec Mírovou (Mírovice), historicky spjatou s Velení. Vlajka vychází ze znaku.

Velké Popovice¹⁸⁹

Stručná historie obce: První nedatované zmínky o obci o ní hovoří jako o Adamovicích, Adamových Popovicích nebo Duchovních Popovicích. Prvním datem historie obce je tak rok 1332, kdy je připomínána jako majetek staroměstských měšťanů Rostů. V držení obce se vystřídalo mnoho majitelů. Roku 1400 obec připadla přímo králi Václavu IV. Husitské války obec citelně zasáhly, byla dobyta i popovická tvrz. K dalším majitelům patřili mimo jiné Jiří z Krejštanu, Hýzrlové z Chodů nebo rod Mošauerových. V roce 1870 pak koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal zde rozvíjet průmyslovou

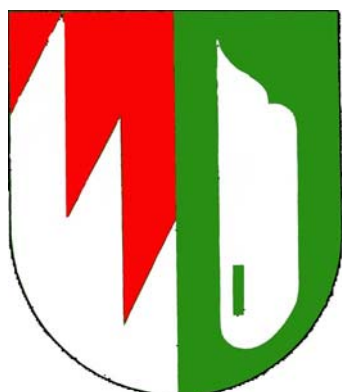
¹⁸⁹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Velké Popovice (53).

výrobu. O čtyři roky později, v roce 1874 zde jeho synové dostavěli pivovar, který je v provozu dodnes.

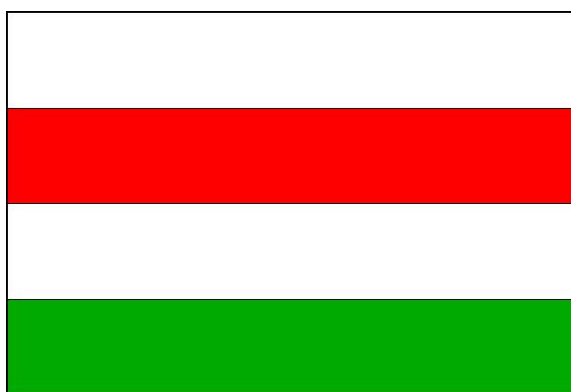
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je PhDr. Michal Fiala, pracovník Archivu Hlavního města Prahy. Obec zažádala o udělení navržených symbolů dne 15. 4. 1997. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 1. 10. 1997 a doporučil udělení symboliky.

Znak: Polcený štít, pravé pole červeno-stříbrně kosmo dvěma a půl hroty děleno, v levém zeleném poli vztyčená stříbrná limpa. Datum rozhodnutí: **17. 10. 1997** Číslo rozhodnutí: **41**

Vlajka: List tvoří čtyři vodorovné pruhy, bílý, červený, bílý a zelený. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **17. 10. 1997** Číslo rozhodnutí: **41**

Obrázek 134 - znak obce Velké Popovice

Obrázek 135 - vlajka obce Velké Popovice

Odůvodnění: Znak v sobě spojuje historii obce s její přítomností. Pravá polovina znaku připomíná prvního historicky doloženého majitele obce, měšťanský rod Rostů ze Starého Města pražského. Limpa (tvarované prkénko na rozhrnování sladu) v levé polovině znaku upomíná na místní pivovar. Vlajka vychází ze znaku.

Větrušice¹⁹⁰

Stručná historie obce: Historie Větrušic se datuje asi k roku 1316, kdy jsou poprvé jmenovány jako dědictví Domaslava z Chrastu. Obec platila oltáři sv. Gottharda pravidelnou daň a pražští kanovníci zde drželi prebendu. Byly zde také statky kolegiální kapituly sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Za husitských válek byla ves zkonfiskována pražany a prodána. Po krátkém návratu majetku kapitule byl tento zabaven císařem Zikmundem a zastaven roku 1436 Jindřichovi z Lerojid. Mezi další majitele obce patřili například Jan Pytlík ze Zvoleněvsi, Duchek Kadaně z Větrušic, Václav Služský z Chlumu

¹⁹⁰ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Větrušice (54).

a opět kapitula vyšehradská (ta do roku 1853). Původní podoba místního jména je Větrošice. To lze vysvětlit jako ves Větrochových, nebo Větrošových lidí. Osobní jméno Větroch, nebo Větroš má původ ve jménu Wyetr a to je odvozeno od apelativu vítr.

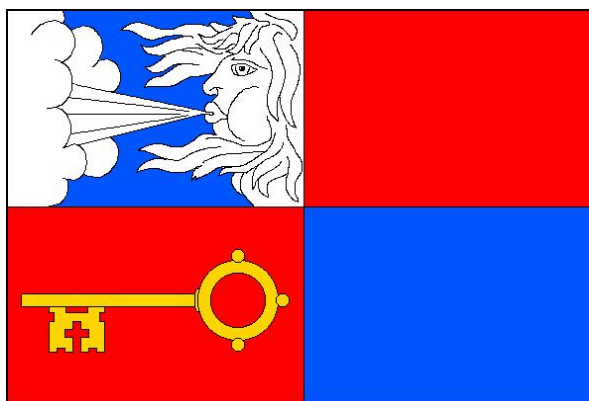
Udělení znaku a vlajky: Před podáním návrhu symboliky, který byl nakonec schválen se obec zabývala návrhem poněkud odlišným: „Štít dělený stupněm na dvě poloviny. Dolní polovina červená, horní polovina bílá-základ znaku Služských z Chlumu. V dolní červené polovině zlatý klíč, část znaku Vyšehradské kapituly. V horní bílé polovině zlatá koruna a zlatá berla, část znaku sv. Gottharda u sv. Víta na Hradě Pražském“. Podle slov současné starostky obce, paní Zádové v odpovědi na můj e-mailový dotaz ze dne 19. 3. 2009 byl tento návrh Podvýborem odmítnut pro jeho amatérské zpracování. Následně obec oslovila heraldika se žádostí o zpracování znaku obce podle heraldických pravidel. Autorem tohoto návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Návrh byl zastupitelstvem obce schválen 17. 12. 2001. Zastupitelstvo o jejich schválení a přidělení požádalo 4. 2. 2002. Tyto symboly byly projednány a schváleny na zasedání Podvýboru pro heraldiku a vexilologii dne 23. 10. 2003.

Znak: V modro-červeně děleném štítě nahoře stříbrný bůh větru Boreas. Dole položený zlatý klíč. Datum rozhodnutí: **13. 11. 2002** Číslo rozhodnutí: **13**

Vlajka: Modro-červeně čtvrcený list. V horním žerďovém poli bílý bůh větu Boreas, v dolním žerďovém poli vodorovně žlutý klíč zuby k žerdi a k dolnímu okraji. Poměr šířky k délce je 2:3. Datum rozhodnutí: **13. 11. 2002** Číslo rozhodnutí: **13**

Obrázek 136 - znak obce Větrušice

Obrázek 137 - vlajka obce Větrušice

Odůvodnění: Figura boha větru Borease je mluvícím znamením, odkazujícím ke jménu obce. Klíč v dolní polovině znaku, stejně jako červená barva spodního pole má oporu ve znaku vyšehradské kapituly, která byla vlastníkem obce s nejdelší tradicí. Symboly na vlajce vycházejí ze znaku.

Vodochody¹⁹¹

Stručná historie obce: První zmínka o obci je přibližně datována do roku 1000 a týká se darování obce benediktinskému klášteru Ostrov Boleslavem III. K roku 1330 jsou Vodochody doloženy jako klášterní majetek zbraslavského cisterciáckého konventu. Jako i jinde, i v případě Vodochod přinesly změny vlastníků husitské války. Roku 1423 prodal obec Jan ze Smiřic pražskému měšťanovi Janovi od radnice. Poté se majitelé často střídali. Počátkem 17. století byly Vodochody připojeny k panství Odolena Voda, které zakoupili v roce 1623 Lobkovicové. Roku 1671 panství prodali jezuitské koleji u sv. Klimenta v Praze. Po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 byl statek spravován státem, a následně byl roku 1825 prodán Riesům ze Stallburka.

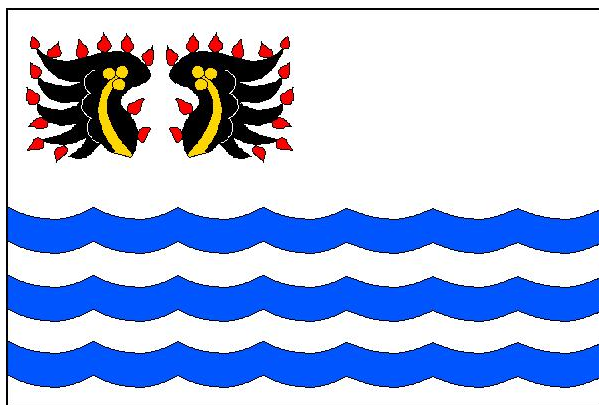
Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Návrh byl obcí předem projednán s členem expertní skupiny podvýboru, prof. Pavlem Palátem, který vypracoval i blason znaku a vlajky, přiložené k žádosti o schválení ze dne 17. 5. 1999. Tyto symboly byly projednány a schváleny na zasedání Podvýboru pro heraldiku a vexilologii dne 25. 5. 1999.

Znak: Ve stříbrném štítě nad třemi modrými zvlněnými břevny dvě černá plamenná křídla se zlatým jetelovitě zakončeným perisoniem. Datum rozhodnutí: **21. 6. 1999** Číslo rozhodnutí: **21**

Vlajka: Bílý list se třemi vodorovnými oboustranně vlnkovitými modrými pruhy vycházejícími ze sedmé, deváté a jedenácté dvanáctiny žerďového a vlajčího okraje. V horní žerďové polovině dvě černá plamenná křídla se žlutými jetelovitě zakončenými perisonii. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **21. 6. 1999** Číslo rozhodnutí: **21**

Obrázek 138 - znak obce Vodochody

Obrázek 139 - vlajka obce Vodochody

¹⁹¹ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Vodochody (55A).

Odůvodnění: Znak rozdělením na dvě části vyjadřuje těsné sousedství Vodochod a Hoštice. Modrá vlnkovitá břevna označují obecně vodu a jsou inspirována názvem obce. Dvě černá orlí křídla v horní polovině štítu mají vztah k nejstarším dějinám obce a ke skutečnosti, že jejím prvním z historie poznaným majitelem byl český kníže - Přemyslovec. Symbol křídel je odvozen od černé, plamenné, tzv. přemyslovské orlice – původního znaku první české vládnoucí dynastie. V křídlech je také obsažen pojem létání, kterým se připomíná podnik „Aero“ vyrábějící letadla. Spojení názvu Aero se jménem obce Vodochody je v povědomí široké veřejnosti. Tímto způsobem se v jediném symbolu prolíná nejstarší minulost s nejnovější současností. Do praporu byly přeneseny figury ze znaku. Výklad je se znakem totožný.

Všestary¹⁹²

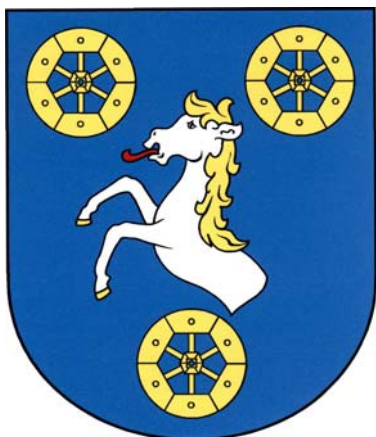
Stručná historie obce: Dějiny Všestar úzce souvisejí od počátku 14. století s dějinami Tehova. Tehovské panství postupně náleželo vladykům Ottovi, Heřmanovi, Oldřichovi a později Tehovi, který měl i vystavit hrad Tehov. Z dalších majitelů to byl např. měšťan Kašpar Čotr z Tehova, v průběhu husitské revoluce pak Jan Roháč z Dubé. Po bitvě na Bílé hoře bylo panství v roce 1621 zkonfiskováno, v roce 1624 je koupil kníže Lichtenštejn a spojil je trvale s panstvím černokosteckým. O původu a jménu obce není žádných zpráv.

Udělení znaku a vlajky: Autorkou návrhu znaku a vlajky je výtvarnice Věra Maláčová, grafické studio Žirafa, ve spolupráci s heraldikem PhDr. Michalem Fialou. Zastupitelstvo obce schválilo návrh obecních symbolů 6. 5. 2008 a o jejich udělení zažádalo dne 13. 5. 2008. Podle e-mailového sdělení starosty Všestar, pana Trojánka ze dne 24. 3. 2009 byl návrh ještě před projednáním vrácen k přepracování z toho důvodu, že mlýnská kola původně měla vnitřní kolo a osazení pro hřídel do kruhu. Po konzultaci s členem expertní skupiny podvýboru, heraldikem profesorem Pavlem Palátem a PhDr. Michaelem Fialou, bylo autorkou vnitřní kolo a osazení pro hřídel upraveno do tvaru šestiúhelníku. Zastupitelstvo poté doplnilo žádost o udělení těmito upravenými symboly dne 10.9.2008. Tyto symboly byly projednány a schváleny na zasedání Podvýboru pro heraldiku a vexilologii dne 17. 9. 2008.

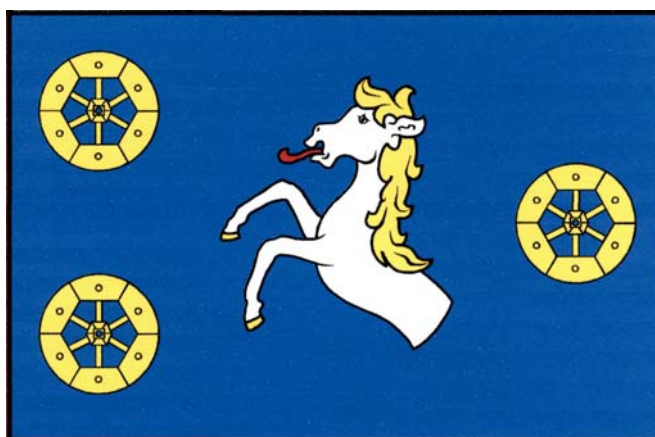
¹⁹² Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Všestary (57). Historie obce: <http://www.obec-vsestary.cz/index.php?p=historie> [17.3.2009].

Znak: V modrém štítě polovina stříbrného koně ve skoku se zlatou zbrojí a červeným jazykem, provázená třemi (2,1) zlatými mlýnskými koly. Datum rozhodnutí: **22. 10. 2008**
Číslo rozhodnutí: **39**

Vlajka: Modrý list s polovinou bílého koně ve skoku se žlutou zbrojí a červeným jazykem, provázenou třemi žlutými mlýnskými koly, dvěma v žerďové a jedním ve vlající části. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **22. 10. 2008** Číslo rozhodnutí: **39**

Obrázek 140 - znak obce Všešary

Obrázek 141 - vlajka obce Všešary

Odůvodnění: Jako základ znaku byl použit symbol z erbu jednoho z majitelů Všešar, pražského měšťana Kašpara Čotra z Tehova (polovina koně). Mlýnská kola upomínají na tři mlýny, které se nacházely na katastru Všešar. Vlajka vychází ze znaku.

Zápy¹⁹³

Stručná historie městyse: První jistá písemná zmínka o Zápech pochází z roku 1273, kdy papežská listina potvrzovala premonstrátskému klášteru na Strahově jeho majetek. Současná obec vznikla postupným splynutím několika vsí (Zápy, Zípce nebo též Zepce, Ostrov, Stránka) a mezi majiteli jsou připomínáni např. bratři Vznata, Slavata a Vilém ze Záp. K důležitým majitelům patřil též Mikuláš Heklík Zápský ze Záp, jehož rod držel ves od konce 14. století po dobu sta let. Posledním členem rodu, držícím toto zboží byl Jan Zápský ze Záp. Jeho dědicové prodali statek Mikuláši Zubovi z Landštejna, pak přešlo panství na Mikuláše Bryknara z Brukštejna a nakonec na císaře Rudolfa II., který jej připojil k panství Brandýs nad Labem. Při tomto panství zůstaly Zápy až do roku 1918, tedy více než 300 let. Již v roce 1543 jsou Zápy jmenovány jako městečko. Slavným

¹⁹³ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Zápy (58A). Historie obce též: <http://www.zapy.cz/pro!navstevniky/HISTORIE.ASP> [2.4.2009].

místním rodákem byl historiograf Pavel Stránský ze Záp a Zápské Stránky. Zápy byly v letech 1962–1990 součástí města Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, ale status městyse ztratily již v 50. letech v souvislosti se ztrátou právní subjektivity obcí a nepřiznáním MěNV. Tento status byl obci Zápy obnoven až v nových legislativních podmínkách, v říjnu 2006 na základě zákona č. 234/2006 Sb.

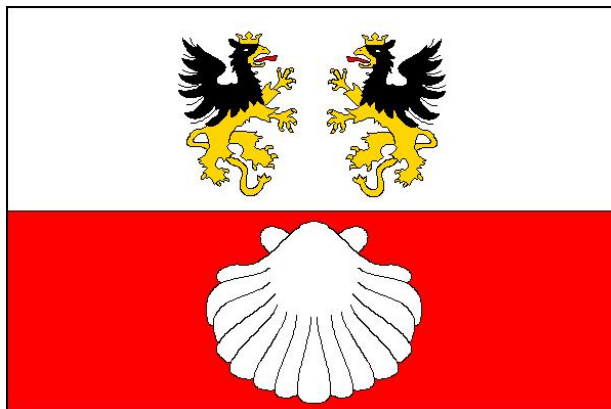
Udělení znaku a vlajky: Zastupitelstvo schválilo návrhy obecního znaku a vlajky autora Stanislava Kasíka, heraldické kanceláře Dauphin v Roudnici nad Labem, na zasedání dne 25. 1. 2000. O schválení znaků obec požádala 8. 3. 2000. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii návrh projednal a schválil 1. 11. 2000.

Znak: Ve stříbrno-červeně děleném štítě nahoře dva přivrácení zlato-černě dělení gryfové se zlatou zbrojí a červenými jazyky, dole stříbrná svatojakubská mušle. Datum rozhodnutí: **28. 11. 2000** Číslo rozhodnutí: **74**

Vlajka: List tvoří dva vodorovné pruhy, bílý a červený. V bílém dva přivrácení černo-žlutě dělení gryfové se žlutou zbrojí a červeným jazykem, v červeném bílá svatojakubská mušle. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **28. 11. 2000** Číslo rozhodnutí: **74**

Obrázek 142 - znak městyse Zápy

Obrázek 143 - vlajka městyse Zápy

Odůvodnění: Přes tři století byly Zápy součástí brandýského panství, drženého císaři a především českými králi. Od znaku českého krále, stříbrného lva v červeném štítě je odvozeno stříbrno-červené dělení obecního znaku. Dva černo-zlatě dělení gryfové byli štítonoši císařského znaku a připomínají císařskou držbu obce. Mušle hřebenatka v dolní polovině štítu je atributem sv. Jakuba, kterému je zasvěcen zápský kostel. Vlajka opakuje podobu znaku.

Zdiby¹⁹⁴

Stručná historie obce: Obec Zdiby je v současnosti tvořena čtyřmi částmi: Brnky, Přemýšlení, Veltěž a Zdiby. O Zdibech se písemné prameny poprvé zmiňují k roku 1266. V minulosti byla ves rozdělena na tři části. Mezi jejich majitele patřili např. Václav Weitenpecher, měšťan Nového Města pražského Přibík Děkan, Mikuláš Bradáč ze Zdib nebo klášter augustiniánek při kostele sv. Kateřiny na Novém Městě Pražském. Klášterní majetek byl za husitských válek sekularizován. V roce 1436 císař Zikmund zastavil Zdiby, Veltěž a Přemýšlení Jindřichovi z Leroid. Téhož roku obhájily svůj nárok na majetek ve Zdibech augustiniánky. V roce 1608 jej prodaly Jiřímu Bryknerovi z Brukštejna, ten jej následně přepustil v roce 1616 Anně z Fichtensteinu, manželce Radslava Zdeňka Beřkovského ze Šebířova. Beřkovský byl za účast ve stavovském povstání roku 1623 pokutován ztrátou majetku, ale nakonec byl králem omilostněn. Anna Beřkovská prodala tehdy údajně pustou ves roku 1649 Matyáši Vilému Wirthovi. Od toho majetek putoval roku 1659 k Janu Jiřímu Radeckému z Radče, držiteli vsi a tvrze v Přemýšlení. Zámek ve Zdibech byl postaven zřejmě za Maxmiliána hraběte Hartmana z Clarensteinu na přelomu 17. a 18. století Zdiby ležely na důležité evropské obchodní cestě, která se během doby stala i cestou poštovní. Ve Zdibech byla proto zřízena i poštovní stanice.

Udělení znaku a vlajky: Autorem návrhu je Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 17. 9. 2003, a doporučil ji ke schválení.

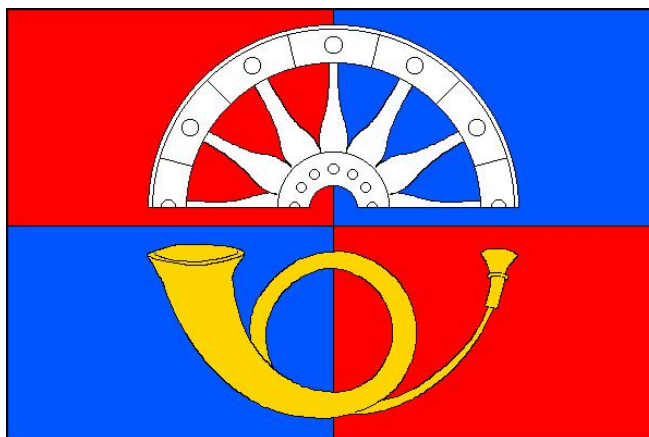
Znak: V červeno-modře čtvrceném štítě horní polovina stříbrného vozového kola nad zlatou poštovní trubkou. Datum rozhodnutí: **7. 10. 2003** Číslo rozhodnutí: **30**

Vlajka: Červeno–modře čtvrcený list. V horní části listu polovina bílého vozového kola nad žlutou poštovní trubkou v dolní části listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **7. 10. 2003** Číslo rozhodnutí: **30**

¹⁹⁴ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Zdiby (59).

Obrázek 144 - znak obce Zdiby

Obrázek 145 - vlajka obce Zdiby

Odůvodnění: Čtyři pole čtvrceného štítu symbolizují čtyři části dnešních Zdib. Křížení připomíná zasvěcení zdibského kostela Povýšení sv. Kříže. Barevnost jednotlivých polí je inspirována červeno-modrým polceným štítem Radeckých z Radče, významného rodu v dějinách Zdib a Přemýšlení. Vozové kolo připomíná formanství a zároveň obchodní cestu do Prahy vedoucí přes Zdiby. Poštovní trubka pak připomíná druhou tradici spojenou se zemskou cestou, a sice poštovní stanicí. Vlajka vychází ze znaku.

Zlonín¹⁹⁵

Stručná historie obce: Jméno obce Zlonín je odvozeno od osobního jména Zloňa. Obec byla statkem kapituly pražské a ve 14. století je uváděna ve tvarech Zlonyn, Zlanyn a Slonyn. V roce 1436 ji zapsal císař Zikmund Jindřichovi z Lerojid, zboží později vyplatil Jíří z Poděbrad, ale poté je opět zastavil dvěma staroměstským měšťanům. Jejich potomci jej postoupili Janu Pytlíkovi ze Zvolyněvsi. Na zboží si činili nárok i Hromadové z Boršic a na Klecanech. Roku 1578 vyplatil vesnici probošt Pražského hradu, a Zlonín pak náležel až do poloviny 19. století ke statku Dejvice.

Udělení znaku a vlajky: Autory návrhů jsou heraldik PhDr. Michal Fiala a Věra Maláčová, grafické studio Žirafa. Obec podala žádost o schválení komunálních symbolů 4. 1. 2007. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii se žádostí zabýval 9. 5. 2007 a doporučil ji ke schválení.

Znak: Ve zlatém štítě černá plamenná orlice se stříbrným perizoniem a červeným jazykem, místo ocasních per tři zelené lipové listy. Datum rozhodnutí: **29. 5. 2007** Číslo rozhodnutí: **20**

¹⁹⁵ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Zlonín (59). Historie obce: <http://www.obeczlonin.wz.cz/> [15.3.2009].

Vlajka: Žlutý list; v žerďové polovině černá plamenná orlice s bílým perizoniem a červeným jazykem, místo ocasních per tři zelené lipové listy. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **29. 5. 2007** Číslo rozhodnutí: **20**

Obrázek 146 - znak obce Zlonín

Obrázek 147 - vlajka obce Zlonín

Odůvodnění: Plamenná orlice odkazuje na znak nejvýznamnějšího majitele Zlonína, svatovítského probošství (sv. Václav, sedící na trůně s korouhví s plamennou orlicí), zlatá barva štítu odkazuje na jiného majitele obce, Jindřicha z Lerojid, jehož znak je zachycen ve znaku města Čelákovic (dvě černá křídla ve zlatém štítě). Lipové listy upomínají na chráněnou lipku. Vlajka vychází ze znaku.

Zvánovice¹⁹⁶

Stručná historie obce: Kdy přesně byla obec Zvánovice založena není známo. Zvánovice byly původně rodovou vesnicí. Jméno dostaly po zakladateli rodu Zvánovi a ves spadala zpočátku pod knížecí správu. Koncem 12. století věnoval český kníže ves Zvánovice klášteru v Želivi. Koncem 13. století prodává Želivský klášter Zvánovice Ctiborovi z Cimburka. V letech 1320–1321 byla část Zvánovic, Hačky a část Střimelic prodána klášteru u sv. Jiří, zbylá část obce zůstala Cimburkům. Během husitských válek pražané Zvánovice zabrali a zapsali je s přivolením Zikmunda Korybuta panu Vilému Kostkovi z Postupic na Hrádku. Po husitských válkách zapsal král Zikmund Zvánovice Bohuslavovi z Postupic jako ves svatojiřských jeptišek. V rukou pánů Kostků na Hrádku jsou Zvánovice až do začátku 16. století a u hradeckého panství zůstaly pak až do roku 1848. Dále se však mluví o části Zvánovic, která patří držitelům Střimelic a pak pánům z Kostelce. Teprve roku 1554 došlo k tomu, že Zvánovice mají jedinou vrchnost na Hrádku.

¹⁹⁶ Archiv Poslanecké sněmovny, Sbírka udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009, složka Obec Zvánovice (59A). Historie obce: <http://obeczvanovice.sweb.cz/> [14.3.2009].

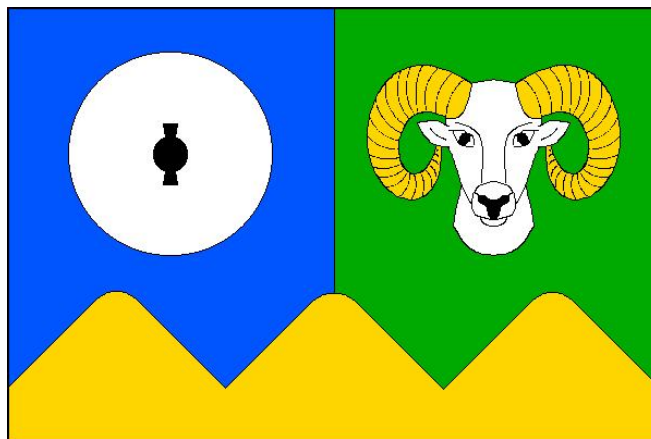
Udělení znaku a vlajky: Během roku 2003 zastupitelstvo obce vybíralo návrh znaku a vlajky z osmi variant. Autorem návrhu symbolů obce Zvánovice je ing. Arnošt Drozd. Obec zažádala o udělení znaku a vlajky dne 20. 2. 2004. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádost projednal 19. 5. 2004 se souhlasným závěrem.

Znak: V modro-zeleně polceném štítě se zlatým trojvrším, vpravo stříbrný mlýnský kámen s černou postavenou kypřicí, vlevo čelně hledící stříbrná beraní hlava se zlatými rohy. Datum rozhodnutí: **8. 6. 2004** Číslo rozhodnutí: **37**

Vlajka: List tvoří dva svislé pruhy, modrý a zelený. Na dolním okraji listu vodorovný pilovitý žlutý pruh, široký jednu devítinu šířky listu, se třemi zaoblenými zuby dosahujícími do třetiny šířky listu. V modrém pruhu bílý mlýnský kámen s černou postavenou kypřicí, v zeleném pruhu čelně hledící bílá beraní hlava se žlutými rohy. Poměr šířky k délce listu je 2:3. Datum rozhodnutí: **8. 6. 2004** Číslo rozhodnutí: **37**

Obrázek 148 - znak obce Zvánovice

Obrázek 149 - vlajka obce Zvánovice

Odůvodnění: Mlýnský kámen odkazuje na výrobu a použití mlecích kamenů v údolí Zvánovického potoka při mletí rudy, beraní hlava potom na chov ovcí, pásaných obecním pastýřem. Zlaté trojvrší se vztahuje jednak ke geografické poloze obce mezi třemi vrchy, jednak k milířům, které se v okolí často pálily. Modrá barva představuje Zvánovický potok, zlatá a zelená barva pak zemědělský charakter obce. Podoba vlajky vychází z podoby znaku.

7. Výrazové prostředky městské heraldiky

Výrazové prostředky městské heraldiky lze rozdělit do devíti skupin. Znak ovšem většinou kombinuje symboliku dvou i více skupin, například stavby se symbolikou pána města a podobně. Tyto kombinace nejsou samoúčelné, ale pomáhají odlišit znaky, které by si jinak byly navzájem velmi podobné.

Stavby

Nejčastěji jsou stavbami na městských znacích samozřejmě městské hradby, brány a věže. Zpočátku se jednalo o skutečný, i když zjednodušený a symbolický obraz města –stejně jako se dávaly na svých pečetích často zpodobňovat osoby, činila tak i města. Z pečeti pak symboliku často přebíral i následně vzniklý znak. Tato skupina výrazových prostředků městské heraldiky má tedy zřejmě nejtěsnější vazbu na pečetní obrazy a figury. Tyto stavby se ale vyskytují i ve znacích měst, ve kterých se ve skutečnosti nikdy nenacházely. Zde se jedná tedy pouze o symboliku jednoho z nejceněnějších městských privilegií, práva hradebního. Vyskytují se ale i stavby reálně v sídlech stojící a pro jejich identitu významné, např. kostely nebo symbolické odkazy na místní kaple. V některých případech figura připomíná stavby, které v sídlech stávaly v minulosti, např. tvrze.

V okrese Praha-východ tuto symboliku používají obce Bašť, Kostelní Hlavno, Mukařov, Ondřejov, Předboj, Říčany, Škvorec, Štíhllice, Úvaly a Veleň. V komunální symbolice okresu tedy není tato skupina zastoupena příliš často.

Pán města

Důvod přítomnosti pána města, resp. spíše jeho symboliky v městském znaku je očividný. Měšťané byli své vrchnosti, ať už se jednalo o krále, nebo šlechtice, povinováni úctou a mnohdy měli i skutečný důvod k vděku. Tím důvodem mohla být třeba i skutečnost, že vrchnost město založila, zasadila se o jeho povýšení na město, nebo mu přidělila některá práva nebo výsady. Pán města jako osoba se vyskytuje zřídka, ale často je použit jeho symbol, tedy erb městské vrchnosti, nebo jenom jeho část. Někdy je ve znaku použit pouze symbol moci či postavení takového pána –koruna, biskupská berla atd. V jednotlivých případech se ve znaku vyskytuje iniciála, tedy počáteční písmeno pánova jména. Tak je tomu třeba ve znaku města Milevska, kde je kromě zobrazení panovníka a českého lva použita iniciála W, symbolizující krále Vladislava II., který znak městu udělil v roce 1503. Pro královská města je symbolem pána pochopitelně český lev, pro města poddanská pak buď samotný erb vrchnosti, nebo jeho kombinace s jinými figurami, např. stavbami. V počátcích městské heraldiky se erby poddanských měst se změnou vrchnosti měnily rovněž, později erb původní vrchnosti ve znaku zůstával a byl doplňován erbem nebo symbolem pána nového.

V okrese Praha-východu tuto symboliku používají obce Babice, Bašť, Bořanovice, Brázdim, Březí, Čelákovice, Černé Voděradky, Dobřejšovice, Doubek, Dřevčice, Herink,

Hovorčovice, Hrusice, Jirny, Kaliště, Kamenice, Káraný, Klecany, Kostelní Hlavno, Lázně Toušeň, Líbeznice, Máslovice, Měšice, Mratín, Mukařov, Nový Vestec, Nučice, Nupaky, Panenské Břežany, Podolanka, Polerady, Předboj, Přezletice, Říčany, Radonice, Sedlec, Sluhy, Struhařov, Svémyslice, Šestajovice, Štíhlice, Tehov, Tehovec, Veleň, Velké Popovice, Větrušice, Vodochody, Všestary, Zápy, Zdiby a Zlonín. Na okrese Praha-východ je to tedy nejpoužívanější kategorie symboliky.

Světcí a patroni

Úcta a touha po ochraně se u středověkého člověka neprojevovala pouze směrem k vrchnosti, ale i směrem k ochráncům ze sféry duchovní. I u této skupiny výrazových prostředků městské heraldiky lze hovořit o těsné návaznosti na pečeti. Většinou je ve znaku zobrazen patron farního kostela nebo jeho atribut.

V okrese Praha-východ tuto symboliku používají obce Bořanovice, Břeží, Hovorčovice, Líbeznice, Mratín, Nová Ves, Odolena Voda, Sluhy, Strančice, Svémyslice a Zápy. Lze tedy říci, že v kontextu okresu není tato kategorie příliš zastoupená.

Mluvící znaky

Erb města je narážkou na jméno města, a to nejen v češtině, ale také v němčině nebo latině. Spadají sem i erby, na nichž je zobrazeno počáteční písmeno jména města.

V okrese Praha-východ tuto symboliku používají obce Břeží, Černé Voděrady, Doubek, Herink, Hlavenec, Hovorčovice, Husinec, Klecany, Konětopy, Konojedy, Kostelní Hlavno, Křenek, Kunice, Květnice, Louňovice, Máslovice, Mukařov, Odolena Voda, Ondřejov, Panenské Břežany, Svojetice, Veleň, Větrušice a Vodochody. Mluvící znaky jsou tedy v komunální heraldice okresu Praha-východ využity poměrně často.

Reminiscence

V tomto případě znak, respektive jeho figura či figury připomínají založení města, významnou událost z jeho dějin, nebo pověst, která se k městu váže.

V okrese Praha-východ tuto symboliku používají obce Černé Voděrady, Čestlice, Dřevčice, Káraný, Květnice, Nový Vestec, Podolanka, Sedlec, Světice, Svojetice a Zdiby. V komunální heraldice okresu tedy není tato skupina příliš zastoupena.

Hlavní zaměstnání obyvatel

Jedná se o velmi rozsáhlou skupinu znaků. Nejstaršími takovými znaky byly znaky horních měst. V erbech malých městeček a vesnic pak převládají symboly odkazující na zemědělský charakter těchto sídel. V souvislosti s průmyslovou revolucí v 19. století pak vznikla celá řada městských znaků zobrazujících průmyslový, obchodní nebo dopravní charakter toho kterého města.

V okrese Praha východ tuto symboliku používají obce Babice, Březí, Dřevčice, Hlavenec, Káraný, Křenek, Lázně Toušeň, Louňovice, Mukařov, Nová Ves, Odolena Voda, Podolanka, Polerady, Předboj, Sedlec, Struhařov, Svojetice, Tehovec, Velké Popovice, Vodochody, Všestary, Zdiby a Zvánovice. Tato skupina symboliky je tedy v komunální heraldice okresu zastoupena poměrně často.

Přírodní podmínky

V této skupině bývají zobrazovány hory, památné stromy, řeky, potoky, zvířata nebo přírodní pozoruhodnosti. Symbolicky bývá též zobrazena poloha města, například tak, že polohu města uprostřed (ve své době) hustých lesů symbolizuje ve znaku strom, nebo stromy.

V okrese Praha-východ tuto symboliku používají obce Babice, Bašť, Brázdim, Černé Voděradky, Čestlice, Dobřejovice, Herink, Hlavenec, Hrusice, Husinec, Jirny, Kaliště, Kamenice, Klecany, Konojedy, Křenek, Kunice, Lázně Toušeň, Louňovice, Mratín, Mukařov, Nový Vestec, Nučice, Nupaky, Oplany, Panenské Břežany, Přezletice, Radonice, Struhařov, Světlá, Svojetice, Štíhlá, Tehovec, Vodochody, Zdiby, Zlonín a Zvánovice. Spolu se symbolem pána města je tato skupina výrazových prostředků v okrese Praha-východ nejčastěji používanou.

Symboly ctností a práva

Symbol ctností nebo práva v městské heraldice zdůrazňuje, jací obyvatelé města jsou, nebo spíše jací by si přáli být - mírumilovní, svobodomyšlní, spravedliví a vůbec oplývající podobnými morálními kvalitami. Symboly, kterými lze toto přání vyjádřit, mohou být různé, od alegorické postavy Spravedlnosti až po včelu, symbolizující pilnost a pracovitost. Tato skupina výrazových prostředků je velmi častá v heraldice evropských měst, u nás ale příliš zastoupená není.

V okrese Praha-východ není tato skupina výrazových prostředků zastoupena vůbec.

Záhadné znaky

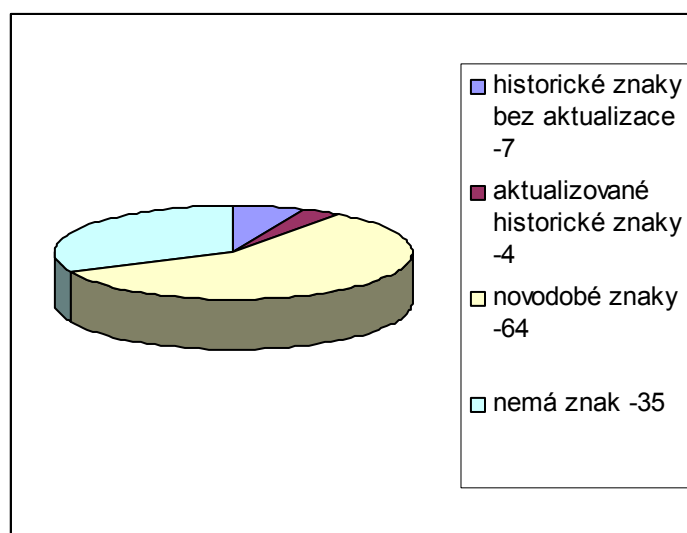
Do této kategorie spadají znaky, jejichž smysl byl obyvatelům sídla ve své době jistě jasný, ale které si my dnes s odstupem času nedokážeme vysvětlit. Tento bod se samozřejmě týká pouze starší městské heraldiky, nikoli soudobé heraldiky komunální.

V okrese Praha-východ lze do této kategorie zařadit města Čelákovice a Úvaly a obec Tehov, tedy sídla, která mají znak buď historický, nebo založený na historické pečeti a není možné u něj tedy s jistotou odvodit význam všech použitých figur a tinktur.

8. Závěr

Jak už jsem uvedl v podkapitole 5.2, na okrese Praha-východ je v současnosti celkem 110 sídel - 8 měst, 4 městysy a 98 obcí. Celkem 3 města, 1 městys a 2 obce mají historické znaky, které neprošly žádnou aktualizací, a nemají vlajky. Pouze 1 město má znak historický, a novodobě má udělenou vlajku, 2 města, 1 městys a 1 obec mají znaky historické, které prošly procesem schválení jejich současné kresebné podoby a stanovení blasonu, vlajky pak mají všechna čtyři sídla novodobé. Dohromady 2 města a 2 městysy, stejně jako 59 obcí mají novodobé znaky a vlajky. Jen 1 obec má novodobý pouze znak, o vlajku nezažádala, stejně tak 1 obec obecní symboliku vlastně nikdy neobdržela, protože se celý proces zadrhl, nicméně do výčtu ji zařazuji z toho důvodu, že procesem schvalování prošla a kromě schválení symboliky jsou všechny ostatní náležitosti zdokumentovány. Celým 34 zbylým obcím okresu Praha-východ nebyly do současnosti komunální symboly uděleny.

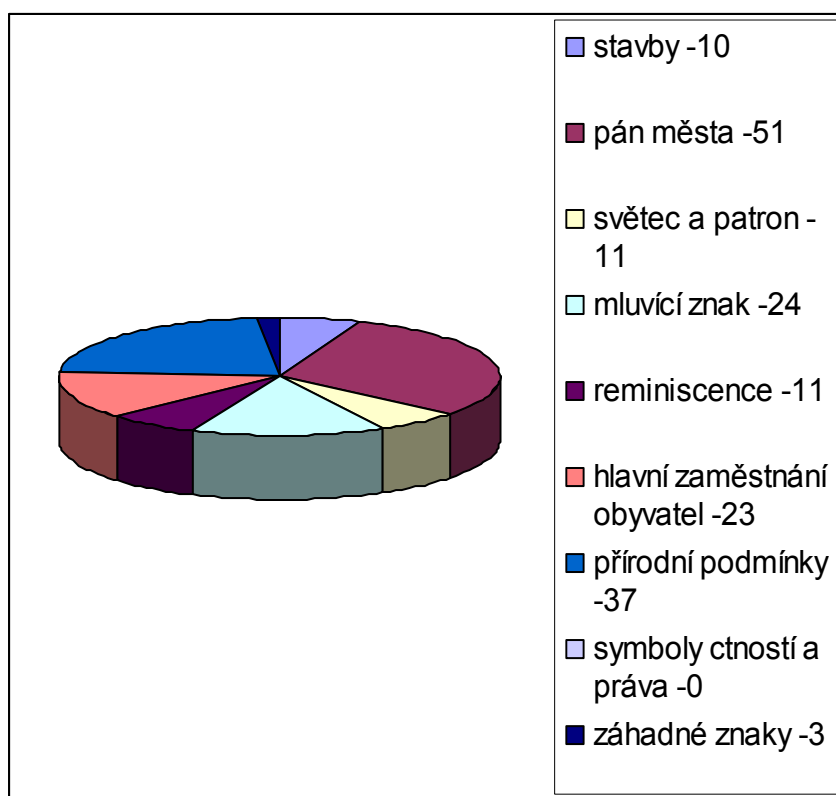
Procentuální poměr je tedy následující (všechna procenta jsou zaokrouhlena na dvě desetinná místa): ze 110 sídel má znak 68,18 % (75 sídel), 31,82 % sídel (35) znak nemá. 61,82 % sídel (68) má novodobou vlajku, 38,18 % sídel (42) pak nemá vlajku žádnou. Podíváme-li se na procentuální poměr historických a novodobých symbolů, pak ze 75 sídel, která znak mají, má 9,33 % (7 sídel) znak historický, 5,33 % sídel (4) má pak znak historický, ovšem zaktualizovaný. 85,33 % sídel (64) má znak novodobý. U vlajek je situace jednodušší, protože 100 % vlajek na okrese je novodobých.

Graf 1 - komunální znaky okresu Praha-východ

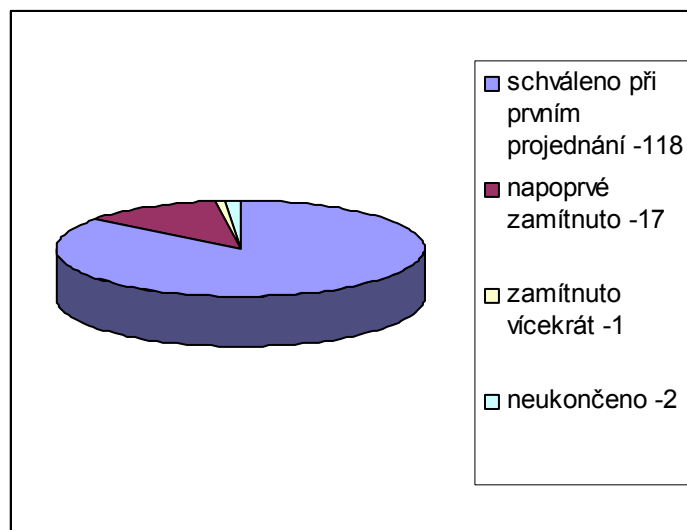
Téměř všechna sídla využívají ve svém znaku kombinaci více kategorií výrazových prostředků. Celkový součet procent tedy samozřejmě přesahuje 100 % (procenta jsou počítána z počtu 70 znaků všech obcí, které prošly schvalovacím procesem, ať už se jedná o znaky nové, nebo historické. Započítány jsou i Čelákovice, jejichž historický znak neprošel aktualizací, nicméně z něj vychází novodobá vlajka, stejně jako Světlava, jejichž symbolika sice schválena nebyla, ale schvalovacím procesem prošla. Použití výrazových prostředků městské heraldiky v případě okresu Praha-východ dokladují následující čísla:

Stavby jsou použity u 10 znaků (14,29 %), symbol pána města u 51 znaků (72,86 %), světec nebo patron u 11 znaků (15,71 %), mluvící znak je použit ve 24 případech (34,29 %), reminiscence v 11 případech (15,71 %), hlavní zaměstnání obyvatel ve 23 znacích (32,86 %), přírodní podmínky jsou zohledněny u 37 znaků (52,86 %), symboly ctností a práva se v komunální heraldice okresu nevyskytují vůbec (0 %) a záhadné znaky, respektive takové, u nichž vzhledem k jejich historičnosti nelze přesně určit význam některých figur, se vyskytují ve 3 případech (4,28 %). Dá se tedy říci, že komunální heraldika na okrese Praha-východ přihlíží především k historickým kořenům (pán města a reminiscence) a přírodním podmínkám, poměrně často využívá i mluvících znaků a odkazuje na hlavní zaměstnání obyvatel.

Graf 2 - výrazové prostředky komunálních znaků okresu Praha-východ

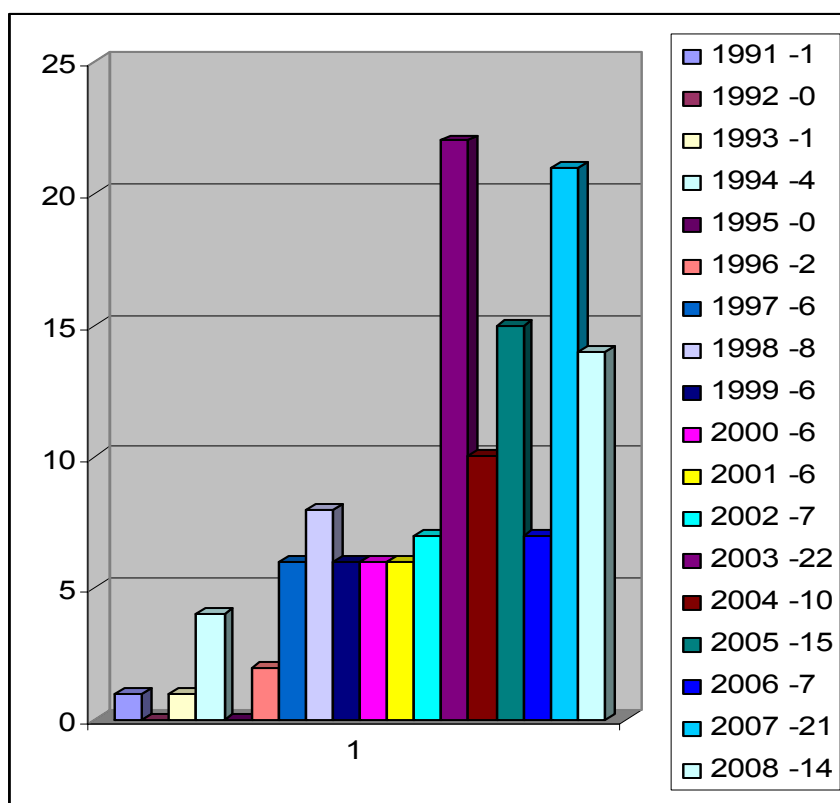
Nabízí se další hledisko srovnání, a sice kolik znaků a vlajek bylo uděleno v různých letech, a zda schválení proběhlo na první pokus (i s případnou průběžnou úpravou, ale bez projednání a zamítnutí), nebo zda byly návrhy projednány a zamítnuty a po úpravě byla žádost opakována. Zde počítám s celkovou sumou 138 symbolů, tedy 69 znaků a 69 vlajek. Důvod je ten, že sice v drtivé většině případů byl schvalován znak i vlajka najednou, ale není tomu tak vždy. Někdy obec zažádala o udělení vlajky později, někdy požádala sice současně se žádostí o znak, ale schválen byl jen jeden ze symbolů, kdežto v případě druhého nastaly komplikace a schválení se pozdrželo. Napoprvé bylo schváleno 116 návrhů znaků či vlajek. Po prvním projednání bylo zamítnuto a schváleno až po projednání druhém 17 návrhů. V případě jedné obce byly různé návrhy znaku zamítnuty dokonce 3x a schválen byl až 4. návrh, tentokrát spolu s návrhem vlajky (obec Květnice). Dva návrhy sice schvalovacím procesem prošly, ten ale nebyl nikdy dokončen a návrhy nejsou schváleny dodnes (znak a vlajka obce Světice).

Graf 3 - proces schválení komunálních znaků okresu Praha-východ

Při statistice dat udělení znaků vycházím z dat rozhodnutí uvedených v REKOSu, tedy z dat, kdy byly návrhy, doporučené podvýborem fakticky schváleny rozhodnutím předsedy PS. Nejedná se tedy ani o datum jednání podvýboru, ani o datum faktického slavnostního udělení symbolů.

V roce 1991 byl schválen pouze návrh 1 vlajky. V roce 1992 nebyl schválen žádný návrh, v roce 1993 pouze návrh 1 znaku. Roku 1994 byly schváleny 2 znaky a 2 vlajky, roku 1995 nebyl schválen žádný návrh. Roku 1996 byl schválen 1 znak a 1 vlajka, roku 1997 4 znaky a 2 vlajky, roku 1998 3 znaky a 5 vlajek, roku 1999 3 znaky a 3 vlajky. V letech 2000 a 2001 bylo schváleno po 3 znacích a 3 vlajkách, roku 2002 pak 4 znaky a 3 vlajky. Boom nastal s rokem následujícím: roku 2003 bylo schváleno 11 znaků a vlajek, roku 2004 5 znaků i vlajek. Roku 2005 se komunální symbolika na okrese rozrostla o 8 znaků a 7 vlajek, r. 2006 o 3 znaky a 4 vlajky. Rok 2007 přinesl obcím okresu 10 nových znaků a 11 vlajek, rok 2008 pak po 7 znacích i vlajkách.

Graf 4 - počty schválených návrhů komunální symboliky na okrese Praha-východ v jednotlivých letech

Zajímavé je i hledisko autorství komunální symboliky na okrese Praha-východ. V drtivé většině případů je znak i vlajka navržen jedním autorem, nebo dvěma autory ve spolupráci. Pak se většinou jedná o spolupráci heraldika a grafika, eventuálně malíře. Řídce jsou autory znaku a vlajky jedné obce různé osoby. Termínem „autor návrhu“ tedy v tomto případě rozumím autora jak návrhů obou symbolů, tak i autora pouze jednoho z nich. Ve výčtu uvádím i ty autory neschválených nebo pozměněných návrhů, které bylo možno zjistit. Z obou těchto důvodů součet návrhů všech uvedených autorů nekoresponduje s celkovým počtem návrhů, schválených v daném období.

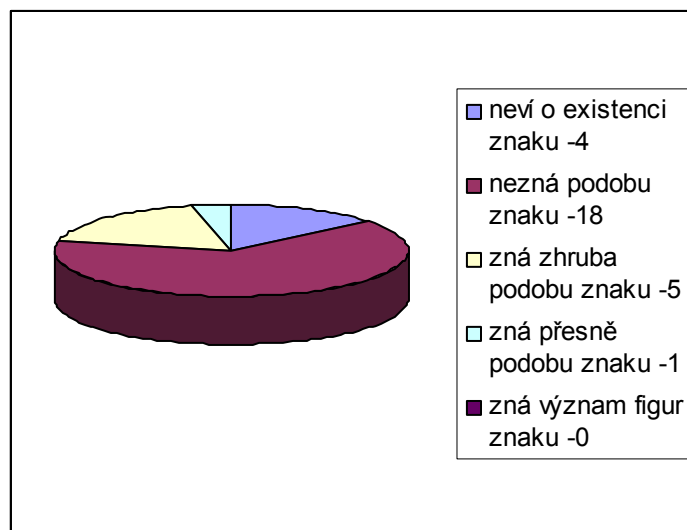
Největší počet návrhů komunální symboliky na okrese Praha-východ vypracoval Stanislav Kasík, heraldická kancelář Dauphin v Roudnici nad Labem (19 návrhů). Druhým nejplodnějším autorem je s počtem 15 návrhů je Miroslav J. V. Pavlů. Autorem 8 návrhů je Jan Tejkal, autorem 6 návrhů Michal Fiala ve spolupráci s Věrou Maláčovou z grafického studia Žirafa. Autorem 3 návrhů je Jan Oulík. Po 2 návrzích vypracoval akademický malíř Jan Souček, Arnošt Drozd a Michal Fiala. Autorství 1 návrhu si připsali: Pavel Fojtík, Pavel Fojtík ve spolupráci s Janem Oulíkem, Pavel Fojtík ve spolupráci se Zdeňkem Vávrou, Michal Hořava, pravděpodobně Jiří Louda, Michal Hořava ve spolupráci se Zdeňkem Kyselou, Josef Nerad, páter Pavel Kuneš, páter Pavel Kuneš

ve spolupráci s Pavlem Sedláčkem, starosta Jiří Klimeš ve spolupráci s malířem Ivanem Králíkem, heraldická kancelář Velebný a Fam z Ústí nad Orlicí, Michal Morovian ve spolupráci se starostkou Vladimírou Sýkorovou, Zdeněk Velebný, Zbyšek Svoboda, výtvarník Michael Sklár, Karel Pokorný ve spolupráci s Janem Oulíkem a Zdeněk Vávra ve spolupráci s Pavlem Fojtíkem. Autorství jednoho návrhu (Konětopy) se mi bohužel nepodařilo zjistit ani v archivních materiálech, ani na obecním úřadě, který v rozporu s právem na svobodný přístup k informacím nekomunikuje a na opakované dotazy neodpovídá.

Ke konci této práce zařazuji výsledky bleskového namátkového průzkumu, který jsem provedl 26.4.2009 mezi občany obcí Čestlice, Dobřejovice, Herink, Kamenice a Mukařov. Dotazoval jsem se 28 respondentů obou pohlaví z nejrůznějších věkových kategorií, přibližně od 20 do 75 let. Těmto respondentům jsem položil tři otázky:

- 1) Víte, jestli má vaše obec obecní znak?
- 2) Víte, jak tento znak vypadá, respektive uvědomujete si alespoň nějaké figury v něm obsažené?
- 3) Znáte význam těchto figur, tedy důvod, proč jsou ve znaku vaší obce použity?

Na otázku č. 1 odpovědělo 24 respondentů (85,75 %) kladně, 4 (14,29 %) záporně, to znamená, že tito čtyři respondenti vůbec nevěděli, jestli jejich obec nějaký znak má. Na otázku č. 2 odpovědělo ze zmíněných 24 respondentů, kteří si uvědomují existenci jakéhosi obecního znaku, kladně již jen 6 respondentů (21,43 %). Zbýlých 18 dotazovaných (64,23 %) nevědělo, co se ve znaku jejich obce nachází, třebaže jej, podle jejich vyjádření, často vidají na webových stránkách obecního úřadu, na cedulích při vjezdu do obce, na vlajce před obecním úřadem nebo v obecním časopise. Pouhých 6 tázaných tedy vědělo, co jejich obecní znak obsahuje, a z nich pouhá jedna tazatelka (3,57 %) byla schopna popsat všechny figury i barvu štítu. Nikdo z respondentů pak neznal význam symboliky obecního znaku místa, kde žije. Z toho vyplývá, že obecní znak slouží spíše pro reprezentační účely obce. Většina občanů, která nemá hlubší zájem o historii jej sice vnímá, ale nevěnuje mu pozornost a bere jej jako symbol, který existuje, ví se o něm, ale není to nic, co by bylo hodno zapamatování.

Graf 5 - znalost obecního znaku mezi občany, průzkum mezi 28 respondenty

Z výše uvedených statistik a popisu schvalovacího procesu u jednotlivých obcí tedy vyplývá, že by se dalo říci, že boom komunální heraldiky na okrese Praha-východ probíhá od r. 1997, se skokovým navýšením v r. 2003, až dosud. Je to způsobeno tím, že teprve po několika letech platnosti zákona, který nabytí obecních symbolů umožňoval si obce tuto možnost uvědomily, a podle příkladu obcí sousedních dospěly k závěru, že i ony by mohly o obecní znak zažádat. Podíl na navýšení počtu schvalovaných znaků má zřejmě také rutina, která se s narůstajícím počtem případů dostala do praxe podvýboru pro heraldiku a vexilologii i do práce jeho expertní skupiny. Po zmatcích počátku 90. let 20. stol., kdy byl schvalovací proces ještě poměrně nejasný, a kdy podvýbor mnohdy nevěděl, jaké dokumenty žádat a kdy mnohdy ani nedodržel správný postup schvalovacího procesu, se věci postupně dostaly do zajetých kolejí. Vzhledem k tomu, že jak na okrese Praha-východ, tak i v rámci České republiky stále ještě zbývá poměrně vysoké procento obcí, které komunální symboliku nemají, lze předpokládat, že trend udělování obecních znaků a vlajek se ještě nějakou dobu udrží na podobné, byť časem slábnoucí výši. V rámci ČR zřejmě nikdy nedojde k tomu, že by komunální symboliku měly všechny obce, protože u nás, na rozdíl např. od Slovenska, není tato skutečnost zákonnou povinností.

9. Prameny a literatura

Archiv Poslanecké sněmovny, Sbíрка udělených znaků a vlajek obcím a městům 1991–2009

Josef AUGUSTIN, *Velká encyklopedie měst a obcí ČR*, Sokolov 2001, 992 s.

Ladislav BALETKA, *Znaky měst Severomoravského kraje*, Ostrava 1980, 97 s.

Milan BUBEN, *Encyklopedie heraldiky*, Praha 2003, 505 s.

Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha: Academia 1985, 454 s.

Josef ČESÁK, *Odborné výrazy a stylistické konstrukce používané ve vexilologii*, Praha 1990, 55 s.

Petr EXNER, *Vexilologický lexikon, Prapory obcí ČR (2008)*, Hradec Králové 2009

Petr EXNER, Pavel FOJTÍK, Zbyšek SVOBODA, *Vlajky, prapory a jejich používání: základní pravidla pro vyvěšování vlajek na území České republiky*, Liberec 2004, 64 s.

Marie JANÁKOVÁ, *Soupis vlajek, praporů a stuh z let 1848–1981 uložených v muzeích Severomoravského kraje*, Ostrava 1988, 246 s.

Zdeněk KALISTA, *Vlajky: Barevná romance*, Praha 1925, 55 s.

Martin KOLÁŘ, *Českomoravská heraldika I.*, Praha 1902, 436 s.

Tomáš KREJČÍK, *Znaky a pečeti jihomoravských měst a městeček*, Brno 1979, 515 s.

Jarmila KREJČÍKOVÁ, Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Brno 1987, 352 s.

Jan F. KŘIVOHLÁVEK, *Znaky, vlajky, pečeti a správní vývoj okresu Ústí nad Orlicí*, Ústí nad Orlicí 2005, 384 s.

Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, I. díl*, Praha: Libri 1996, 874 s.

Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, III. díl*, Praha: Libri 1998, 952 s.

Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, IV. díl*, Praha: Libri 2000, 941 s.

J. LÁNY, *O erbech a stručně o historii měst severočeského pohraničí*, Stráž severu 4. 4. 1948, Liberec 1948

Karel LIŠKA, Ludvík MUCHA, *Klíč k našim městům*, Praha: Nakladatelství Práce 1979, 252 s.

Jiří LOUDA, *Znaky československých měst*, Praha: Mladá Fronta 1972, 63 s.

Jiří LOUDA, *Civic Heraldry in Czech Republic, The Coat of Arms*, Vol. IX, 1991, No. 156, s. 162–163.

Stanislav MIKULE, *Komunální heraldika v českých zemích 1848–1918*, Genealogické a heraldické informace 9, 2004, s. 42–67

Ludvík MUCHA, *Vlajky a znaky zemí světa*, Praha 1987, 215 s.

Karel MÜLLER, *Současný stav a úkoly naší obecní (komunální) heraldiky II*, in: *Heraldica viva II.*, Pardubice 2002

Josef NUHLÍČEK, *Kutná Hora v památkách sedmi století*, Kutná Hora 1949, 62 s.

Miroslav OLIVERIUS, *Rukověť k symbolům měst a obcí Kladenska a Slánska*, Slaný 2007, 199 s.

Alois PŘIBYL, *Erb a pečetě města Polné*, Jihlava 1965, 31 s.

Alois PŘIBYL, Karel LIŠKA, *Znaky a pečetě středočeských měst*, Praha: SČNK 1976, 273 s.

Miloš Josef PULEC, *Znaky na Tanvaldsku, Stráž severu*, Liberec 1948, s. 138

Vladimír RUDA, *Znaky severočeských měst*, Most: 1971, 189 s.

Jiřina RŮŽKOVÁ a kol., *Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005, II. díl*, Praha 2006, 623 s.

Jiřina RŮŽKOVÁ a kol., *Statistický lexikon obcí České republiky 2005*, Praha: Ottovo nakladatelství 2005, 1358 s.

Sborník příspěvků I. setkání genealogů a heraldiků 1980. Klub genealogů a heraldiků Ostrava, Vítkovice 1980

Sborník příspěvků II. setkání genealogů a heraldiků 1983. Klub genealogů a heraldiků Ostrava, Ostrava 1984

August SEDLÁČEK, *Českomoravská heraldika II.*, Praha 1925, 743 s.

August SEDLÁČEK, *Hrady, zámky a tvrze království Českého*, 1–15, Praha 1882–1927

August SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický království Českého*, Praha 1909, 1043 s.

Jiří SEDLÁČEK, *Znak a prapor obce Čelechovice na Hané*, Čelechovice na Hané 2002

Josef František Jaroslav SCHALLER, *Topographie des Königsreichs Böhmen –16*, Prag–Wien 1785–1790

Jiří SCHENK, *Znaky českých horních měst vzniklých do 17. století a jejich obrazová znamení*, Rozpravy Národního technického muzea 67, 1976, s. 92–137

Johann Gotfried SOMMER, *Das Königreich Böhmen statistisch-topographisch dargestellt, 1–16*, Prag 1833–1849

Hugo Gerhard STRÖHL, *Städte-Wappen von Österreich-Ungarn*, Wien 1904, 106 s.

Zbyšek SVOBODA, *Vexilologické názvosloví*. Heraldika č.3/1972, Jilové 1972

Josef ŠUBRT, *Vlajky a znaky celého světa*, Praha 1977, 183 s

Václav VOJTÍŠEK, *O pečetěch a erbech měst pražských i jiných českých*, Praha 1928, 253 s.

Petr VOREL, *Heraldica Viva II.: sborník příspěvků z konference českých, moravských a slezských heraldiků: Pardubice 21.-22.10.1999*, Pardubice 2002

Vincenz Robert WIDIMSKY, *Stadtwappen des oesterreichischen Kaiserstaates I., Königreich Böhmen*, Wien 1864, 146 s.

Václav ZAJÍČEK, *Znaky měst jabloneckého okresu*, Noviny Jablonecka 1965, č. 25

Václav ZAJÍČEK, *Znaky měst našeho okresu*, Vpřed, Liberec 1967, č. 12

Václav ZAJÍČEK, *Znáte znaky měst okresu?*, Nástup, Česká Lípa 1967, č. 29

Zdeněk M. ZENGER, *Česká heraldika*, Praha: Vyšehrad 1978, 158 s.

František ZVOLSKÝ, *Znaky českých měst 1–4*, Brno: 1948–1949

Internetové zdroje

http://cs.wikipedia.org/wiki/Okres_Praha-v%C3%BDchod [6.10.2008]

http://www.komora.cz/hk-cr/inmp/knihovna-informaci-pro-podnikani/regionalni-informace/kraje-cr/stredocesky-kraj-s/art_23378/okres-praha-vychod.aspx [6.10.2008]

http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/484954-praha-vychod#Seznam_obc.C3.AD_a_m.C4.9Bst [8.11.2008]

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/696?kam=okres&kod=0209 [8.11.2008]

<http://www.ricansko.info/cs/clanky/populacni-vyvoj-okresu-praha-vychod> [21.11.2008]

[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/\\$File/130207001.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/$File/130207001.xls)
[21.11.2008]

[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A36/\\$File/130207019.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A36/$File/130207019.xls)
[21.11.2008]

<http://www.zbyneknovotny.cz/nf/a.asp?a=2004139&p=p&db=100> [22.11.2008]

http://www.lexdata.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571d20046a0b20000000000000000/c12571d20046a0b2c12566d400737553?OpenDocument [22.11.2008]

http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=128/2000&PC_8411_l=128/2000&PC_8411_pi=30&PC_8411_ps=10⩅ [22.11.2008]

REKOS: <http://www.psp.cz/cgi-bin/win/rekos/intro.aspx> [8.12.2008-30.3.2009]

<http://web.uhk.cz/cvp/skripta/vexilolo.htm> [16.2.2009]

<http://web.uhk.cz/cvp/cvp.htm> [16.2.2009]

<http://web.uhk.cz/cvp/vk/vk.htm> [22.2.2009]

<http://www.genealogie.cz/o-cghsp/#c171> [22.2.2009]

<http://www.heraldica.cz/history.htm> [22.2.2009]

<http://obecvzanovice.sweb.cz/> [14.3.2009]

<http://www.obeckrenek.cz/historie.htm> [15.3.2009]

http://www.3in.biz/pls/acm/acmif_felay.frm [15.3.2009]

<http://novyvestec.cz/historie.html> [15.3.2009]

<http://www.obeczlonin.wz.cz/> [15.3.2009]

<http://www.obec-vsestary.cz/index.php?p=historie> [17.3.2009]

<http://www.obec-tehov.cz/index.php?nid=3573&lid=CZ&oid=431641> [18.3.2009]

<http://www.mestouvaly.cz/historie> [18.3.2009]

<http://www.sestajovice.cz/cs/stranka-1-29.htm> [19.3.2009]

<http://www.obecskvorec.cz/historie.htm> [19.3.2009]

<http://www.radonice.cz/historie.htm> [20.3.2009]

<http://info.ricany.cz/mesto/historie> [20.3.2009]

<http://www.strancice.cz/historie.htm#Historie> [20.3.2009]

<http://www.struharov.cz/obec/historie.htm> [20.3.2009]

<http://orion.gc-system.cz/obec-nucice.cz/historie/> [21.3.2009]

<http://www.odolenavoda.cz/cs/o-odolene-vode/historie/> [21.3.2009]

<http://www.odolenavoda.cz/cs/o-odolene-vode/zakladni-informace/> [21.3.2009]

<http://www.obecondrejov.cz/index.php?nid=2668&lid=CZ&oid=310632> [21.3.2009]

<http://cestyapamatky.cz/kolinsko/oplany> [21.3.2009]

<http://www.podolanka.cz/historie.htm> [21.3.2009]

<http://www.predboj.cz/historie.php> [21.3.2009]
<http://www.prezletice.cz/od-1352-doposud/> [21.3.2009]
<http://www.maslovice.cz/index.php?idh=2&idv=18&idc=21> [23.3.2009]
<http://kunice.eu/ou/historie.php> [24.3.2009]
<http://kunice.eu/ou/historie-macha.php> [24.3.2009]
<http://www.laznetousen.cz/view.php?nazevclanku=historie-mestyse&cislocclanku=2007100033> [24.3.2009]
<http://www.karany.cz/historie/zalozeni-osady-karany/> [25.3.2009]
<http://www.klecany.cz/obsah/historie-mesta-2.html> [25.3.2009]
<http://www.konetopy.cz/historie.htm> [25.3.2009]
<http://www.konojedy.cz/historie-obce/> [25.3.2009]
<http://www.hovorcovice.cz/index.php?nid=884&lid=CZ&oid=91604> [26.3.2009]
<http://www.obec-hrusice.cz/index.php?nid=840&lid=CZ&oid=48454> [26.3.2009]
<http://www.jirny.cz/historie.htm> [26.3.2009]
<http://ou-kaliste.sweb.cz/> [26.3.2009]
<http://www.obeckamenice.cz/informace-o-obci/historie/> [26.3.2009]
<http://www.dobrejovice.eu/index.php?page=obec&page1=historie> [28.3.2009]
<http://www.obecdoubek.cz/view.php?cislocclanku=2008070001> [28.3.2009]
http://www.boranovice.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=39
 [30.3.2009]
<http://www.obecbrazdim.cz/index.php?nid=1051&lid=CZ&oid=85907> [30.3.2009]
<http://www.zapy.cz/pro!navstevniky/HISTORIE.ASP> [2.4.2009]
[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/\\$File/130207001.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A0A/$File/130207001.xls)
 [3.4.2009]
<http://www.psp.cz/sqw/snem.sqw?id=808> [3.4.2009]
<http://www.psp.cz/cgi-bin/win/rekos/info/experti.aspx> [3.4.2009]
<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/141570-okres-praha-vychod> [6.4.2009]
[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A36/\\$File/130207019.xls](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/AD00473A36/$File/130207019.xls)
 [6.4.2009]
<http://web.uhk.cz/cvp/fdc/fdc.htm> [7.4.2009]
<http://web.uhk.cz/cvp/vexilexi/vexilexi.htm> [7.4.2009]
<http://www.epravo.cz/top/zakony/sbirka-zakonu/zakon-ze-dne-25-dubna-2006-kterym-se-meni-zakon-c-1282000-sb-o-obcich-obecni-zrizeni-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-1292000-sb-o-krajich-krajske-zrizeni-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-1312000-sb->

[o-hlavnim-meste-praze-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-1821993-sb-o-ustavnim-soudu-ve-zneni-pozdejsich-predpisu-zakon-c-222004-sb-o-mistnim-referendu-a-o-zmene-
nekterych-zakonu-a-zakon-c-3122002-sb-o-urednicich-uzemnich-samospravných-celku-a-
o-zmene-nekterych-zakonu-ve-zneni-zakona-c-462004-sb-15388.html](#) [20.4.2009]

<http://www.jihoceskyherold.cz/old/index.html>

<http://www.heraldika.net/>

<http://archivnictvi.euweb.cz/heraldika.html>

<http://www.hhg.cz/>

<http://vexilolognet.hyperlink.cz/MV.htm>